

Istoria profetică a ultimelor zile și Cântările treptelor

Henri Rossier

© 2012 GBV România

Cuprins

Partea întâi: Istoria profetică a ultimelor zile

Introducere

Psalmii: o carte profetică

Personaje

Împrejurările care stau la baza celor cinci Cărți ale Psalmilor

Cartea a cincea a Psalmilor; împrejurările ei profetice

Asirianul de la sfârșit

Ierusalimul; cele două asedieri ale sale

Rămășița lui Israel, a celor zece seminții

Istoria lui Israel în ultimele zile

Partea a doua: Cântările treptelor

Introducere

Seria întâi: Psalmii 120-122

Seria a doua: Psalmii 123-125

Seria a treia: Psalmii 126-128

Seria a patra: Psalmii 129-131

Seria a cincea: Psalmii 132-134

Anexă: Psalmii 135 și 136

Partea întâi - Istoria profetică a ultimelor zile

Pentru a explica chiar și o porțiune restrânsă a uneia dintre cărțile sfinte sunt necesare cel puțin câteva explicații cu privire la ansamblul cărții respective. Omiterea unor astfel de explicații preliminare antrenează riscul de a nu te face înțeles, căci ar însemna să presupui că cititorii au anumite cunoștințe generale, pe care, de fapt, cei mai mulți dintre ei nu le au.

Această remarcă are o dublă aplicație atunci când este vorba de sensul profetic al Psalmilor. Este absolut necesar să definim mai întâi *împrejurările* la care aceștia fac aluzie, apoi întinderea fiecăreia din cele cinci cărți care compun Psalmii, ca să nu mai vorbim de subdiviziunile acestor cinci cărți, în aceasta rezidă dificultatea acestei mici lucrări, ale cărei elemente au fost adunate în decursul mai multor ani; și, cu toate că această dificultate depășește cu mult slaba măsură a scriitorului, el s-ar considera fericit să poată împărtăși fraților săi o mică parte din interesul pe care acest subiect i l-a stârnit lui însuși.

Psalmii: o carte profetică

Psalmii sunt o carte *profetică*, având un caracter cu totul deosebit. Fără îndoială, așa cum stau lucrurile cu întreg Cuvântul lui Dumnezeu, ei au un scop practic și conțin comori de experiență și de învățătură morală, care au fost exploatate de generații întregi de credincioși, fără să poată fi vreodată epuizate. Însă, în Psalmi, *evenimentele* profetice care vizează pe Israel, fiind la baza tuturor experiențelor acestui popor, sunt în fiecare moment *subînțelese*, ele regăsindu-se în mod constant de-a lungul cărții. Ignorarea lor poate duce la aplicarea Psalmilor pentru timpul actual, ceea ce este greșit, căci sentimentele produse în inima lui Israel de evenimentele profetice sunt adesea diametral opuse celor pe care harul le produce în inima creștinului.

Este important de notat că, pentru a cunoaște aceste evenimente, nu ne putem limita la Psalmi, pentru că ei nu sunt *expunerea* acestor evenimente, ci trebuie să studiem profeții propriu-zise.

Aceștia din urmă ne descoperă tot ceea ce privește Persoana lui Mesia, lucrarea Lui pentru Israel în primul rând, dar și pentru națiuni, suferințele și gloriile Lui și, împreună cu ele, gloria prin excelență a împărăției viitoare, pe care El o va instaura pe pământ. Ei ne descoperă, de asemenea, judecățile exercitate de Hristos pentru a instaura această împărăție; starea poporului și a națiunilor, care face necesară exercitarea acestor judecăți; puterile satanice care sunt la lucru pentru a se opune instaurării supremației lui Hristos și restaurării lui Israel, precum și distrugerea acestor puteri; formarea unei rămășițe evreiești credincioase în mijlocul apostaziei

finale, teribilele necazuri prin care aceasta va trece, ca urmare a mărturiei ei, apoi restaurarea ei pentru a se bucura în pace de împărăția glorioasă a lui Hristos; în sfârșit, convertirea unei mari mulțimi de națiuni prin predicarea evangheliei împărăției.

Personaje

Agenții răului, în timpul de la sfârșit, sunt numeroși. În primul rând este *Satan* care îi inspiră; el insuflă în inima oamenilor toată ostilitatea lui față de Hristos, față de poporul Său (rămășița evreiască de la sfârșit) și față de împărăția Sa, dar instrumentele lui principale sunt mai întâi profetul fals sau *Antihristul*, „cel rău”, sau „cel nelegiuit”, recunoscut de poporul necredincios ca împărat al lui; apoi *poporul evreu apostat*, „cei răi”, care, ca și în zilele lui Isus, îi urăsc pe toți cei care îl recunosc pe adevăratul împărat și îl ascultă; apoi puterea imperială romană și *personajul* care o deține, prima fiară din Apocalipsa, al cărei agent și reprezentant la Ierusalim este Antihristul; în sfârșit, *Asirianul*, adversar al puterilor precedente, ultima putere care supraviețuiește pentru un moment după distrugerea fiarei și a Antihristului, cu ocazia arătării Domnului Isus, care iese din cer cu oștirile Sale. Cartea Daniel și cea a Apocalipsei ne vorbesc pe larg despre aceste puteri răufăcătoare, prima în legătură cu poporul evreu, iar a doua în legătură cu creștinătatea apostată.

Asirianul, care trebuie să ne preocupe în mod special, căci împrejurările din Cântările treptelor se raportează în mare parte la acțiunile lui, este marele vrăjmaș al lui Israel menționat în cartea Isaia. El va fi, în timpul de la sfârșit, continuatorul Asirianului, asupritorul poporului lui Dumnezeu, pe care acest profet și cărțile istorice ni-l prezintă. Alți profeți ni-l menționează adesea, precum Ezechiel și Daniel, unii chiar în mod exclusiv, printre puterile vrăjmașe din timpurile din urmă.

Asirianului i se asociază *națiunile*, susținute de acesta, așa cum cei zece împărați vor fi susținuți de către Fiară, conducătorul Imperiului roman reînviat. Alte națiuni, precum Babilonul, Mezii, Iavan, Egiptul etc., joacă un rol foarte mare în profeție, ca să nu mai vorbim de cele care formează hoardele nenumărate ale Asirianului: Roș, Meșec și Tubal, Persia, Cuș, Put, Gomer, Togarma și toți împărații Nordului, cuprinși sub numele de Magog (Ezechiel 38; Ieremia 25.26). Dar nu vorbim aici decât despre *națiunile care înconjoară Palestina* și care se sprijină pe Asirian și asupra cărora vom reveni mai târziu.

Așa cum am spus, toate aceste personaje profetice și aceste evenimente în care ele acționează sunt *subînțelese* în Psalmi. Când este vorba de puterea răului, ele formează urzeala cărții, pe care sunt țesute experiențele, credința, suferințele, temerile, speranțele, rugăciunile

fierbinți, exercițiile de suflet și de conștiință, pocăința, apelurile către Dumnezeu împotriva adversarilor și, în sfârșit, mulțumirile și seriile de „Aleluia” ale Rămășiței, pricinuite de izbăvire. Printre subiectele acestor exerciții de suflet, primul loc îl ocupă *Mesia*, altădată respins, acum singura resursă a copiilor împărăției, care odinioară nu L-au recunoscut. De aici pornesc numeroasele Cântări mesianice, care formează pe alocuri pivotul altor psalmi. Lucrul cel mai prețios este că în aceste Cântări găsim revelația inimii și a sentimentelor lui Hristos, ceea ce a fost El pentru Dumnezeu și pentru preaiubiții Lui (Rămășița credincioasă), ceea ce a fost El în prezența poporului necredincios și rău și în fața asupririi Vrăjmașului, ceea ce a fost El pe cruce, revelația motivațiilor desăvârșite care au condus umblarea Lui și, în sfârșit, lucrarea Lui în favoarea alor Săi. De-a lungul Necazului cel mare, Rămășița va învăța treptat că în toate lucrurile, sub mânia guvernamentală a lui Dumnezeu și în fața împotrivirii celor răi, Mesia a luat locul ei substituindu-i-Se, ca să-i poarte vina, dar și ca să simpatizeze cu slăbiciunile ei. Spunem „*Rămășița*”, pentru că ea, constant numită astfel în Profeți, este cea care vorbește de-a lungul Psalmilor, fie Rămășița lui Iuda în primele două Cărți, fie Rămășița lui Israel în a treia Carte, fie, în sfârșit, în a cincea Carte, Iuda care se unește cu cele zece seminții pentru a forma o singură națiune, noul Israel.

Găsim deci în Psalmi, fără să vorbim de aplicația lor morală, care este valabilă pentru toate timpurile, sentimente în mare parte viitoare, exprimate cu privire la împrejurări profetice viitoare și puse pentru un timp viitor în gura credincioșilor care se vor naște atunci. Aceasta nu înseamnă deloc că Duhul nu le atașează, ca de altfel în orice profecie, și împrejurărilor și experiențelor celor care au compus Psalmii prin inspirație. Psalmii s-au născut din experiențele și din împrejurările lui David sau ale lui Solomon, ale lui Asaf sau ale fiilor lui Core etc., dar să observăm că întinderea lor depășește *întotdeauna* evenimentele trecute, care au fost ocazia pentru care ei au fost compuși, căci „nicio profecie a Scripturii nu se interpretează singură”. Numai Duhul lui Dumnezeu este Cel care poate să atașeze revelații viitoare la niște evenimente actuale. Putem să ne imaginăm gândurile Rămășiței care, în trecerea ei prin „Necazul cel mare”, va găsi descrise în această Carte împrejurările, sentimentele, experiențele și suferințele ei, exprimate și îndurate de alții, dar înainte de toate, îndurate în dragoste de Mesia, pe care ea nu L-a recunoscut, pentru că „în toate strâmtorările lor, El a fost strâmtorat”. Ei vor găsi deci o expresie desăvârșită dată strigătului lor sau laudelor lor, de către Duhul aceluiași Hristos, mort pentru a-i răscumpăra, dar care a purtat, de asemenea, durerile și suferințele lor.

Împrejurările care stau la baza celor cinci Cărți ale Psalmilor

După ce am stabilit aceste fapte generale, vom deschide meditația noastră asupra Cântărilor treptelor cu o scurtă expunere a *împrejurărilor* care stau la baza celor cinci Cărți ale Psalmilor și în special a celei de-a cincea Cărți. Vom spune apoi câteva cuvinte despre *Asirianul* profetic, căci personalitatea sa, în acord cu ansamblul *națiunilor*, este subînțeleasă în cea de-a cincea Carte (iar ocazional și în celelalte), cea din care fac parte Cântările treptelor, într-adevăr, această Carte înfățișează mai ales poporul credincios, care și-a regăsit unitatea și centrul la Ierusalim, după ce Domnul Isus l-a nimicit pe Asirian, ultimul asupritor al lui Israel.

Prima carte a Psalmilor ne prezintă Rămășița lui Iuda, a cărei poziție este asemănătoare cu cea a ucenicilor care-L înconjurau pe Mesia înainte de cruce. Poziția ucenicilor și cea a Rămășiței se întrepătrund, trecând pe deasupra timpului

Adunării, ca să zicem așa. Această Rămășiță s-a format la Ierusalim, apoi s-a înmulțit în toată Iudeea. Ea se suie cu mulțimea poporului la templul rezidit și se găsește astfel în relație publică cu Iahve, Dumnezeuul lui Israel. Ea locuiește în cetate și în țară, dar în mijlocul unui popor necredincios și sub dominația „celui rău”, adică a lui Antihrist, ca și evreii din timpul Domnului Isus, care erau sub dominația lui Irod și sub jugul Cezarului roman. Această carte face mereu aluzie la cel rău și la cei răi, poporul acestuia. Pe de altă parte, ea prezintă peste tot lucrarea făcută în conștiința Rămășiței, care va suferi sub sentimentul păcatelor ei și al mâniei lui Dumnezeu.

În cea de-a doua carte, care începe cu psalmii fiilor lui Core și se termină cu cei ai lui David, aceeași Rămășiță a lui Iuda este obligată să fugă în afara Iudeii, conform poruncii date în Matei 24.15,16 și în Marcu 13.14, după ce „urâciunea pustiirii” va fi așezată în templu. Această expresie din Daniel 12.11 (nu din Daniel 11.31, care se referă la Antioh Epifanul) înseamnă „idolatria, care va fi cauza pustiirii” făcute de către Asirian, trimis ca judecată a lui Dumnezeu asupra poporului. Rămășița îi lasă în urmă pe aceia dintre ai săi care sunt la Ierusalim și care continuă să locuiască acolo până la întoarcerea lui Mesia, după cuvântul lui Dumnezeu pentru Ierusalim: „Voi lăsa în mijlocul tău un popor smerit și sărac și își vor pune încrederea în Numele Domnului” (Tefania 3.12). Rămășița se refugiază în mijlocul națiunilor. Care sunt aceste națiuni? Acest lucru nu ne pare a fi specificat cu deplină certitudine. Vom reveni asupra lui mai târziu. Sigur "este că femeia - Rămășița din Iudeea - fuge rapid, conform cu Apocalipsa 12.6,14, în „pustie”, loc pregătit de Dumnezeu, unde este hrănită în timpul ultimei jumătăți de săptămână din Daniel 9. Sărmana Rămășiță a pierdut în aparență relația ei cu Iahve, Dumnezeuul lui Israel, dar își pune încrederea în *Dumnezeu*, de aici cuvântul Elohim,

care se întâlnește de 182 ori în această carte. Este începutul „necazului lui Iacov”, despre care vorbește Ieremia (30.7), necaz care este menționat mereu în Psalmi și în Profeți. Acest necaz continuă și după întoarcerea aceleiași Rămășițe în țara ei și nu se termină decât atunci când apare Hristos pentru a-Și izbăvi poporul.

În *cartea a treia* nu mai găsim Rămășița lui Iuda, psalmii fiilor lui Core și psalmii lui David, ci *Rămășița lui Israel* (cele zece seminții) și psalmii lui Asaf. Această Rămășiță, împrăștiată printre multe popoare, de la captivitatea sa istorică în care a fost dusă de către Asirian, nevinovată de moartea lui Mesia, se întoarce în țara ei după distrugerea Asirianului, ultimul vrăjmaș al lui Israel, atunci când gloria lui Mesia va fi deja manifestată în Sion. De aici expresia: „După aceea, mă vei primi în glorie”, din Psalmul 73, care formează introducerea Cărții, și cea din Zaharia 2.8: „*După glorie* m-a trimis El la națiunile care v-au prădat”. Această a treia Carte vorbește mult mai mult de har decât de Hristos în mod personal.

Cartea a patra este specială. Aici este mai puțin vorba de împrejurări profetice care să poată fi definite. Subiectul ei este Israel, plasat de către Dumnezeu creator în centrul creației Sale, ca obiect al sfatului Său, al providenței și al guvernării Sale. Israel, necredincios în această poziție, apoi necredincios sub lege, este obiectul mâniei divine (Psalmul 90). Mesia vine atunci să-l înlocuiască pe Israel și devine El însuși centrul (Psalmul 91). Dar, pentru a izbăvi pe poporul Său, El Se substituie acestuia sub mânia lui Dumnezeu (Psalmul 102). El primește recompensa devotamentului Său: învierea și gloria milenială. Este deci vorba de *ansamblul poporului* în această Carte. Găsim în final binecuvântarea pământului sub protecția lui Iahve Creator (Psalmul 104).

În *cartea a cincea*, în sfârșit, vedem cum Rămășița lui Iuda, care fugise (Cartea a doua), este readusă în țara ei, unde parcurge ultimele încercări ale necazului cel mare, dar readusă pentru a fi în final reformată în unitate cu cele zece seminții, pentru a forma un singur popor. Rezultatul acestei întoarceri este aservirea tuturor națiunilor unite cu Asirianul și care înconjoară țara lui Israel (Psalmul 108; conform cu Psalmul 60). Această unitate regăsită a lui Israel formează, așa cum vom vedea în cântările treptelor, una dintre trăsăturile caracteristice ale Cărții, dar suferințele care sunt descrise acolo sunt cele ale Rămășiței lui Iuda. Vom reveni asupra acestei constatări. La întoarcerea ei, Rămășița îl găsește încă pe Asirian ocupând țara (Psalmul 107.39,40), în momentul când Antihristul și Fiara romană vor fi sau vor fi fost distruși de către Domnul Isus, care vine din cer cu armatele Sale.

Cartea a cincea a Psalmilor; împrejurările ei profetice

Dar să reluăm cu câteva detalii, în vederea studiului nostru care urmează, această Carte a cincea și *împrejurările* profetice pe care ea le menționează. Psalmii 107 și 108 formează introducerea și rezumă conținutul cărții. Psalmul 107 începe prin lauda bine cunoscută: „Lăudați pe Domnul, pentru că este bun; pentru că bunătatea Lui rămâne pentru totdeauna!”. Această laudă caracterizează peste tot, în Psalmi, aurora Mileniului. Ea celebrează însăși esența caracterului lui Dumnezeu, în toate căile Lui față de poporul Său. Psalmul însuși rezumă aceste căi, de la lepădarea poporului evreu, până la reîntoarcerea în țara lui în timpul de la sfârșit. El este readus în țară, văzut ca națiune în totalitatea sa (Ieremia 30.3), condus prin pustie, izbăvit din închisoarea lui și din porțile morții, ajutat pe marea furtunoasă ca să ajungă în port și să găsească odihnă într-o cetate de locuit (versetul 7), în cetățile lui întemeiate din nou (versetul 36), în țară, unde seamănă câmpiile și sădește vii care le aduc rod. Dar trebuie să observăm că Dumnezeu îi are în vedere, în căile Sale față de acest popor, doar *pe cei răscumpărați* (versetul 2), la strigătul cărora El a răspuns, în timp ce, cu privire la națiunea necredincioasă, El „Se va odihni” și o va lăsa pradă judecății, conform cu Isaia 18.3-6.

Împrejurările Rămășiței lui Iuda sunt cele menționate aici în mod deosebit, ca și în toți acești Psalmi. Întoarcerea Rămășiței în țara ei, în compania poporului necredincios, nu este sfârșitul, ci, dimpotrivă, începutul adevăratului necaz. Reîntoarsă în țara lui Israel, ea este copleșită de „asuprire, nenorocire și suferință” (versetul 39). „Cei mari” sunt disprețuiți și răătăcesc din nou printr-o „pustie fără drum”, dar „cel sărac” este ridicat din întristare și îi sunt înmulțite familiile „ca niște turme”. Astfel este istoria Rămășiței lui Iuda, reîntoarsă în țara ei împreună cu mulțimea poporului, pentru a se forma, de fapt, ca mărturie, la Ierusalim și în Iudeea, apoi răătăcind prin pustie, după care este, în sfârșit, adusă din nou să formeze un singur popor, împreună cu familiile credincioase din Israel.

Psalmul 108, compus din sfârșitul Psalmilor 57 și 60, este foarte caracteristic. În timp ce psalmul precedent descrie numai suferințele Rămășiței lui Iuda, acest psalm ne prezintă ansamblul Rămășițelor lui Iuda și Israel și celebrează împrejurările care însoțesc restabilirea lor sub sceptrul lui Mesia. Vrajmașii subjugăți sunt *națiunile* care se uniseră cu Asirianul și care acum sunt supuse sub domnia lui Hristos, așezat de acum înainte în fruntea preaiubiților Săi, a adevăratului Israel (versetul 6).

Psalmul 109 ne arată, ceea ce nu a fost accentuat în cei doi psalmi precedenți, judecarea vrăjmașilor, dar în mod deosebit a *celui rău*, asupritor al Rămășiței. Trebuie ca această judecată fără milă să aibă loc pentru a introduce, în Psalmul 110, împărăția glorioasă a lui Hristos. Acest „cel rău” era Saul pentru David, trădătorul Iuda pentru Hristos (Fapte 1.20) și

va fi, pentru Rămășița de la sfârșit, Antihristul, pe care acest psalm îl are în vedere în mod deosebit.

În Psalmul 110, suferințele lui Hristos, model al celor ale Rămășiței, sunt urmate de înălțarea Lui la dreapta lui Dumnezeu. înviat, ca Fiu al lui Dumnezeu, Fiu al lui David, adevăratul Melhisedec, El va aduce răzbunarea asupra națiunilor și asupra „conducătorului unei țări mari” - *Asirianul*. El va trimite din Sion sceptrul puterii Sale și roua tinerilor Săi va veni la El din sânul aurorei.

În Psalmii 111-113, găsim seria de „Aleluia” care urmează înălțării lui Hristos, în virtutea suferințelor Sale. în Psalmul 111 sunt celebrate *lucrările* Sale, în Psalmul 112, *caracterul* Său: „El este plin de îndurare și milos și drept”, caracter căruia îi corespunde cel al preaiubiților Lui. Ca rezultat, cornul celui drept „se va înălța în glorie”. *Cel rău* (Antihristul) va vedea, va scrâșni din dinți și se va topi. Dorința *celor răi*, asociații lui, va pieri (versetele 9 și 10). în Psalmul 113, *Numele* Lui este înălțat. El ridică pe cel sărac ca să șadă cu cei mari (conform cu Psalmul 107.40,41) și face ca femeia stearpă, tot Israelul, să locuiască într-o casă, ca o mamă veselă în mijlocul copiilor ei.

Psalmii de la 114 până la 117 sunt tot serii de „Aleluia”. Psalmul 114 îl celebrează pe Dumnezeul lui Iacov, care a scos din Egipt pe Iuda și pe Israel și care, așa cum a făcut odinioară cu stânca, a schimbat inima poporului Său într-ion izvor răcoritor (conform cu Psalmul 107.35 și cu Isaia 41.18). în Psalmul 115, casa lui Israel *în întregime*, unită cu casa lui Aaron, preoția, și cu toți cei care, printre popoare, se tem de Dumnezeu, laudă numele Său. în Psalmul 116, Hristosul însuși îl laudă *înaintea întregului popor*, pe pământul celor vii și în curțile casei Domnului, în mijlocul *Ierusalimului*. în sfârșit, în Psalmul 117 găsim „Aleluia” înălțat de toate națiunile și de toate popoarele.

În Psalmul 118 auzim refrenul obișnuit al zorilor împărăției lui Hristos, împărăție spre care conduc toate căile lui Dumnezeu față de poporul Său și față de cei care se tem de El. Și aici regăsim întregul Israel, casa lui Aaron și pe cei ce se tem de Domnul. Rolul lui Hristos și al Rămășiței în distrugerea *națiunilor* este prezentat în versetele 10-12. Hristos, piatra lepădată, a devenit, în sfârșit, capul unghiului. Este restabilit templul unde sfinții binecuvântează și, de asemenea, altarul unde ei aduc jertfe.

În Psalmul 119 regăsim legea scrisă în inima Rămășiței, în urma tuturor suferințelor ei; înainte să fie umilită, ea rătăcea (versetul 67). Cei mândri și *cei răi* joacă un rol destul de mare în acest psalm.

Aici se intercalează *Cântările treptelor*, psalmii de la 120 la 134, care vor face mai târziu subiectul studiului nostru, și Psalmii 135 și 136, care formează completarea necesară.

O nouă serie de psalmi se deschide odată cu Psalmul 137 și merge *până la* Psalmul 145. Această serie este deosebit de remarcabilă, făcând pereche cu experiențele poporului descrise până aici. Acești psalmi sunt ai lui David. Ei reprezintă istoria Rămășiței lui Iuda, începând de la captivitatea în Babilon și întinzându-se, prin intermediul timpurilor de la sfârșit, până la seriile de „Aleluia” cu care se încheie Psalmii. Când este vorba despre Iuda, nu se poate ca Antihristul să nu fie menționat. El este cel rău (Psalmii 139.19 și 140.4,8); cei care îl însoțesc sunt lucrătorii fărădelegii, cei răi (Psalmii 141.9 și 145.20). Totuși, alte personaje sau națiuni sunt, de asemenea, menționate în mod explicit: omul rău și omul violent, cei mândri care ascund o cursă (Psalmii 140.5; 141.9; 142.3), ultima trăsătură putând face referire la Asirian și la aliații lui (conform cu Psalmul 124.7). Asirianul se găsește aici în persoană; este omul cu limba rea care se gândește că poate să se întărească în țară (Psalmul 140.11).

Să reluăm această serie în detaliu. În Psalmul 137, Sionul și Ierusalimul formează obiectul principal contemplat de Rămășița lui Iuda, captivă în Babilon. Rugăciunea pe care ea o adresează lui Dumnezeu este răzbunarea împotriva Edomului. Aceasta ne duce la rolul jucat de națiuni, despre care vom vorbi mai târziu. Edomul este cel care spunea, atunci când Ierusalimul era asediat de Nebucadnețar: „Radeți-1, radeți-1 până la temeliiile sale!”. Edomul va fi exterminat în totalitate - pruncii săi vor fi nimiciți. El este cel căruia, în gândurile lui Dumnezeu, nu i se va lăsa niciun urmaș (a se vedea Obadia și Ieremia 49).

În Psalmul 138, Iuda, prin gura lui David, vorbește și exprimă lauda. El se prosternă *înaintea* templului. El a strigat, ca în Psalmul 107, iar Dumnezeu a răspuns. El celebrează momentul când nu numai Israel, ci toți împărații pământului îl vor înălța pe Domnul. Dumnezeu îi vede pe cei care sunt înjosiți. El va împlini ceea ce este cu privire la Rămășiță și nu va părăsi lucrarea mâinilor Sale.

În Psalmul 139, binecuvântările despre care am vorbit nu pot veni fără ca inima și conștiința celui credincios să fi fost încercate și cercetate. Atunci el învață să-i urască nu pe propriii săi vrăjmași, ca în Psalmul 136, ci pe cei ai lui Dumnezeu (versetul 21); el nu are decât o singură dorință, aceea ca Dumnezeu să găsească în inima lui căile sfințeniei și ale dreptății. Cel rău re apare aici (versetul 19).

Găsim în Psalmul 140 tot cortegiul vrăjmașilor Rămășiței: cel rău, omul violent, omul cu limbă rea și cei care îi împresoară pe credincioși. Toți acești termeni, așa cum am văzut, ne vorbesc despre Antihrist, despre Edom, despre Asirian și despre națiuni. Ca în Psalmul 120.4, cărbuni aprinși vor cădea peste ei. În mijlocul lor, Rămășița este mâhnită și săracă.

În Psalmul 141, Rămășița este încercată în mijlocul răului, risipită la gura Locuinței morților. Vrăjmașul aici este Antihristul (conform cu Isaia 28.15), dar ea nu este înghițită, în

versetul 9 găsim, ca în Psalmul 124.7, cursa păsărarului.

În Psalmul 142 (David în peșteră), nu găsim încă Rămășița la Ierusalim, ci o vedem întoarsă în interiorul granițelor lui Iuda, pe pământul celor vii. Dumnezeu este singurul său refugiu; ea nu este dintre cei care, după cum vom vedea mai târziu, se refugiază în Egipt.

În Psalmul 143, necazul lui Iuda nu s-a terminat, dar el se găsește în țară, numai că are aceleași temeri ca atunci când era refugiat printre națiuni. În versetul 7, el are aceleași experiențe (conform cu Psalmul 63.1). El este ca cei morți de demult, asemenea credincioșilor care, la Ierusalim, așteaptă izbăvirea finală (conform cu Isaia 29.4).

Psalmul 144 ne prezintă Rămășița lui Iuda angajată în luptă. Acest lucru ne face să ne gândim la lupta căpeteniilor lui Iuda împotriva națiunilor în afara Ierusalimului (Zaharia 12.6 și Țefania 2.9). Expresia „Doamne, pleacă cerurile Tale și coboară!” amintește de ceea ce se va realiza în Zaharia 14.4. Ei cer ca Dumnezeu să îi izbăvească „din mâna *fiilor celor străini*, a căror gură vorbește deșertăciune și a căror dreptă este o dreptă a minciunii” (versetele 7, 8 și 11), ceea ce nu poate să se refere decât la națiuni și la Asirian. Binecuvântarea pe care ei o cer corespunde Cântărilor treptelor 127.3-5 și 128.15. Expresia „Ferice de un astfel de popor...” indică spre națiunea reunită.

În Psalmul 145 găsim mântuirea lui Israel, a celor care îl cheamă, care îl iubesc și care se tem de Domnul; de asemenea, el prezintă exterminarea celor răi și împărăția restabilită pentru vecii vecilor, ca și binecuvântarea exprimată de toată suflarea.

Psalmii de la 146 la 150 formează seriile minunate de „Aleluia” de la sfârșit.

În raport cu împrejurările lui Israel, să notăm la Psalmul 146 că „Dumnezeu îi eliberează pe cei încătușați, deschide ochii orbilor, ridică pe cei încovoiați, iubește pe cei drești, păzește e străini, susține pe orfan și pe văduvă și sucește calea celor răi” (conform cu Isaia 61.1-3). Domnul, Dumnezeul *Sionului*, va împărăți din generație în generație (versetele 8-10).

În Psalmul 147, El *zidește Ierusalimul* și adună pe cei *risipiți ai lui Israel*. Întoarcerea celor zece seminții este astfel menționată în mod clar (versetul 2). În versetele 12-14, *Ierusalimul* este întărit și apărat cu putere. *Fiii* sunt binecuvântați în mijlocul său; pacea domnește în hotarele sale.

În Psalmul 148, Israel, poporul care este aproape de Dumnezeu, compus din *toți sfinții săi*, este înălțat.

În Psalmul 149, fiii Sionului se veselesc de împăratul lor, sfinții se bucură *în glorie*, o sabie cu două tăișuri este în mâna lor pentru a executa răzbunarea împotriva *națiunilor* și pedepse asupra popoarelor, pentru a-i lega pe împărații lor și pe aleșii lor și pentru a executa împotriva lor judecata care *este scrisă* (versetele 2,5 și 6). Psalmul 150 conține lauda universală.

Asirianul de la sfârșit

La această expunere a Psalmilor, pe care nu am putut-o prescurta mai mult, trebuie să mai adăugăm câteva cuvinte cu privire la *Asirianul* de la sfârșit.

Am făcut deja o remarcă în ceea ce privește esența însăși a profeției. Personajele sau evenimentele profetice se atașează la personaje și la evenimente istorice, pe care le continuă, ca să zicem așa. Numai niște duhuri străine de gândurile lui Dumnezeu ar putea să nege acest lucru, pentru că acest fenomen este constant în toate profețiile. Pentru a ne convinge de această tranziție, este suficient, dintre o multitudine de exemple, să citim Isaia 7 și 8 și Daniel 11.

Un fapt de asemenea evident este că marea majoritate a evenimentelor anunțate nu permit o interpretare limitată la trecut. Este important să afirmăm acest lucru în prezența necredinței moderne, care fie vede în profeții niște scrieri venite prea târziu (sau în mod conștient modificate), fie le coboară la nivelul unor divagații patriotice contemporane.

După ce am stabilit acest principiu, să revenim la Asirian.

Asirianul de la sfârșit este o putere care ocupă vechea Asirie; numai că limitele geografice ale acestei țări au suferit variații continue în cursul unei lungi istorii pline de războaie, de războaie și de cuceriri și ar fi greu de definit în istorie frontierele ei schimbătoare, așa cum este posibil să o facem în cazul imperiului roman. Limitele asiatice ale vechiului imperiu turc ar putea, într-o anumită măsură, să-i fie asimilate. De fapt, Asirianul din profeție are limite mai întinse decât Asirianul istoric. În plus, el poartă nume diverse, dar nu identice. Cel mai uzitat este Gog (Ezechiel 38 și 39). „Despre Gog”, zice Ezechiel, „vorbeau profeții lui Israel”; ori „profeții lui Israel vorbeau de Asirian” (Ezechiel 38.17). Dar el mai este numit și „*împăratul Nordului*”. Prin acest termen ar trebui să înțelegem o împărăție situată la nord de Palestina, în Asia Mică, care a aparținut parțial teritoriului schimbător al Asirianului, apoi a devenit partea lui Seleucus, unul dintre cei patru generali ai lui Alexandru, și ai Antiohilor, succesorii săi (Daniel 8.21-24 și capitolul 11). Diversele căpetenii ale acestei familii sunt numite „împăratul nordului”, în capitolul 11 din Daniel, atunci când se vorbește de conflictele lor cu „împăratul Sudului” (Egiptul) și cu ținutul lui Israel, până în momentul când ultimul lui reprezentant, Asirianul, își găsește sfârșitul pe munții „țării frumuseții” (Daniel 11.40-45).

Un număr de popoare constituie puterea sa. În Ezechiel 38, aliații lui Gog sunt Roș, Meșec, Tubal, Persia, Cuș, Put, Gomer, Togarma, când el vine din adâncurile nordului, la sfârșitul zilelor. Găsim o enumerare asemănătoare, cu toate că este mai puțin completă, în Ezechiel 32. Vedem acolo, împreună cu Asur, pe Elam, Meșec, Tubal, Edom, prinții de la nord și sidonienii.

Profetul Ioel, când vorbește despre invazia profetică a Asirianului, îl numește „Cel de la

nord" (Ioel 2.20), totuși „cel de la nord" este, în alte pasaje, Babilonul și, de asemenea, mezii și perșii (a se vedea întreaga carte Ieremia). În Daniel 8.23-25, împăratul Nordului a ieșit din Imperiul lui Alexandru, iar „puterea lui va fi mare, dar nu prin propria lui putere", adică el va avea puterea Asirianului sau a lui Gog, Rusia (Ezechiel 38.2), ca susținere și ca aprobare.

La sfârșitul timpului, Asirianul distruge Egiptul, apoi el însuși este distrus cu ocazia ultimului său atac contra Ierusalimului. După aceasta, în timpul Mileniului, Asiria și Egiptul îl vor recunoaște pe Dumnezeu lui Israel. Cele trei națiuni vor fi aliate și întemeiate ca o binecuvântare în mijlocul pământului (Isaia 19.16-25).

O altă putere, numită *Națiunile*, este adesea menționată în conflictul de la sfârșit. Vedem, în Psalmul 83, că ele urzesc exterminarea lui Israel. Edomul, ca în timpul lui Nebucadnețar, ocupă printre ele un loc preponderent. Celelalte sunt menționate în urma lui; ele sunt ismaeliții, Moab, hagareniții, Ghebal, Amon, Amalec, Filistia, Tir. Asaf adaugă că „Asiria s-a unit cu ei". Așa cum vedem, nu este vorba aici decât de națiunile care înconjoară teritoriul lui Israel, nu de hoardele nenumărate care formează cortegiul lui Gog (Ezechiel 38.5,6) și care, am fi înclinați să credem, vor putea fi însoțite la sfârșit de către împărații Orientului din Apocalipsa 16.12.

Această confederație a națiunilor sprijinită, mai degrabă moral, se pare, de către Asur sau Gog, constituie gruparea care se va ridica la sfârșitul timpului ca să pună mâna pe Palestina și să distrugă Ierusalimul. Gândul Asirianului este, înainte de toate, să pună mâna pe bogățiile imense acumulate în Palestina prin întoarcerea evreilor, de când ei locuiesc în siguranță, înainte de ultima jumătate de săptămână din Daniel, în orașele deschise sub dominația lui Antihrist (Ezechiel 38.11,12). Se pare că Asirianul, adversarul lui Antihrist și al Fiarei romane, înșală poporul care locuiește în afara Ierusalimului, asigurându-l de legământul lui. El rupe apoi acest legământ, ca să-și împlinească planul (Isaia 33.8), așa cum a făcut odinioară în istorie cu Ezechia (2 împărați 18.14-17). Scopul lui *Edom* este altul decât cel al Asirianului. Împins de ura sa constantă față de Israel, ură manifestată odinioară cu ocazia distrugerii Ierusalimului de către Nebucadnețar (Psalmul 137.7), el are în plus și gândul ca, punând mâna pe Iuda și pe Israel, să-și întemeieze propria împărăție în Palestina (Ezechiel 35.10).

Aceste planuri sunt contracarate de poporul care locuiește în Ierusalim. Cei răi care domină acolo și care au făcut *un pact* cu Antihrist, încheie *un legământ* cu Fiara romană, pentru a se opune Asirianului, numit în diverse locuri „urgie care copleșește", „fluviul" (Isaia 8.7), „nimicirea hotărâtă" (Isaia 10.22; 28.2,15,17,18; Daniel 9.27), dar planul lor este nimicit (Isaia 28.14-22). Domnul, venit *din cer* cu armata sfinților Lui, va distruge cu apariția Sa pe cei doi susținători ai Ierusalimului, Imperiul roman cu armata sa și Antihristul. Apoi Asirianul va fi distrus pe munții lui Israel (Daniel 11.45), prin manifestarea lui Mesia *pe pământ*, când

picioarele Lui vor sta pe muntele Măslinilor (Zaharia 14.4). în același timp, armatele națiunilor vor fi distruse pe teritoriul Edomului (Isaia 34.1-8/63.1-6).

Ținta principală în tot acest conflict este *Domnul însuși* (Psalmul 2.1-3). El este Cel împotriva căruia Satan, aruncat din cer pe pământ, instigă lumea întreagă, știind că mai are puțin timp. Este foarte probabil ca cei de care el se folosește să nu fie conștienți de scopul lui, mânați fiind de vederile lor politice. Numai Satan, cel care îi conduce, își dă perfect seama de ceea ce face (Apocalipsa 16.13; 19.19).

Ierusalimul; cele două asedieri ale sale

Ierusalimul este centrul acestei formidabile mișcări de popoare. în timpul perioadei de la sfârșit, când pământul lui Israel este călcat încă în picioare de națiuni, Ierusalimul formează un metereze, în aparență solid, în fața agresiunii acestora. Ierusalimul va fi guvernat în acel moment de către agenții lui Antihrist, asemănători căpeteniilor lui Iuda sub Zedechia (Ieremia 38), oameni răi, batjocoritori și ipocriți, care sfidează puterea Nordului, contând pe sprijinul din Occident. Populația apostată din Ierusalim se încrede în ei. Dar, în mijlocul lor, s-a format încă de la început o mărturie colectivă, ca rod al învățăturii „înțelepților” (Daniel 11.33,35; 12.3,10), o Rămășiță asuprită și în suferință, care îl așteaptă pe Mesia și se încrede în El, temelie sigură așezată în Sion. Această mărturie se întinde în toată tara lui Iuda.

Împrejurările acestei Rămășițe a lui Iuda sunt în fiecare moment menționate în Psalmi și dezvoltate în Profeți. La început, ea fuge în masă, nu în afara Ierusalimului, ci în afara Iudeii, sub prigoana Fiarei și a lui Antihrist, și, refugiindu-se, este păzită de providența divină, printre națiuni în pustie (Matei 24.15-21; Apocalipsa 12.14-16); o parte dintre ei rămân la Ierusalim, ca să slujească acolo de mărturie în mijlocul apostaziei, și suferă martirajul pentru credința lor, prin conducătorii ei, cei doi martori din Apocalipsa 11.1-13. Cei exilați din Iuda se vor întoarce în țara lor, la capătul a trei ani și jumătate, în timpul când Fiara și profetul fals vor fi distruși, dar găsesc încă acolo pe Asirianul care îi ocupă. Partea din Rămășița lui Iuda care nu a părăsit Ierusalimul se regăsește în acest oraș în timpul evenimentelor care preced imediat distrugerea Asirianului. Acești credincioși sunt acolo ca să-L aștepte pe Mesia, când deja frații lor, în țara promisiunii, își ridică ochii spre munți, de unde le va veni ajutorul.

Aici se plasează una dintre cele mai dificile părți ale profeției, aceea a asediului Ierusalimului de către națiunile asociate Asirianului, apoi de către Asirian în persoană.

Să spunem mai întâi că asediul Ierusalimului de către Asirian nu poate fi în niciun caz confundat cu luarea și cu distrugerea acestui oraș de către Nebucadnețar, urmată de captivitatea lui Iuda. Profetul Mica ne informează despre acest subiect. Găsim acolo *mai întâi*

captivitatea lui Iuda în Babilon și restabilirea sa (Mica 4.9-13), apoi pe Mesia lovit cu o nuia peste obraz (5.1,2) și, în sfârșit, invazia Asirianului și împrejurările care o însoțesc (5.5-9). În Isaia 13 și 14.22 găsim *mai întâi* distrugerea Babilonului, apoi, în capitolul 14.24-27, distrugerea Asirianului în țara lui Israel. Aceste pasaje ne furnizează în același timp dovada că Asirianul de la sfârșit nu este același personaj cu Asirianul istoric. Acesta din urmă, după ce a invadat Israelul, apoi Iuda, a asediat Ierusalimul înainte ca Nebucadnețar și armata Babilonului să fi asediat și să fi distrus orașul. Ori, la acea epocă, Ierusalimul n-a fost nici luat, nici prădat de către Sanherib, așa cum a fost de către Nebucadnețar. Sanherib nu a ridicat întărituri împotriva Ierusalimului (Isaia 37.33), așa cum se va întâmpla în cazul asedierii de către Asirianul viitor (Isaia 29.3).

În ceea ce privește asediul Ierusalimului, la sfârșitul timpurilor, profeția menționează incontestabil *două* asedii și le distinge cu claritate.

Mai întâi, *națiunile* susținute de Asirian sunt cele care asediază Ierusalimul. Acest prim asediu, în care națiunile joacă rolul capital, se termină prin luarea și jefuirea orașului, exact contrariul a ceea ce s-a întâmplat sub domnia lui Ezechia. Jumătate din populație va fi luată captivă, iar rămășița poporului nu va fi luată din cetate (Zaharia 14.1,2). Sângele sfinților este vărsat ca apa în jurul Ierusalimului (Psalmul 79.3).

Acest eveniment este menționat în diverse pasaje.

În Isaia 28, Efraim și Iuda sunt invadați de Asirian, așa cum s-a întâmplat în istorie, apoi Ierusalimul este asediat. Oamenii care guvernează acolo au făcut un legământ cu moartea și o învoială cu Locuința morților (Fiara și profetul mincinos) împotriva urgiei care copleșește (Asirianul). Cei care credeau că și-au făcut adăpost din minciună nu vor fi la adăpost. Dumnezeu va pune o piatră prețioasă (Mesia) ca temelie a Sionului, iar cel care își va pune încrederea în ea nu va fi dat de rușine.

Înainte ca Fiara și armatele sale să fi putut da ajutor orașului, adăpostul minciunii va fi spulberat și locul ascuns de scăpare va fi inundat; poporul necredincios din Ierusalim va fi călcat în picioare și luat. Legământul națiunii cu moartea va fi desființat și învoiala cu Locuința morților nu va sta în picioare. Acesta este primul asediu. Așa cum se vede, nu este nicidecum vorba de atacul lui Sanherib împotriva Ierusalimului, pentru că orașul este luat și călcat în picioare.

Alte două pasaje au fost deja menționate mai sus. În Ioel 2, Asirianul, împăratul Nordului, împreună cu toate națiunile (Ioel 3), se ridică împotriva Ierusalimului. Orașul este luat și vrăjmașii se răspândesc acolo. În Zaharia 14.1,2, toate națiunile sunt adunate împotriva Ierusalimului pentru luptă. După aceasta judecata le va atinge, dar mai înainte orașul este luat

și jefuit. Jumătate din populație merge în captivitate, iar „restul poporului”, termen care mi se pare că include Rămășița din Ierusalim, nu este nimicit.

Acest prim asediu este de asemenea menționat în Psalmi, în Psalmul 74, vrăjmașul a intrat în Ierusalim, a jefuit templul, ca și toate locurile desemnate pentru închinare în țară. În Psalmul 79, care descrie aceleași împrejurări, națiunile sunt acest vrăjmaș. Ele au transformat Ierusalimul în dărâmături și au vărsat sângele sfinților în jurul orașului, în Psalmul 83 găsim aceleași națiuni susținute de Asirian împotriva poporului lui Dumnezeu. Domnul va răspunde la strigătul poporului Său și le va distruge.

Data aproximativă a primului asediu ne poate fi furnizată de Daniel 9.27. Acest pasaj ne spune că prințul care va veni (împăratul roman) va întări un legământ cu cei mulți la Ierusalim pentru șapte ani (o săptămână) și că la jumătatea săptămânii va desființa închinarea la adevăratul Dumnezeu și va institui închinarea idolatră în templu. Din această cauză, un pustiitor (Asirianul) va fi ridicat până la sfârșitul judecăților asupra Ierusalimului. Astfel, primul asediu va avea loc spre sfârșitul ultimei jumătăți de săptămână din Daniel, care va fi un timp de pustiiri și de zdruncinări din temelii.

În privința *celui de-al doilea asediu* al Ierusalimului, Cuvântul nu este mai puțin explicit. La acest asediu, Ierusalimul, împreună cu Rămășița care se găsește acolo, nu este luat, ci eliberat, așa cum a fost sub Ezechia. Asirianul este instrumentul direct al acestui asediu. El revine din Egiptul pe care îl invadase, atunci când veștile despre evenimentele care au avut loc în absența lui i-au ajuns la urechi. Aceste vești „de la răsărit și de la nord” (Daniel 11.44), care îl tulbură și îl fac foarte furios, ne par a fi, în mare parte cel puțin, invazia Asiriei de către căpeteniile lui Iuda (Mica 5.5,6; Zaharia 12.6). Dar Fiara romană și Antihristul au fost deja distruși. În rest, toate aceste evenimente se succed foarte rapid.

Să examinăm acum pasajele care privesc al doilea asediu.

În Isaia 29, după descrierea primului asediu, la capitolul 28, găsim asediul lui Ariei - al doilea asediu al Ierusalimului. Spre deosebire de Sanherib (a se vedea 2 împărați 19.32), Asirianul *ridică întărituri* împotriva orașului, iar când Ierusalimul este în mare strâmtorare, când „coborât va vorbi din pământ, și vorbirea sa va fi slabă ca din țărână, și glasul său va fi ca al celui care cheamă duhurile morților, din pământ; și vorbirea sa va fi o șoaptă din țărână”, Dumnezeu va împrăști pe Asirian și mulțimea națiunilor (versetele 4-8). Numai Rămășița va fi cea care a crezut în „piatra pusă ca temelie în Sion” (28.16).

În Isaia 31.4,5, Ierusalimul este apărat de Dumnezeu, care coboară pe Muntele Sionului.

În Isaia 33, Asirianul, stabilit *în afara* Ierusalimului, după ce a făcut promisiuni frumoase poporului, rupe legământul (versetul 8), așa cum s-a întâmplat istoric sub Ezechia (2 împărați

18.13-17). În acest moment are loc încheierea legământului dintre membrii acestui popor necredincios și Egipt, legământ relatat în capitolele 30 și 31 din același profet. Ei trimit acolo ambasadori, apoi fug acolo traversând pustia, luând cu ei bogățiile lor. Vrajmașul îi ajunge, în timp ce Rămășița care mănâncă pâinea necazului și bea apa strâmtorării la Ierusalim, nădăjduind în Dumnezeu, va fi cu siguranță izbăvită. Păcătoșii *în Sion* tremură (33.14-19); sfinții vor locui acolo și îl vor vedea pe împărat în frumusețea Lui. Nu îl vor mai vedea niciodată pe Asirian. Sionul, cetatea adunărilor solemne, va fi de acum încolo o locuință liniștită, un cort care nu va fi îndepărtat.

În Isaia 59.19, Asirianul vine ca un râu; Dumnezeu ridică steagul împotriva lui și Răscumpărătorul vine pentru Sion și la cei din Iacov (Rămășița), care se vor întoarce de la fărâdelegile lor.

În Zaharia 12, toate națiunile sunt adunate împotriva Ierusalimului. Căile lui Dumnezeu au adus aici această adunare de națiuni pentru a o distruge în întregime. Căpeteniile lui Iuda, care se găsesc în afara orașului, sunt un mijloc folosit de Dumnezeu pentru a mistui națiunile din jurul lor, așa cum duseseră pustiirea până în teritoriul Asirianului (Mica 5.5); dar *Dumnezeu însuși* este Cel care va izbăvi de Asirian pe poporul Său (Mica 5.6) și care va apăra Ierusalimul de această teribilă urgie (Zaharia 12.8). Felul în care Asirianul, Gog, va pieri ne este descoperit în Daniel 11 și în Ezechiel 38 și 39.

În Zaharia 14, menționarea celui de-al doilea asediu (versetele 3-5) o urmează pe cea a primului asediu (versetele 1 și 2). Domnul își face apariția pe pământ în favoarea poporului Său, la Ierusalim, și El însuși nimicește națiunile.

În Obadia (versetul 17) vedem eliberarea pe muntele Sionului; de asemenea, în versetul 18, Edomul, care își arătase altădată ura împotriva lui Israel și spera chiar să-și însușească teritoriul poporului lui Dumnezeu (Ezechiel 36.5), este judecat „și nu va rămâne niciunul din casa lui Esau”. Ca să încheiem subiectul despre Edom, vedem în Ezechiel 35 că, la sfârșit, Edomul se gândește să facă prada sa din cele două națiuni, Iuda și Israel (versetul 10). În acest scop, el caută, împreună cu Moab, cu Amon și cu alții, sprijinul lui Asur (Psalmul 83). Aceasta ar putea fi cauza pentru care împăratul Nordului, venind în „țara frumuseții” (Daniel 11.41), nu pune mâna pe aceste trei națiuni. Dumnezeu este Cel care distruge, în măcelul de la Boțra, pe teritoriul Edomului, națiunile înarmate care sunt adunate acolo (Isaia 34.5-17; 63.1-6), dar Edomul însuși cade, în mod deosebit, prin mâna lui Israel (Ezechiel 25.14).

După ce a fost martora venirii lui Hristos în putere ca să înfăptuiască eliberarea Ierusalimului, Rămășița lui Iuda și casa lui Levi se pocăiesc sub acțiunea Duhului Sfânt. Ele îl privesc pe Cel pe care L-au străpuns (Zaharia 12.8-14; 13.6; Isaia 63.1-6).

Rămășița lui Israel, a celor zece seminții

Până aici nu am vorbit decât de restabilirea Rămășiței lui Iuda. S-o abordăm, în câteva cuvinte, și pe cea a *Rămășiței lui Israel*, adică a celor zece seminții.

Este bine totuși să stabilim de la început că în Cuvântul lui Dumnezeu ni se vorbește adesea despre această restabilire în ansamblul ei, ca despre un eveniment colectiv. Astfel, în Ieremia 16.15 și 23.7,8 ni se vorbește despre Israel, și despre Iuda mai ales, că sunt adunați din nord și din toate țările pe unde fuseseră alungați. În Ieremia 50.19,20, în urma judecății exercitate prin Babilon, Israel, ca un întreg, revine la pășunile sale și este iertat. În Ezechiel 28.25,26, casa lui Israel este readusă în țară. În Ezechiel 34.11-16, oile risipite, Israel, este adunat dintre popoare. Ezechiel 36.24-28 ne vorbește de strângerea laolaltă a întregului popor, de smerirea lui, de roadele lui, de noul legământ. În Ezechiel 39.25-29 este vorba de o strângere laolaltă generală. Ei locuiesc în siguranță; Duhul este turnat peste ei. În Isaia 10.21, Rămășița se va reîntoarce; este vorba de Iacov, de Israel în întregime. Isaia 11.11-16 este un pasaj caracteristic în acest sens. Rămășița poporului lui Dumnezeu va fi dobândită de El *a doua oară*, așa cum fusese prima oară, când s-a urcat din Egipt; nu este deci vorba de prima reîntoarcere a lui Iuda sub Cir. Ei simt adunați din Asiria, din Egipt, din Patros (Egiptul de sus), din Cuș (Etiopia), din Elam (Persia), din Șinear (Caldeea), din Hamat (Siria superioară) și din insulele mării (coastele maritime). *Exilații* lui Israel și *cei risipiți* din Iuda simt considerați ca formând un tot, care luptă împreună împotriva națiunilor (împotriva Filistiei, Edomului, Moabului și fiilor lui Amon). Apoi, în versetul 15, vine un pasaj care, așa cum vom vedea imediat, nu vizează decât cele zece seminții. În Isaia 35.10, Rămășița în întregime, cei pe care Dumnezeu i-a eliberat, se întoarce în Sion cu cântece triumfale.

Dar un mare număr de pasaje ne arată cele zece seminții care se reîntorc, la rândul lor, în Palestina. Acest eveniment nu are loc decât după nimicirea Fiarei și a lui Antihrist, apoi a Asirianului, prin arătarea glorioasă a lui Hristos. De aici vine termenul „după glorie”, din Psalmul 73.24 și din Zaharia 2.8. Anunțul acestui eveniment are loc prin solii Rămășiței lui Iuda care, după formarea și începerea prigonirii ei, va purta vestea bună numită „evanghelia împărăției” printre națiuni.

Împrejurările întoarcerii celor zece seminții ne sunt descrise în Psalmul 80, în Ieremia 31.1-14, în Isaia 11.15,16; 27.12,13; 35.5-10; 43.1-7; 49.9-24; 60.4, în Ezechiel 20.34-38, în Osea 11.10,11 și în Zaharia 10.7-12.

Atunci cele două fracțiuni ale poporului își vor regăsi unitatea (Ieremia 3.16-18; 31.1; Ezechiel 37.15-28), iar Dumnezeu va face cu poporul Său un nou legământ (Ieremia 31.31-34; Ezechiel 37.26).

Istoria lui Israel în ultimele zile

Vom vedea în cele ce urmează cât de mult aceste date, oricât de incomplete ar fi, ajută la înțelegerea sensului profetic și moral al Cântărilor treptelor. Însă, pentru mai multă claritate, vom adăuga aici câteva detalii care lipsesc din expunerea precedentă, cu privire la istoria lui Israel din ultimele zile.

După răpirea sfinților cerești la venirea Domnului, cu care se încheie economia harului, Dumnezeu își reia căile cu privire la Israel, întrerupte în timpul dispensației actuale.

Poporul iudeu, Iuda și Beniamin, în prezent răspândit printre națiuni, se întoarce în Palestina în necredința lui și aduce cu el o mare prosperitate exterioară. El locuiește în siguranță, în orașe deschise și se bucură de bogățiile sale (Isaia 18; Ezechiel 38), dar se găsește încă sub asuprirea neamurilor.

La Ierusalim domină răutatea, dar în acest oraș ia naștere o mărturie colectivă (2 împărați 19.31; Isaia 37.32), iar „cei înțelepți” din popor îi învață pe cei mulți (Daniel 11.33; 12.3,10). Cei care îi primesc sunt numiți „sfinții locurilor preaînalte” (Daniel 7.18,25)*. Această *Rămășiță* credincioasă este expusă la persecuție și cade uneori răpusă „de sabie, de flacără, de captivitate și de jaf” (Daniel 11.33). Dumnezeu o încearcă astfel pentru a o curăți. Această persecuție vine din partea Fiarei romane (Daniel 7.21,25). În mijlocul acestor evenimente al căror centru este Ierusalimul, templul este reconstruit de către populație; cultul național este restabilit și garantat pentru șapte ani prin legământul poporului cu căpetenia Imperiului Roman, cu capitala la Roma. Majoritatea națiunii îl acceptă pe Antihrist ca împărat. Acesta, „un păstor nebun”, asuprește poporul (Zaharia 11.15-17), dobândește vin ascendent moral formidabil, se dă drept Mesia, tăgăduiește pe Tatăl și pe Fiul, distribuie gloria și stăpânirea și împarte țara între cei răi care îl recunosc (Daniel 11.39), în timp ce Fiara romană îi persecută pe sfinți și „spune lucruri mari”.

Rusia - Gog - reprezentant al confederației asiriene, condusă de împăratul nordului care deține Asia Mică, pofteste la bogățiile Palestinei și se pregătește să o invadeze. Prin lingușiri, vorbe frumoase și promisiuni, Asirianul câștigă în Palestina o grupare printre cei răi din popor.

Pentru a rezista Asirianului, poporul apostat din Ierusalim, ajutat de Antihrist¹, a încheiat un legământ cu Cezarul roman, așa cum am văzut mai sus (Fiara, căpetenia Imperiului Occidental împreună cu confederația celor zece împărați), care i-a garantat păstrarea cultului.

¹ Nu cred să se fi spus vreodată că Antihrist locuiește la Ierusalim. Exemplul lui Irod, care este o imagine a acestuia, ar putea să slujească pentru clarificarea acestei chestiuni. Antihristul vine la Ierusalim ca să i se aducă închinare acolo. În acest sens, a se vedea Daniel 11.39, unde avem „cetățuile”, în timp ce, în versetul 31, avem „cetățuia”, care este Ierusalimul. Nu găsim nicio mențiune privind prezența lui în oraș cu ocazia primului asediu, în timp ce partizanii săi îl guvernează.

Puțin după acest timp, la începutul ultimei jumătăți de săptămână din Daniel², Fiara romană rupe legământul; jertfa necurmată oferită lui Dumnezeu este înlăturată și idolatria este așezată în templu, unde Fiara primește închinare, sub protecția lui Antihrist, în timp ce acesta din urmă se așază în templu, prezentându-se pe sine însuși drept Dumnezeu.

În acest moment, Rămășița care locuiește în Iudeea, în afara Ierusalimului, fuge în grabă, la porunca Domnului, și se refugiază unde poate, printre națiunile care înconjoară Palestina (Apocalipsa 12.14; Matei 24.15-21; Marcu 13.14-19)³, în timp ce un grup de martori rămâne la Ierusalim, unde căpeteniile acestor martori vor trebui să suporte martirajul⁴. Este începutul „necazului lui Iacov”, care nu se va termina decât prin arătarea Domnului Isus (Ieremia 30.7; Daniel 12.1). Acest necaz este una din temele obișnuite ale Psalmilor.

Națiunile, care la acea epocă joacă rolul principal, se ridică, în complicitate cu Asirianul, împotriva Ierusalimului și îl asediază în ciuda legământului cu Fiara și cu falsul profet. Cetatea este luată și jefuită; sângele sfinților (poate ca acest cuvânt să desemneze, pur și simplu, poporul) curge în jurul Ierusalimului (Psalmul 79). Credincioșii care locuiesc în cetate își pun încrederea în Cel care urmează a Se așeza ca o piatră prețioasă în Sion. Jumătate din popor este luat în captivitate, restul fiind lăsat în cetate, împreună cu Rămășița care locuiește acolo.

Asirianul a invadat Palestina, cu excepția Ierusalimului. El se așază aici, caută să se înțeleagă cu poporul țării, făcând legământ cu acesta, și încearcă să corupă prin lingușiri pe cei care se poartă rău împotriva legământului (Daniel 11.32).

În mijlocul acestor evenimente, Fiara și armatele sale, împreună cu falsul profet, se reunesc pentru a ține piept Asirianului și pentru a pune mâna pe Ierusalim, căutând în același timp să-L împiedice pe adevăratul împărat să-și ia în stăpânire cetatea. Ei sunt distruși prin venirea Fiului Omului, care iese din cer cu armatele Sale (Apocalipsa 19.19,20). Această distrugere are loc în țara Edomului, la Botra (Isaia 34.1-8; 63.1-6).

Cam în acest moment, Rămășița fugară a lui Iuda se întoarce în țară (sfârșitul ultimei jumătăți de săptămână din Daniel), unde îl găsește pe Asirian, care a invadat tot ținutul. Ea se

² Expresia „la jumătatea săptămânii” pare să însemne *începutul* ultimei săptămâni din Daniel, nu *sfârșitul* primei jumătăți de săptămână a legământului. Această remarcă are o oarecare importanță, prin faptul că ea nu specifică durata legământului înainte de ruperea lui.

³ Este absolut remarcabil că în Luca 21.20-24, unde se vorbește de asediul viitor al Ierusalimului de către armata romană, Rămășița este îndemnată să fugă, nu numai cea din Iudeea, ca în Matei și Marcu, ci și cea din Ierusalim. Ioel 3.1 arată clar distincția dintre captivii lui Iuda și cei ai Ierusalimului.

⁴ Numele națiunilor care primesc Rămășița fugară nu este menționat distinct. Detaliile ne fac totuși să credem că este vorba de pustia Arabiei, sau mai degrabă de Chedar, care formează partea nord-vestică a Peninsulei Arabice și se unește cu sudul Palestinei, apoi de Meșec, cu care se învecinează la nord pe partea orientală a Asiei Mici, poate de Filistia (Ieremia 2.7), dacă nu cumva ea este parțial locuința Rămășiței deja reîntoarsă în țară (a se vedea Ieremia 2.9); în sfârșit, de Moab, situat la est de Palestina și desemnat în mod expres ca loc de scăpare secret al fugarilor (Isaia 16.3,4); acestea vor face parte din „pustia” unde femeia, Rămășița lui Iuda, va fi hrănită timp de trei ani și jumătate, perioadă care formează ultima jumătate de săptămână din Daniel (Apocalipsa 12.14). Edom nu face parte din aceste națiuni protectoare.

împotrivește acestuia și stabilește căpetenii ca să lupte împotriva lui.

Poporul apostat care locuiește în Palestina caută să fugă în Egipt, crezând că-și poate pune comorile la adăpost acolo (Isaia 30.6). El nu scapă de mânia Asirianului care, după invazia Palestinei, se aruncă asupra Egiptului, pe care îl jefuiește (Daniel 11.40-43).

În acest interval, căpeteniile lui Iuda sunt victorioase. Ele duc războiul până în teritoriul Asirianului (Mica 5.5,6; Zaharia 10.3-5).

La vestea despre ceea ce se întâmplă în împărăția sa, Asirianul, care subjugase și jefuise Egiptul, revine cu furie mare, se întinde peste toată țara lui Emanuel, asediază Ierusalimul și ridică întărituri împotriva lui (Daniel 11.44,45).

El este distrus pe munții lui Israel, în momentul când Domnul își pune picioarele pe muntele Măslinilor (Isaia 31.4-9; Zaharia 14.3,4). Armatele sale se extermină în parte unele pe altele și sunt, în cealaltă parte, nimicite de către Dumnezeu (Ezechiel 28.21-23).

Rămășița care locuiește la Ierusalim este păzită. Restul populației⁵, lovită de spaimă, fuge prin muntele Măslinilor despicat, așa cum a făcut-o în timpul cutremurului din zilele lui Ozia (Zaharia 14.4,5; Amos 1.1).

Cam în același timp sunt înfrânte *națiunile* care, susținute de Asirian, luaseră parte la primul asediu al Ierusalimului. Acest lucru nu are loc decât atunci când Iuda și Israel sunt din nou reunite. Ei vin împreună asupra filistenilor, îi jefuiesc pe fiii răsăritului, pun mâna pe Edom, pe Moab și pe fiii lui Amon. Totuși, din Amon și din Moab este păstrată o rămășiță, fără îndoială pentru faptul că acordaseră adăpost Rămășiței lui Iuda în timpul fugii ei (Isaia 11.14). Edomul, dimpotrivă, este nimicit în întregime (vedeți Obadia). Apostatii din țara lui Israel sunt nimiciți de către Domnul (Apocalipsa 14.18-20).

Rămășița lui Iuda trimite mesageri către națiuni (Tarsis, Pul, Lud, Tubal, Iavan și insulele îndepărtate) pentru a le anunța că gloria lui Mesia s-a arătat și că împărăția Lui va fi întemeiată (Isaia 66.19). Este ceea ce desemnează expresia „după glorie”, din Psalmul 73.24 și din Zaharia 2.8. Aceste pasaje vizează momentul când gloria lui Dumnezeu a revenit la Ierusalim și în templul Său (Ezechiel 43.1-6; Psalmul 102.16). O mare mulțime dintre națiuni acceptă această „evanghelie a împărăției”, din momentul când ea îi este vestită, și se supune împăratului (Matei 24.14; Apocalipsa 7.9-17)⁶.

În urma evenimentelor despre care am vorbit, o parte din cele zece seminții ale lui Israel s-a

⁵ Astfel se înțelege expresia „veți fugi”, pe care nu o aplicăm Rămășiței, așa cum se face de obicei, ci restului populației. Cuvintele care urmează, „Domnul, Dumnezeul meu...”, confirmă acest punct de vedere, în afară de groaza pe care o indică o astfel de fugă. Regăsim cuvântul „voi” cu același sens în Maleahi 3.5, în contrast cu versetul 4. În plus, vedem că, atunci când are loc eliberarea Ierusalimului, „toate celelalte familii” vor boci și se vor pocăi (Zaharia 12.14).

⁶ Sunt și alți agenți în afară de mesagerii evrei: îngerii folosiți în acest scop (Matei 24.30,31; Zaharia 2.8).

pus în mișcare pentru a se reîntoarce în Palestina, din Egipt și din Asiria, prin pustie. Canalul Suez este sec, brațele Nilului, de asemenea, sunt secate, pentru a permite poporului să treacă cu piciorul, ca pe uscat (Isaia 11.15; Țefania 3.10; Zaharia 10.7-12; Osea 2.14,15). Cei răzvrățiți dintre ei sunt judecați pe drum, cum a fost odinioară poporul ieșit din Egipt, și doar cei care s-au pocăit vor intra în țara făgăduinței (Ezechiel 20.30-44; Isaia 11.12-16; 27.12,13). '

Națiunile supuse evangheliei împărăției readuc cealaltă parte a Rămășiței risipite a lui Israel. Aceste două părți nu se întorc în țara lor decât după ce gloria se va arăta (de unde expresia „după glorie”). Corăbiile din Tarsis sunt primele care le repatriază (Isaia 60.1-9; 66.20,21; 49.8-12,22).

Iuda și Israel, reuniți acum într-o singură națiune (Isaia 11.12), formează noul Israel (Ezechiel 37.15-28).

Egiptul, Asiria și Israel, de acum încolo unite, formează centrul binecuvântării în mijlocul pământului (Isaia 19.16-25).

Fiii străinului reconstruiesc zidurile Ierusalimului (Isaia 60.10); cetatea este reconstruită pe locul ruinelor sale (Ieremia 30.18). Fiii lui Israel își reconstruiesc cetățile (Isaia 61.4); toată țara este restabilită (Ezechiel 36.33-36).

Israel înmormântează timp de șapte luni resturile armatelor Asirianului, la Hamon-Gog, și curăță astfel țara lui Israel (Ezechiel 39.9-16).

Templul, construit de către Mesia, este așezat în centrul țării (Ezechiel 40-44)⁷.

Pământul lui Israel este împărțit între seminții (Ezechiel 47 și 48).

Domnul intră în Ierusalim ca împărat al gloriei, al dreptății și al păcii, pentru a domni peste noul Israel și pentru a-Și instaura împărăția universală (Zaharia 9.9,10).

Ierusalimul devine centrul națiunilor, iar templul, o casă de rugăciune pentru toate popoarele.

Glorioasa împărăție milenială începe.

⁷ Națiunile au partea lor în construcția templului, așa cum a avut odinioară Hiram sub Solomon (Zaharia 6.12,15; Isaia 60.10-13).

Partea a doua Cântările treptelor

Introducere

Titlul „Cântările treptelor” a suscitat din toate timpurile curiozitatea comentatorilor. Cu toate că scopul nostru nu este nicidecum să discutăm opiniile lor sau să facem din acestea un subiect de controversă, totuși le enumerăm sumar, conform unei lucrări recente⁸, pentru ca cititorii noștri să le poată evalua.

1. Învățătorii evrei, referindu-se la Talmud, susțin că acești cincisprezece Psalmi erau cântați pe cele cincisprezece trepte ale templului; dar nici Biblia, nici istoria, nici tradiția nu menționează aceste cincisprezece trepte. Este adevărat că profetul Ezechiel, când indică planul templului mileial, menționează șapte trepte care urcă în curtea exterioară și opt trepte (în total cincisprezece) care duc în curtea interioară (Ezechiel 40.20,31), dar templul din Ezechiel aparține unui timp viitor și nu poate fi comparat cu templul lui Solomon.

2. Luther și unii comentatori moderni cred că acest termen înseamnă niște Cântări intonate de un cor care stă pe niște trepte sau pe o platformă.

3. Calvin crede că acest termen se referă la muzică și că aceste Cântări erau cântate pe un ton mai sus decât celelalte.

4. Un alt comentator consideră că acești Psalmi se referă la ziua când David a dispus urcarea chivotului la Ierusalim (2 Samuel 6.12-14).

5. Un altul traduce acest termen printr-o „cântare de excelență” sau de un grad superior.

6. Mai mulți savanți germani moderni (Gesenius, de Wette, Delitsch, Edersheim) dau acestui termen o semnificație literară. „Treptele” ar indica o gradație în aranjamentul rândurilor paralele, aranjament conform căruia un cuvânt sau un gând de pe un rând este repetat sau extins pe rândul următor.

7. Opinia cea mai răspândită este că acești Psalmi sunt posteriori captivității și se referă la întoarcerea captivilor care urcă din Babilon la Ierusalim.

8. Un punct de vedere care datează din primele secole ale Bisericii le prezintă ca fiind cântate de popor, atunci când urcau de trei ori pe an la Ierusalim pentru sărbători, fie la templul lui Solomon, fie la templul reconstruit după captivitate, cu toate că marea majoritate a acestor psalmi nu face nicio aluzie nici la aceste sărbători, nici la aceste pelerinaje. Nu-i vom mai menționa pe cei care văd în aceste Cântări, ca de altfel în tot Vechiul Testament, niște

⁸ În periodicul *Things to Come*, 1907-1908, *The Songs of Degrees. A se vedea, de asemenea, Thirtle, Old Testament Problems*, 1907.

aluzii la Biserică.

9. Cei doi autori pe care i-am menționat la începutul acestui capitol văd în Cântările treptelor o culegere compusă în mare parte de Ezechia sau atribuită de el lui David sau lui Solomon, în urma minunii celor *zece trepte* ale umbrei coborâte pe cadranul lui Ahaz (vedeți 2 împărați 20.11 și Isaia 38.8) și a celor *cincisprezece ani* de viață pe care Dumnezeu i-a acordat împăratului Ezechia (2 împărați 20.6). Aceste Cântări ar fi pline de aluzii, fie la boala sa, fie la împrejurările sale și, în mod deosebit, la asediul Ierusalimului de către Sanherib.

Această idee îi conduce pe autorii în chestiune să caute cu stăruință în acești psalmi o adaptare la toate detaliile de viață ale lui Ezechia. Rezultatul este că sensul profetic al acestor psalmi este trecut *complet* sub tăcere, pe când, de fapt, așa cum vom vedea, acesta este singurul care trebuie menținut.

Este evident pentru noi că o parte a Cântărilor treptelor ar putea să aparțină timpurilor lui Ezechia, ceea ce ar părea să confirme aluziile la Asirian pe care acești psalmi le conțin, și nu ne îndoim că, asupra acestui ultim aspect, autorii citați au avut un punct de vedere corect. Chiar și faptul că aceste Cântări ar fi putut fi scrise de către Ezechia, cu excepția, fără discuție, a celor cinci Psalmi pe care Cuvântul îi atribuie lui David și lui Solomon, ar putea părea plauzibil, dar noi nu vedem utilitatea unei opinii care, de altfel, este departe de a oferi certitudinea și importanța pe care acești autori i-o atribuie. Așa cum se poate observa citind cu atenție scrierile lor, ei au avut o singură preocupare: aceea de a aplica conținutul acestor psalmi la Ezechia. Ceea ce îi apropie de timpurile istorice ale lui Ezechia sunt aluziile la Asirian - iată ceea ce trebuie să reținem.

Dacă Dumnezeu nu a socotit că este bine să pună numele credinciosului Ezechia în titlul acestor psalmi sau ai altora pe care unul dintre criticii menționați îi atribuie lui Ezechia, trebuie oare ca noi să dăm atâta importanță constatării acestui fapt? După părerea noastră, nu trebuie să procedăm astfel nici în cazul psalmilor fără inscripție ca titlu, care nu sunt atribuiți lui David, dar care totuși poartă amprenta sa și, într-o anumită măsură, a împrejurărilor unde ei s-au născut. Pentru a explica sensul lor, nimic nu ne autorizează să facem apel la împrejurările împăratului profet, așa cum o facem în cazul psalmilor cu titulatura „al lui David” și, în mod deosebit, ai acelor a căror inscripție din titlu menționează evenimentele care le-au generat. Dacă Dumnezeu a păstrat tăcere în această privință, nu trebuie oare să înțelegem că aceste împrejurări nu sunt subiectul pe care El îl pune înaintea ochilor noștri?

Să insistăm aici asupra a ceea ce am spus la începutul acestei scrieri, anume că Psalmii sunt o carte *profetică*, și să adăugăm că felul în care sunt grupați nu are nicio asemănare, așa cum cred unii, cu o culegere dependentă de voința umană, ci că această grupare a lor este la fel de

imuabilă și de divină ca și conținutul lor. Toți cei care i-au studiat dintr-o direcție diferită de cea a rațiunii sau a imaginației lor vor putea ușor să se convingă de acest lucru. Fie că acești psalmi au fost scriși de Ezechia sau nu, fie că titlul lor corespunde sau nu treptelor de pe cadranul lui Ahaz, sau că numărul lor corespunde anilor adăugați la viața împăratului, nu este absolut nicio nevoie de aceste supoziții ca să recunoaștem pe Asirianul profetic în Cântările treptelor. Iată, sunt mai mult de treizeci și cinci de ani de când autorul acestor rânduri nu se îndoiește de acest lucru, iar această convingere nu se bazează pe inscripțiile din titlu, ci pe însuși conținutul lor, la care se adaugă studiul Cărții a cincea a Psalmilor și studiul profeților.

În ceea ce privește Cântările treptelor atribuite lui David, ni se spune că Ezechia le-a intercalat în culegerea lui pentru că acestea corespundeau prin conținutul lor propriilor lui împrejurări. Noi spunem că Duhul Sfânt le-a ales și le-a pus la locul lor, la fel cum a făcut cu toate celelalte serii de Psalmi, oricare ar fi fost mâna pe care El va fi folosit-o pentru a face acest lucru. Am spus deja în altă parte că inscripțiile din titlul Psalmilor vin din aceeași inspirație ca și culegerea însăși. Aceasta nu înseamnă că unii psalmi, al căror autor nu este precizat, nu *ar putea* fi atribuiți lui David, ceea ce pare să rezulte și din conținutul lor, dar, dacă Dumnezeu găsește cu cale ca uneori să ascundă numele autorului și alteori să ni-l facă cunoscut, noi trebuie să ne întemeiem convingerile pe ceea ce El *ne face cunoscut*. O singură Cântare a treptelor, Psalmul 127, este atribuită lui Solomon și vom vedea, cu ocazia respectivă, lumina pe care această atribuire o aruncă asupra acestui psalm.

Să facem aici câteva remarci importante care par a fi fost neglijate de către cei care s-au ocupat de Cântările treptelor.

Prima este că aceste Cântări simt *Cântări ale Sionului*. Sionul este într-adevăr marele obiect asupra căruia se concentrează toate gândurile acestor psalmi; aceasta nu înseamnă că *fiecare* Cântare vorbește despre Sion, căci, așa cum vom vedea, dezvoltarea gradată a acestor Cântări nu admite o astfel de uniformitate, însă totul concură, în fiecare dintre seriile lor, la pacea Ierusalimului, iar toate încercările Rămășiței ajung aici. Singura serie care face excepție de la această regulă este cea care abordează exclusiv starea morală necesară poporului pentru ca această pace să se poată realiza (Psalmii 129-131).

A doua remarcă este că această colecție mică de psalmi, cu un caracter atât de deosebit, urmează un traseu *ascendent și gradat*, de la necaz, în mijlocul lui Meșec și al lui Chedar, până la deplina binecuvântare milenială a Israelului restabilit, care își regăsește unitatea ca popor. Acest fapt nu poate fi pus la îndoială, nici nu este o simplă presupunere.

Cea de-a treia remarcă, la fel de evidentă, care vizează *împărțirea* Cântărilor treptelor, ne-a frapat de foarte mult timp. Suntem îndreptățiți să ne mirăm că aproape toți autorii au omis-o.

Autorul articolelor apărute în „*Things to Come*” a făcut-o, dimpotrivă, să reiasă cu multă claritate și suntem fericiți să constatăm acest lucru. Cântările treptelor sunt împărțite în serii de câte *trei*, astfel încât să formeze *cinci* serii. Prima serie, care slujește de prefață pentru restul, se termină la Psalmul 122, prin cererea, repetată de trei ori, a *păcii Ierusalimului*. Cea de-a doua serie se termină la Psalmul 125, prin aceste cuvinte: „Pacea să fie peste Israel”. A treia serie se încheie la Psalmul 128, tot prin cuvintele: „Pacea să fie peste Israel”. Seria a patra, cu totul specială, așa cum vom vedea mai târziu, se termină la Psalmul 131, prin cuvintele: „Israele, pune-ți speranța în Domnul, de acum și pentru totdeauna!”. Seria a cincea, în sfârșit, se încheie la Psalmul 134, prin cuvintele: „Domnul, care a făcut cerurile și pământul, să te binecuvânteze din Sion!”, cuvinte care sunt împlinirea pasajului: „Domnul te va binecuvânta din Sion”, din Psalmul 128:5. Evoluția *gradată* a fiecăreia dintre aceste serii va deveni și mai evidentă pe parcursul studiului nostru.

Fiecare dintre aceste cinci serii are un psalm al lui David înlocuit în seria a treia de un psalm al lui Solomon. Acest lucru a fost remarcat de alți autori creștini, care nu au văzut în aceasta decât un aranjament simetric fără valoare; unul dintre ei, la care fac în mod deosebit aluzie, nu crede în autenticitatea atribuirii acestor Psalmi autorilor indicați în titlu. Alții văd în acest fapt o alegere făcută de Ezechia însuși dintre psalmii lui David și ai lui Solomon, alegere care răspundea împrejurărilor împăratului, autor al acestor Cântări. Aceste îndoieli și aceste presupuneri produc un pericol real, pentru că, atunci când *rațiunea* credincioșilor intră în detaliile aparent cele mai puțin importante ale Cuvântului, ea deschide ușa, sau cel puțin o întredeschide, către judecarea și discutarea Sfintelor Scripturi, în loc de supunere față de ele.

Mai este o ultimă remarcă, în lipsa cunoașterii căreia comentatorii alunecă obligatoriu într-un ocean de confuzie și de contradicții. Acești psalmi nu pot fi *explicați* nici prin istoria trecută a poporului evreu, nici prin evenimentele din timpul domniei lui Ezechia, nici prin captivitatea din Babilon, nici prin sărbătorile religioase ale lui Israel, oricâte aluzii la ele sunt făcute ocazional în acești psalmi. Majoritatea evenimentelor despre care ei vorbesc depășesc cu mult aceste aluzii și nu au fost niciodată întâlnite în istoria acestui popor. Astfel, șederea în mijlocul lui Meșec și al corturilor Chedarului, binecuvântarea care urmează după restabilirea din captivitate, întoarcerea în Ierusalimul restabilit și pacea care urmează după aceea, tot conținutul Psalmului 132, poporul care locuiește în unitate după risipirea lui, templul sub domnia lui Mesia și binecuvântarea lui Melhisedec etc. Prin urmare, așa cum am spus la începutul acestui studiu, sentimentele exprimate în acești psalmi, ca și împrejurările descrise, sunt profetice, adică viitoare, și nu și-au găsit decât o împlinire parțială în viața profeților, oricare ar fi ei, cărora aceste cuvinte le-au fost inspirate, cu toate că ei le-au prezentat cu

referire la anumite evenimente pe care le-au traversat și le-au resimțit în mod profund.

Să trecem acum la examinarea detaliată a Cântărilor treptelor.

Seria întâi: Psalmii 120-122

Psalmul 120

Am arătat mai sus că Psalmul 107, care deschide Cartea a cincea a Psalmilor, vorbește de poporul readus în totalitate pe pământul lui Israel; numai că el nu exprimă sentimentele *națiunii* care se reîntoarce acolo în necredință, ci pe cele ale *Rămășiței* lui Iuda, reîntoarsă împreună cu poporul în țară, pentru a regăsi acolo mai târziu unitatea adevăratului Israel.

Psalmul nostru 120 reamintește încă din primele cuvinte de Psalmul 107: „L-am chemat pe Domnul în necazul meu și mi-a răspuns” (versetul 1). Acest strigăt este asemănător acestuia: „Au strigat către Domnul în strâmtorarea lor; El i-a scăpat din necazurile lor” (Psalmul 107.6,13,19,28). În urma acestor izbăviri, națiunea se întorsese în țara ei (107.33-38). Prima Cântare a treptelor nu se ocupă deloc, precum Psalmul 107, de cei credincioși amestecați cu națiunea, ci numai de Rămășița lui Iuda. De la întoarcerea ei în țară, ea a trebuit să fugă din fața persecuției lui Antihrist și a Fiarei romane. Ea este copleșită, așa cum se vede în Psalmul 107.39, de „asuprire, nenorocire și suferință”, rătăcind „printr-o pustie fără drum” (versetul 40). Acum a venit momentul când ea este pe punctul să se întoarcă a doua oară pe pământul ei. Va găsi ea odihna și pacea? Nu, pentru că încercarea, necazul lui Iacov, nu s-a terminat încă. „Buza mincinoasă” și „limba înșelătoare” nu sunt încă înlăturate din Israel (versetul 2). Acești termeni descriu caracterul lui Antihrist și al adepților săi. Numeroasele pasaje unde întâlnim aceste cuvinte fac întotdeauna referire la cel rău (Antihristul) și la poporul lui⁹.

Primul gând al Rămășiței este deci: „Doamne, scapă-mi sufletul de buza mincinoasă și de limba înșelătoare”. Ea adaugă: „Ce ți se va da și ce ți se va adăuga ție, limbă înșelătoare?”. Dumnezeu răspunde: „Săgețile ascuțite ale unui viteaz, cu cărbuni aprinși de ienupăr”. Aceste săgeți ascuțite ale împăratului, care străpung inima vrăjmașilor Săi, sunt pe punctul de a fi trase de Hristos (Psalmul 45.5). Săgeata este imaginea luptei de la distanță; împăratul nu va avea nevoie să scoată sabia cu care este încins, pentru a-Și nimici vrăjmașul, uzurpatorul împărăției Sale, când va ieși din cer cu armatele Sale. Omul puternic, limba vicleană care a iubit toate cuvintele nimicirii (Psalmul 52.1,4), va cădea atunci sub loviturile „Viteazului”. „Cărbunii aprinși de ienupăr” reprezintă intensitatea unui foc care nu se stinge. Psalmul 140 ne

⁹ A se vedea, în legătură cu expresia „buza mincinoasă”, Psalmii 31.18; 59.12; 109.2; Isaia 59.3, iar în legătură cu expresia „limba înșelătoare”, Psalmii 50.19; 52.4; Mica 6.12; Ieremia 23.13. Expresia „limba care spune lucruri mari” este, dimpotrivă, întotdeauna Fiara romană. A se vedea Psalmul 12.3; Daniel 7.8,11; Apocalipsa 13.5. Lucrurile pe care ea le spune le găsim în Daniel 7.25.

vorbește despre același personaj, cel rău, și de cei care îl înconjoară, atunci când spune: „Nu împlini, Doamne, dorința celui rău; ... cărbuni aprinși să cadă asupra lor!”. Soarta lui este deci stabilită dinainte și va fi executată în timpul când Rămășița se va reîntoarce în țara ei. Ea nu se va găsi acolo decât la sfârșitul ultimei jumătăți de săptămână din Daniel, în momentul când Fiara și profetul fals sunt aruncați în focul care nu se stinge.

Acest moment este deci pe punctul de a sosi, dar o altă încercare îl copleșește pe cel credincios: „Vai de mine, pentru că stau pentru un timp la Meșec, locuiesc în corturile Chedarului!”. El își rememorează poziția lui actuală. Dacă vrea să scape de Antihrist, trebuie să stea momentan cu un vrăjmaș care se pregătește să pornească război împotriva Ierusalimului. Pe acest vrăjmaș, care pofteste să ia Palestina, căutând să câștige poporul de partea sa, Rămășița îl cunoaște bine, ea, care stă încă în Meșec și în Chedar. Ea știe că națiunile care îl urmează pe Asirian sau care îl susțin împotriva lui Antihrist nu se vor mulțumi doar să-l vadă pe acesta din urmă că dispare. Asirianul, în ciuda vorbelor lui frumoase și a pretensei alianțe, și națiunile care îl susțin „urasc pacea” și „sint pentru război”, în timp ce sărmanii sfinți asupriți nu caută decât pacea. În aceste momente ei strigă: „Vai de mine!”.

Cine este această putere a lui Meșec? Ea face parte, fără niciun dubiu, din aria de stăpânire a lui Gog sau a Asirianului, apoi a împăratului Nordului. Ea ocupa Capadocia și o parte a Armeniei. Numai cu mult mai târziu ea s-a extins spre nord. Găsim în Ezechiel 38.2,3 că Gog este căpetenia Meșecului. În Ezechiel 32.26-28, Meșec face parte dintre cei care sunt culcați împreună cu Asirianul în locuința morților.

În ceea ce privește „corturile Chedarului”, acest ținut făcea parte din Arabia (Isaia 21.13-17; Ieremia 49.28-33).'

Meșec și Chedar erau situate una la frontiera nordică a Palestinei, iar cealaltă, la cea sudică; aceasta din urmă forma partea nordică a peninsulei arabice. Credem că aceste două nume, împreună cu cel al Moabului, sunt cele ale ținuturilor unde, în timpul celor trei ani și jumătate, Rămășița găsește un adăpost (Apocalipsa 12.14). Dar, oricum, nu acolo își va găsi Rămășița pacea, dorință atât de des exprimată în Cântările treptelor (Psalmii 122.6,7,8; 125.5; 128.6).

Rezultatul împrejurărilor nefericite descrise aici este strigătul la care Dumnezeu a răspuns. Toată această istorie este deci amintită ca o istorie trecută, dar și ca începutul a tot ceea ce va urma.

Să notăm că acest psalm nu ne vorbește de lucrarea de conștiință din sufletul credincioșilor, care sunt conștienți de lipsurile lor față de Dumnezeu pe care L-au ofensat. Vom întâlni mai târziu acest sentiment, concentrat, ca să spunem așa, în Psalmul 130, iar rezultatele sale le vom vedea în Psalmul 131. Aici găsim mai degrabă împrejurările exterioare, un suflet care suspină

după pace și care se confruntă cu o lume care vrea război. Acest gând îl copleșește pe credinciosul care, deși știe că judecata lui Antihrist se apropie, se găsește încă în confruntare cu acest împărat perfid, neînduplecat la înfățișare, pe care a învățat să-l cunoască în exilul său și care pregătește războiul împotriva lui Mesia și împotriva Sionului.

În aplicația ei morală, această Cântare ne descrie punctul de plecare, al tuturor experiențelor binecuvântate ale credinciosului. El întâlnește numai înșelătorie la cei care stăpânesc, numai vrăjmășie în lumea care îl înconjoară, numai necaz în prezența intențiilor lor. Cu excepția primului verset, nu se vede nicio rază de lumină pe calea celui drept; el ia cunoștință de lume, de locul întunecos.

Cât de mult diferă impresia lui față de falsele speranțe ale creștinătății din zilele noastre! Aceasta nu-și pierde speranța de a îmbunătăți omul și lumea, visează o împărăție a păcii prin evanghelie, încearcă să o aducă prin congrese, alianțe, publicații; ea nu vede că, dacă inima credinciosului este pentru pace, lumea este pentru război. În fața acestei situații, creștinul nu poate decât să strige: „Vai de mine!”.

Întâlnim două expresii „Vai de mine!” în Cuvânt. Prima, a unui păcătos în prezența lui Dumnezeu (Isaia 6.5); a doua, cea a unui sfânt în prezența lumii. Și într-un caz și în celălalt, situația este disperată. Ne este foarte util să fi început viața noastră de creștini prin aceste două experiențe, căci, cu una singură dintre ele, nu putem să cunoaștem pe deplin izbăvirea. Vom vedea mai târziu, la Psalmul 130, sufletul care realizează judecata lui Dumnezeu asupra lui, ca în Isaia 6, dar nu fără cunoașterea harului. Să remarcăm doar atât: dacă nu recunoaștem că starea morală a lumii este fără speranță și că judecata lui Dumnezeu trebuie să se manifeste asupra ei în întregime, înseamnă că nu am renunțat la încercarea de a ne îmbunătăți pe noi înșine. Aceasta este deci lecția fundamentală pe care ne-o dă această primă Cântare a treptelor. Fără această primă treaptă este imposibil să urcăm spre binecuvântare, în loc să se înalțe spre locurile senine, unde totul este pace, lumină și bucurie, sufletul ar continua să se degradeze în locurile întunecoase ale gândurilor omului.

Psalmul 121

Presiunea împotrivirii îl conduce pe credinciosul întors pe pământul lui Israel să caute ajutorul în altă parte decât în el însuși sau în jurul lui. Nefericirea lui trebuie să se sfârșească; n-a locuit oare el „prea mult cu cei care urăsc pacea”? „îmi ridic”, zice el, „ochii spre munți, de unde îmi va veni ajutorul”. Această expresie poate fi luată atât ca o întrebare - de unde îmi va veni ajutorul? - cât și ca o afirmație. Afirmația ni se pare de preferat. Credinciosul știe că Domnul așază pe munții sfințeniei ceea ce El întemeiază (Psalmul 87.1). El privește spre Sion,

pentru că de acolo va trimite Domnul sceptrul puterii Sale (Psalmul 110.2) spre Ierusalim, căci munții sunt în jurul lui, așa cum va spune mai târziu (Psalmul 125.2).

Dar Ierusalimul nu este încă centrul vizibil al împărăției lui Hristos. Cei răi încă stăpânesc acolo, iar Asirianul care ocupă țara nu este distrus, așa că ajutorul nu poate veni acum din Ierusalim. Ieremia spune: „Cu adevărat, dezamăgirea vine de la dealuri și de la mulțimea munților; cu adevărat, în Domnul Dumnezeuul nostru este salvarea lui Israel" (Ieremia 3.23).

Trebuie ca sufletul să-și ridice ochii de la munți spre ceruri, pentru a-L întâlni pe Dumnezeu. El știe atunci cu siguranță că ajutorul lui vine direct de la Dumnezeu. El îl invocă sub aceste două nume: Iahve (Dumnezeul lui Israel, Hristos în Vechiul Testament) și Creatorul cerurilor și al pământului¹⁰. Necazurile oricărui dintre cei ai Săi mișcă inima Creatorului. Dar numele lui *Iahve*, repetat în mod deosebit în acest psalm, este cel pe care îl ia în relațiile Sale cu Israel. El afirmă aceste relații cu Rămășița, pe când relațiile Sale cu vechiul Său popor, care l-a ales pe Antihrist ca împărat, sunt iremediabil întrerupte. Ce siguranță dă acest lucru credincioșilor aflați în încercare!

În psalmul precedent, credinciosul a înțeles care va fi judecata pentru cel rău; el înțelege aici ce ajutor îi este acordat celui drept. Din momentul când face apel la Dumnezeu, el primește un răspuns plin de har, demn de a-i câștiga toată încrederea: „El nu va îngădui să ți se clatine piciorul; Cel care te păzește nu va dormita" (versetul 3). În Psalmi, aceste cuvinte: „El nu va fi clătinat", sunt spuse fie cu privire la cel drept, fie la Ierusalim, fie la pământul viitor, dar, înainte de toate, cu privire la Hristos¹¹; dar în Cântarea noastră găsim o aluzie evidentă la Psalmul 91, care ne vorbește în mod exclusiv despre Hristos. El este în acest psalm omul care L-a căutat pe Dumnezeu lui Israel ca locuință a sa, atunci când El își ascundea fața de casa lui Iacov; și, pentru că a avut această încredere, toate făgăduințele îi aparțin. „Niciun rău", i se spune, „nu ți se va întâmpla și nicio rană nu se va apropia de cortul tău; pentru că El va porunci îngerilor Săi pentru tine, ca să te *păzească* în toate căile tale: ei te vor purta pe mâini, ca să nu-ți lovești *piciorul* de vreo piatră" (versetele 10-12).

Dacă astfel este pentru Hristos, va putea oare să fie altfel pentru preaiubiții Lui? Soarta lor este legată de a Lui, iar binecuvântările lor depind de ale Lui. Nu și i-a asociat El Lui însuși? N-a spus El: „Iată-Mă pe Mine și pe copiii pe care Dumnezeu Mi i-a dat"? Sollicitudinea lui Dumnezeu față de Hristos este deci garantul bunătații Sale față de Israel.

¹⁰ Acest nume apare de trei ori în Cântările treptelor (121.2; 124.8; 134.3). Este în același timp numele Dumnezeuului lui Israel, în contrast cu națiunile și cu idolii lor (Ieremia 10.1-10; 11.12; 51.15-18;

¹¹ împărați 19.15; Isaia 37.16; Psalmul 115.2-8,15), și este numele milenial al lui Hristos, care împărățește peste poporul Lui (Isaia 44.24; 66.22) și care este recunoscut de națiuni (Psalmul 136.5,6; 146.6; 2 Cronici 2.11,12).

² Psalmii 55.22; 62.2,6; 112.6; 46.4,5; 93.1; 104.5; 16.8; 21.7.

Remarcați repetarea expresiei „*a păzi*”. Repetări asemănătoare se întâlnesc frecvent în Cântările treptelor, ceea ce le oferă o savoare poetică deosebită. Le găsim foarte adesea și în alți psalmi, dar aici ele frapază poate mai mult din cauza scurtimii extreme a acestor Cântări. Se întâmplă destul de rar ca un psalm oarecare să nu conțină un cuvânt care să-l caracterizeze conținutul, chiar și atunci când acel cuvânt nu se repetă de mai multe ori. În Cântarea noastră, expresia „*a păzi*” apare de șase ori. Dumnezeu este Cel care păzește pe poporul Său și care îl asigură de protecția Sa; El veghează întotdeauna asupra lui și nu dormitează nicio clipă; mai mult, El este legat *inseparabil* de Israel, este „umbra sa pe mâna sa dreaptă”, nu umbra sa înaintea lui, nici în spatele lui, ci într-o poziție care-i asigură protecție continuă.

„Soarele nu te va bate ziua, nici luna noaptea” (versetul 6). Iacov, tatăl poporului, nu se bucurase de această făgăduință: „mă mistuia căldura ziua și frigul noaptea” (Geneza 31.40); dar, în Psalmul 91, această făgăduință este făcută lui Hristos: „nu te vei teme de groaza nopții, nici de săgeata care zboară ziua”; iar aici, în Cântarea noastră, calamitățile nu vor putea să distrugă Rămășița, așa cum ele nu L-au distrus nici pe Mesia al ei.

Mai mult, Dumnezeu promite că o va păzi nu numai de pericolele exterioare, ci de *orice rău*-, El îi va păzi *sufletul* și îi va da o deplină libertate pentru a-L sluji (ieșirea sa și intrarea sa), de acum și pentru totdeauna (versetul 8).

În acea zi se va realiza pentru Rămășiță, prin intermediul lui Mesia, ceea ce ni se spune de către Dumnezeu în Isaia 49.8-13: „La timpul îndurării ți-am răspuns și în ziua mântuirii te-am ajutat; și te voi *păzi* și te voi pune ca legământ al poporului, ca să restabilești țara, ca să-i faci să stăpânească moștenirile pustiite, zicând celor captivi: «Ieșiți!», celor care sunt în întuneric: «Arătați-vă!». Vor paște pe lângă drumuri și pășunea lor va fi pe toate înălțimile golașe. Nu vor flămânzi, nici nu vor înseta, nici nu-i va bate arșița, nici *soarele*, pentru că Acela care are milă de ei îi va conduce și îi va călăuzi pe lângă izvoarele de apă. Și voi face din toți munții Mei o cale și drumurile Mele vor fi înălțate. Iată, aceștia vor veni de departe; și, iată, aceștia de la nord și de la apus și aceștia din țara Sinim! Chiuiți, ceruri, și bucură-te, pământule, și izbucniți în cântări, munților! Pentru că Domnul a mângâiat pe poporul Său și va avea milă de cei întristați ai Săi”.

Expresia „de acum și pentru totdeauna” vizează aici *protecția* pe care poporul o experimentează din partea lui Dumnezeu, așa cum, în Psalmul 131, acest cuvânt vizează speranța lui Israel. Atunci când știu că El mă va păzi de acum și pentru totdeauna, nu trebuie oare să-mi pun și speranța în El? „Domnul va păzi ieșirea ta și intrarea ta.” în Deuteronom 28.6, Dumnezeu spune poporului Său: „vei fi binecuvântat când vei intra și vei fi binecuvântat când vei ieși”; acolo, El face această făgăduință dependentă de credințioșia lui Israel și de

ascultarea sa față de poruncile Sale; dar aici, El dă o asigurare completă, pe baza *harului*, sărmanului suflet întristat, în fața puterii Vrăjmașului.

Ce privilegiu pentru noi, creștinii, să aflăm din gura Lui că, orice s-ar întâmpla, soarta noastră este legată de cea a lui Hristos și că Dumnezeu nu ne va abandona, la fel cum nu-L va abandona pe Preaiubitul Lui! Dumnezeu vrea să ne protejeze în ce privește împrejurările noastre (versetele 3-6), sufletul nostru (versetul 7) și slujba noastră (versetul 8).

O trăsătură caracteristică a acestui psalm și a multor alora este că acesta este o conversație, un schimb de gânduri și de asigurări între Dumnezeu și suflet. Găsim în acest sens și alte exemple în Cântările treptelor, de exemplu Cântările 122, 132 și 134. Câteodată, acești psalmi au chiar trei interlocutori. Israel vorbește aici în versetele 1 și 2. Dumnezeu răspunde în versetul 3. în versetul 4, Israel pare a-și vorbi lui însuși: „Iată, Cel care păzește pe Israel nu va dormita”, iar acest gând este foarte încurajator; el se asigură, prin credință, de prețioasa făgăduință pe care Dumnezeu i-a făcut-o. Atunci Dumnezeu deschide fântâna dragostei Lui și răcorește cu apele Sale sărmanul suflet întristat care se încrede în El (versetele 5-8). Psalmul 91, deja citat, este unul dintre exemplele cele mai remarcabile cu privire la ceea ce am spus mai sus. în versetul 1 găsim o sentință generală ieșită din gura lui Dumnezeu, care, în mânia Sa, își întorsese fața de la Israel (Psalmul 90.7-9). în ciuda acestei mâinii, El rămâne *Cel Preaiubit* și *Cel Atotputernic* pentru cel care se încrede în El. Versetul 2 conține singurul cuvânt al lui Hristos din acest psalm. Când, în ce-l privește pe om, totul este ruinat, Hristos reîncepe, în persoana Sa, istoria lui Israel. *Dumnezeu* este Cel în care El Se încrede. Expresia „mă voi încrede în El” este rezumatul, menționat adesea în Vechiul Testament, al întregii vieți pământești a lui Hristos, iar în acest psalm El nu adaugă nimic la această expresie. însă, ceea ce-l face atât de minunat este faptul că El vine să ocupe acest loc de încredere când poporul este mistuit și înspăimântat de mânia și de furia lui Dumnezeu pentru că a călcat legea Lui (Psalmul 90.7). De aceea, Dumnezeu îi răspunde (versetele 3-8) prin toate aceste făgăduințe. în versetele 9-13, Rămășița vorbește către Hristos și îi exprimă convingerea că Dumnezeu este de partea Lui. în versetele 14-16, Dumnezeu reia cuvântul și afirmă pentru urechile Rămășiței toată dragostea inimii Lui pentru Preaiubitul Său.

Acești psalmi, ca și mulți alții, pot fi numiți psalmi de *comuniune*. Nu este nimic mai prețios, mai înalt decât aceste relații intime de suflet între Dumnezeu și Isus! „Comuniunea noastră”, spune apostolul, „este cu Tatăl și cu Fiul Său Isus Hristos”.

Psalmul 122

Este util să reamintim faptul că această Cântare este un psalm al lui David. împrejurările

care i-au dat naștere nu ne sunt prezentate. Putem cel mult să concluzionăm, potrivit primelor cuvinte ale sale, că împăratul era în acel moment departe de Ierusalim. Am spus mai sus că metoda critică prin care acești psalmi sunt asociați împrejurărilor specifice ale scriitorului, *atunci când Dumnezeu nu face nicio referire la acestea*, este realmente periculoasă. Se pierde astfel ușor din vedere scopul pentru care Duhul lui Dumnezeu a dat psalmul respectiv, asociindu-l unor evenimente istorice particulare, în loc să vedem în el sentimentele produse de Duhul cu privire la evenimente viitoare.

Templul nu exista în timpul împărăției lui David; chivotul locuia „sub covoare”; doar o singură dată, în 2 Samuel 12.20, această așezare temporară este numită „casa lui Dumnezeu” (conform cu Luca 6.4). Cortul însuși, la Șilo, primește de mai multe ori acest nume (Iosua 6.24; Judecători 18.31; 1 Samuel 1.7,24; 3.15). Aici, ochiul împăratului profet vede această casă, când totul va fi în ordine la Ierusalim pentru a-l primi pe împărat, după ce strâmtorarea menționată în psalmii precedenți va fi luat sfârșit.

David, departe de Sion, se bucură atunci când cei care îl înconjoară spun în sfârșit: „Să mergem la casa Domnului!”. La fel va fi și cu Hristos, cu privire la adevăratul Israel readus în țara lui, dar care încă așteaptă ca totul să fie gata pentru intrarea glorioasă a împăratului său în cetatea sfântă. „Picioarele noastre”, spune profetul, „stau în porțile tale, Ierusalime!”. Este deci încă o speranță, nu un fapt împlinit. A aplica acest lucru, așa cum s-a făcut, la împrejurările lui Ezechia, nu ar avea niciun sens. El nu a fost niciodată alungat din Ierusalim; niciodată nu a sperat să se reîntoarcă acolo.

Să scoatem aici la iveală progresul înregistrat în acest psalm față de Psalmul 121. În Psalmul 121, credinciosul își ridică ochii spre munți; primește răspunsul, împreună cu certitudinea absolută că va fi păzit. Acum privește la Ierusalimul însuși și la templul său, nu numai la munții care înconjoară cetatea, iar aceasta în momentul când sfânta cetate, rezidită și gata să-și primească împăratul, nu este încă restabilită ca centru de guvernare al lui Israel; dar credința îl asigură pe credincios că va ajunge acolo și el nu are nicio îndoială în această privință: „Picioarele noastre stau în porțile tale”. „Picioarele *noastre*”; acest cuvânt poate să fie răspunsul credincioșilor la bucuria inimii lui Hristos, care vede dorința lor de a merge la casa Domnului, dar poate fi pus și în gura lui Hristos, care Se asociază speranțelor Rămășiței, așa cum Se asociase și suferințelor ei. „Ierusalime, care ești zidit ca o cetate strâns unită împreună!”. Ierusalimul este văzut aici potrivit gândurilor lui Dumnezeu. Este un organism care stă în unitate și care are în sine însuși condițiile de creștere. Semințiile Domnului, ansamblul poporului, se suie acolo de trei ori pe an, „ca o mărturie pentru Israel”, adică potrivit poruncii Dumnezeului lui Israel, pentru a-I aduce închinare (Exod 23.16; 34.23;

Deuteronom 16.16; Psalmul 81.4,5). Nimic asemănător nu a avut loc în timpul lui David, cu atât mai puțin în timpul lui Ezechia; în cazul celui dintâi, pentru că templul, casa lui Dumnezeu, nu era construit, iar în cazul celui de-al doilea, pentru că semințiile erau împărțite. Oamenii care se suiau la Ierusalim, sub domnia lui Ezechia, pentru a sărbători Paștele, făceau parte doar din cinci din cele zece seminții și, mai mult, ei nu se curățiseră potrivit rânduielii Domnului ca să ia parte la această sărbătoare. Nu era deci mărturia așa cum fusese stabilită de Dumnezeu pentru Israel. Acest fapt a avut o împlinire temporară sub domnia glorioasă a lui Solomon, imagine a domniei lui Mesia, dar deplina realitate a celor spuse aici, „Acolo se suie semințiile, semințiile Domnului”, este rezervată pentru împărăția viitoare a lui Hristos. Când cetatea, fecioara lui Israel, va fi reconstruită pe mormanul ruinelor sale și când palatul va fi locuit după obiceiul său, atunci păzitorii vor striga pe muntele lui Efraim: „Ridicați-vă și să ne suim în Sion, la Domnul Dumnezeul nostru ... și ei vor veni și vor cânta pe înălțimea Sionului” (Ieremia 30.18; 31.4,6,12). Aici, acest moment, anticipat prin credință, este aproape să se realizeze. Credincioșii pornesc la drum în acest scop; ei îl vor atinge.

Un alt lucru se leagă, pentru credincios, de restabilirea Ierusalimului: *scaunul împărăției*. Nu numai că tronul lui David se găsea acolo, ci Domnul îi spusese împăratului: „Casa ta și împărăția ta vor fi întărite pentru totdeauna înaintea ta; tronul tău va fi neclintit pentru totdeauna” (2 Samuel 7.16). David crezuse și primise acest mesaj cu mulțumiri. De aceea el putea să spună (și, împreună cu el, toți credincioșii lui Israel): „Pentru că acolo simt așezate tronurile de judecată, tronurile casei lui David” (versetul 5). Credința lui vedea mulțimea de împărați care trebuia să îi urmeze. „Tronurile de judecată” simt tronurile de unde se administrează dreptatea, fie că este vorba de a face justiție pentru popor, fie guvernare. În acest sens se spune în Psalmul 135.14: „Domnul va judeca pe poporul său”. În timpul gloriei care va veni, aceste tronuri vor fi restabilite. „Atunci”, zice Ieremia, „vor intra pe porțile cetății acesteia împărați și căpetenii care vor sta pe tronul lui David, suiți în car și pe cai, ei și căpeteniile lor, bărbații lui Iuda și locuitorii Ierusalimului; și cetatea aceasta va fi locuită pentru totdeauna” (Ieremia 17.25). Și mai departe: „împărații care stau în locul lui David, pe tronul lui, vor intra pe porțile casei acesteia” (Ieremia 22.4).

Aceste tronuri ale casei lui David nu exclud de altfel gândul unei asocieri la domnia lui Hristos, Fiul lui David, care îi va caracteriza în timpurile viitoare pe cei care îl vor înconjura pe Mesia, așa cum Isus a spus El însuși ucenicilor Săi: „Voi veți ședea pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel”.

În versetul 6 găsim o invitație a Domnului: „Rugați-vă pentru pacea Ierusalimului; cei care te iubesc vor prospera”. Aici, acest cuvânt nu este încă realizat, dar este foarte aproape de

împlinire. Credincioșii nu trebuiau să caute pacea la cei care erau excluși din adunarea Domnului, din cauza răutății lor față de poporul lui Dumnezeu. „Să nu cauți pacea lor, nici binele lor, în toate zilele tale”, spune Moise lui Israel (Deuteronom 23.6). Nu este vorba de pacea Ierusalimului aflat în stare de neascultare și de răzvrătire împotriva lui Dumnezeu. Ieremia spune: „Cine va avea milă de tine, Ierusalime? Sau cine va jeli pentru tine? Și cine se va abate să te întrebe de sănătate?” (Ieremia 15.5). Nu, ci aici este vorba de cetatea recunoscută de Dumnezeu, scaunul împărăției Fiului lui David, centrul adevăratei închinări înaintea lui Dumnezeu, atunci când vor apărea zorii gloriei Sale. De aceea, credincioșii răspund imediat la această chemare: „Pacea să fie între zidurile tale, prosperitatea în palatele tale!” (versetul 7). Zidurile și palatele Sionului vor fi atunci reconstruite, pentru ca Domnul păcii să fie primit cu demnitate în capitala împărăției Sale.

În versetul 8, Hristos reia cuvântul: „Pentru frații mei și tovarășii mei, voi spune: «Pacea să fie înăuntrul tău!»”. Acest dialog între Mesia și credincioși, având ca subiect Ierusalimul, este de toată frumusețea și caracterizează, așa cum spuneam la Cântarea precedentă, psalmii de comuniune. Este o reciprocitate de sentimente cu privire la un obiect comun. Dragostea Domnului este legată de Ierusalim, datorită dragostei Lui pentru frații Săi evrei cărora, după înviere, le-a descoperit Numele lui Dumnezeu, potrivit cuvântului din Psalmul 22: „Voi vesti Numele Tău fraților Mei”, asociindu-i astfel cu El însuși, în bucuria relațiilor Sale cu Dumnezeu. Aproape că nu mai este nevoie să adăugăm că relațiile creștine, cu toate că au aceeași sursă - învierea lui Hristos - sunt cu mult mai întinse decât acestea, căci Domnul spune Măriei din Magdala: „Mergi la frații Mei și spune-le: «Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru...»”, relație de care frații evrei nu vor putea avea parte în același fel ca noi.

Aici, Hristos adaugă: „Pentru *frații Mei* și tovarășii Mei voi spune...”. Deși era deasupra lor și primul dintre ei, El Și-i asociază, potrivit Psalmului 45.7, și adaugă: „Pentru casa Domnului Dumnezeului nostru, voi căuta binele tău” (versetul 9). El caută binele Ierusalimului nu numai pentru faptul că Ierusalimul este legat de pacea și de bucuria poporului Său, ci pentru că el este inseparabil legat de casa Celui pe care El numește „Dumnezeul nostru”. El Se asociază astfel, de o manieră intimă și minunată, cu toți ai Săi, ca frați, însoțitori și adoratori!

Rezumatul seriei întâi

Aici se termină prima serie a Cântărilor treptelor. Îl vedem pe credincios plecând de sub asuprirea din țara vrăjmașului, experimentând pe drum ajutorul și izbăvirile lui Dumnezeu, pentru a ajunge în sfârșit în deplina pace (care este actualmente o speranță) la Ierusalim, cetatea marelui împărat, și la templul Domnului. Fiind atât de aproape de împlinire, credința

Rămășiței se bucură dinainte de aceste trei lucruri: dreptatea tronului Domnului, binecuvântările casei Sale, ordinea și pacea din cetatea lui Dumnezeu. În timp ce în Psalmul 120 sufletul credinciosului căuta pacea zadarnic în lume, aici el se găsește în locul unde locuiește Dumnezeu. El face încă un pas: învață să cunoască și să aprecieze binecuvântările *colective*. El nu mai este izolat, ca în Psalmul 120, ci împreună cu credincioșii care, uniți împreună între ei și împreună cu Hristos, pot să spună: „Picioarele *noastre* stau în porțile Tale”. Un singur lucru lipsește încă pentru realizarea imediată a speranței lor: prezența personală a împăratului gloriei, al Căruia glas li s-a făcut auzit, numindu-i frații Săi.

Aplicație pentru creștini

Părăsind punctul de vedere profetic, pentru a vedea aplicația acestui psalm pentru creștini, observăm aici cu ușurință întinderea acestei aplicații. Adunarea, fiind Trupul, unită cu Capul ei glorios din cer are, potrivit gândurilor lui Dumnezeu, toate condițiile de creștere în ea însăși. Este un Trup a cărui sursă de viață este în Cap și care crește, fiind îmbinat împreună și strâns legat prin ceea ce dă fiecare încheietură de întărire (Efeseni 4.16). În ciuda ruinei, ochii credinței văd Adunarea astfel; dar ce va fi când o vor vedea glorioasă, în frumusețea ei veșnică?

În plus, Ierusalimul nostru este o cetate cerească, nu pământească. Noi ne-am *apropiat* de ea, așa cum este spus în Evrei 12, dar încă nu am *intrat* în ea. Realizăm prin credință că, dintr-un moment într-altul, picioarele noastre vor sta în porțile sale. Pe de altă parte, noi nu vedem Ierusalimul doar ca o cetate cerească, unde vom locui împreună cu Dumnezeul cel viu, ci ne considerăm ca făcând parte din ea, căci ea este și Mireasa, soția Mielului. Noi o vedem nu așa cum au construit-o oamenii, ci așa cum a construit-o Hristos. Noi îi dorim binele, și cum să n-o iubim, noi, care avem gândul lui Hristos, dacă Hristos a iubit-o atât de mult, încât S-a dat pe Sine pentru a o câștiga? În cei trei psalmi ai acestei serii, creștinul găsește, în sens moral, trei trepte de experiență: mai întâi sentimentul nefericirii sale și al incapacității de a se opune lumii; apoi siguranța pe care i-o dă favoarea lui Dumnezeu, al Căruia har îl înconjoară; în sfârșit, bucuria colectivă a Adunării și comuniunea cu Hristos, cunoașterea valorii Adunării în ochii Lui și dorința ca pacea să fie cu ea.

Seria a doua: Psalmii 123-125

Psalmul 123

Prima serie a Cântărilor treptelor formează un fel de introducere care expune istoria

generală a Rămășiței, de la șederea ei printre națiuni până la întoarcerea ei la Ierusalim, în seriile următoare găsim istoria Rămășiței în relație cu Sionul, de unde și titlul de „*Cântările Sionului*”, pe care l-am dat ansamblului Cântărilor treptelor.

Observăm cu ușurință că, în această a doua serie, împrejurările nu sunt identice cu cele din psalmii precedenți. Această diferență este marcată încă de la primul verset al Psalmului 123: „îmi ridic ochii spre Tine, care locuiești în ceruri”. În Psalmul 121, credinciosul, intrând în țara sa invadată de Asirian, privea spre Ierusalim, de unde venea ajutorul său. Dar Ierusalimul nu era eliberat de cei răi; doar Dumnezeu, Creatorul cerului și al pământului, putea să-l ajute. În Psalmul 123 găsim de la început aceste cuvinte: „îmi ridic ochii spre Tine, care locuiești în ceruri”. De ce? Pentru că cel credincios, care locuiește chiar la Ierusalim, așa cum vom vedea, cunoaște foarte bine lipsa resurselor din cetate și nu se gândește să-și ridice ochii spre munții care îl înconjoară. Cu cât poziția sa este mai dificilă și mai fără ieșire, cu atât mai mult el este condus spre a se încrede în Cel care este deasupra tuturor împrejurărilor. A învăța să se încreadă în El înseamnă, în același timp, a învăța *dependența*: „Iată, ca ochii robilor către mâna stăpânilor lor, ca ochii roabei către mâna stăpânei ei, așa sunt ochii noștri către Domnul Dumnezeul nostru, până Se va îndura de noi” (versetul 2). Ca niște sărmani robi dependenți în întregime de buna plăcere a stăpânului lor, ei privesc la Domnul Dumnezeul lor, știind că El are și dreptul să îi respingă, însă contează pe faptul că El va avea milă de ei și le va arăta har, deoarece îi cunosc caracterul. Acest sentiment îl depășește cu mult pe cel al ajutorului Său exprimat în Psalmul 121. O lucrare - mai degrabă subînțeleasă aici decât formal menționată - s-a produs în conștiința lor și i-a făcut să înțeleagă că, dacă Dumnezeu nu poate găsi în ei nimic de natură să-L facă să-i ajute, harul Său poate totuși să-i izbăvească.

„Îndură-Te de noi, Doamne, îndură-Te de noi” (versetul 3). Aceste cuvinte ne conduc către capitolul 33 din Isaia, unde învățăm să cunoaștem împrejurările care le-au dat naștere aici. Rămășița este la Ierusalim, în mijlocul păcătoșilor care locuiesc acolo. Asirianul,urgia care pustiește, înconjoară cetatea. Atunci Rămășița strigă la Domnul, repetând cuvintele din Psalmul nostru: „Doamne, îndură-Te de noi: pe Tine Te-am așteptat! Fii brațul lor în toate diminețile și salvarea noastră în timp de strâmtorare!” (versetul 2). Domnul care „locuiește în înălțime” răspunde la strigătul Rămășiței și o eliberează; El vrea ca Sionul să fie de acum încolo umplut cu judecată și cu dreptate. Dar păcătoșii care se găsesc în Sion sunt cuprinși de frică și cei nelegiuți tremură. Ei nu vor putea locui cu un foc mistuitor; oamenii evlavioși și integri, dimpotrivă, vor fi păziți în trecerea lor prin acest necaz arzător și Ei vor vedea cu ochii lor pe „împărat în frumusețea Lui”. Pe de altă parte, armata Asirianului, poporul cel crunt, „poporul cu limbă încâlcită, pe care n-o poți înțelege, cu limba gângavă, pe care n-o pricepi”,

va fi dispărut pentru totdeauna (Isaia 33.1-19). Găsim aceleași împrejurări în psalmul nostru. Dacă Rămășița are de-a face cu Asirianul și dacă poate spune: „Sufletul nostru este sătul peste măsură de *batjocura* celor fără griji”¹², ea se confruntă, în cetate, cu cei răi care domnesc și care îi asupresc pe cei drepti, de aceea apare aici această exprimare: „Suntem sătui peste măsură de dispreț, ... de disprețul celor mândri” (versetele 3 și 4).

Va putea oare luntrea fragilă a Rămășiței să reziste între aceste două pericole, Asirianul și poporul lui Antihrist? Psalmul următor ne va răspunde.

Aplicație pentru creștini

Aplicația morală a acestui psalm pentru împrejurările creștinului este aceasta: scena manifestării binecuvântărilor Adunării a dispărut dinaintea ochilor credinciosului. Răul domnește chiar pe terenul Adunării: „Știu unde locuiești, acolo unde este tronul lui Satan”. Vrăjmașul dinăuntru este la fel de teribil ca cel din afară, căci în zilele noastre sunt deja mulți antihriști. În mod vizibil, totul se opune adevăraților martori ai lui Hristos. Dacă păstrează cu credincioșie mărturia lor aici jos, ei sunt sătui peste măsură de dispreț. Neputând să se bizuiască pe binecuvântările încredințate la început Adunării, a cărei ruină este deja totală, sufletul învață să privească spre Dumnezeu și spre Domnul care locuiește în ceruri. Iar el știe că numai *harul* poate să-l susțină și că nu se poate baza nici pe el însuși, nici pe binecuvântări vizibile. El depinde exclusiv de Dumnezeu și în această umilă dependență privește la Dumnezeu ca la Cel căruia îi aparține la propriu, ca rob, având ca unică resursă harul Său. «Dumnezeu este stăpânul meu», spune el, «poate să-mi facă ce vrea, dar eu îl cunosc; El este Dumnezeul harului. De ce m-ar fi cumpărat cu un preț atât de mare, dacă aceasta ar fi fost pentru a-mi face rău?» Dar această dependență solicită *răbdare*, căci Dumnezeu, ca să ne încerce credința, ne face adesea să așteptăm un timp răspunsul la strigătul nostru.

Psalmul 124

Această Cântare este a lui David. Nimic nu ne autorizează să o raportăm la o anume împrejurare din viața împăratului profet. Ea ar putea să se aplice la timpul când era urmărit de Saul, atunci când unșul Domnului era vânat ca o potârniche pe munți, sau în locurile întărite din En-Ghedi, sau pe dealul Hachila sau când a fugit din Ierusalim, dinaintea lui Absalom. Este clar că și Ezechia *ar fi putut* să o aplice mai târziu la împrejurările sale. Spunem acest lucru pentru a-i convinge încă o dată pe cititorii noștri că aceste supoziții au o valoare mai

¹² Expresia „fără griji” este, așa cum un autor a notat, aceeași cu cea folosită în 2 împărați 19.28 și în Isaia 37.29, cu sensul de „obrăznicie”, fiind aplicată Asirianului.

mult decât restrânsă în interpretarea Psalmilor.

În Psalmul 123, credinciosul aflat în necaz privea spre Dumnezeu, contând pe faptul că El îi va arăta har, izbăvind-l. Psalmul nostru urmează dezvoltarea gradată a acestei serii, celebrând izbăvirea, după acest apel la har. El declară în primul rând că această izbăvire se datorează în întregime faptului că Dumnezeu a luat în mâinile Sale cauza poporului Său: „De n-ar fi fost Domnul pentru noi...”; de asemenea, se datorează faptului că El a făcut din interesele lor propriile Lui interese, luând asupra Sa rezolvarea tuturor dificultăților lor. Fără El, orice resursă era pierdută pentru ei, cei care acum se aflau în prezența vrăjmașilor. Însă acești sărmani prizonieri au importanță în ochii Creatorului cerurilor și al pământului! Ce încurajare pentru ei!

Cuvintele „să spună Israel” sunt, ca în Psalmul 129.1, un apel la *tot* poporul, ca el să-și amintească aceste lucruri și să le proclame, pentru că această izbăvire cuprinde și interesează pe tot Israelul. Dacă Rămășița lui Iuda era supusă în mod deosebit urii și atacurilor lor, aceasta era din cauza faptului că puterile vrăjmașe știau bine că, prin nimicirea seminției împărătești, ele înghițeau întregul Israel. „De n-ar fi fost Domnul pentru noi când s-au ridicat *oamenii* împotriva noastră, atunci ne-ar fi înghițit de vii; când li s-a aprins mânia împotriva noastră, atunci apele ne-ar fi acoperit, un râu ar fi trecut peste sufletul nostru.”

Acest cuvânt, „oamenii”, pare să trateze chestiunea de o manieră foarte generală. De fapt, găsim în profeție mai multe ocazii când Rămășița este în pericol să fie înghițită și acoperită de ape ca de un râu. În Apocalipsa 12 îl vedem pe Satan, balaurul, sub forma Fiarei romane, persecutând femeia care-l simbolizează pe Israel în sfaturile lui Dumnezeu, și, după ce ea a fugit în pustie, el a aruncat după ea apă ca un torent din gura lui. Această ridicare a popoarelor dependente de imperiul roman împotriva Rămășiței lui Iuda, care fugea de pe pământul lui Israel, nu a reușit. Satan, mâniat, revine în Palestina ca să îi persecute acolo pe cei din Iuda care au rămas la Ierusalim, „Rămășița seminției femeii, a celor care păzesc poruncile lui Dumnezeu și au mărturia lui Isus” - adică pe cei care, în mijlocul celor răi din Ierusalim, au în fruntea lor pe cei „doi martori” care reprezintă legea lui Moise și Duhul profetic al lui Ilie (Apocalipsa 12.13-17; vedeți și 11.6).

A doua ocazie a revărsării apelor îl vizează pe Asirian. El este numit în Isaia „apele puternice și multe ale râului”, râu care se revărsă peste toate malurile lui (Isaia 8.7,8), „o furtună de ape puternice care năvălesc”, „urgie care copleșește” (Isaia 28.2,15,18). Am văzut în studiul nostru preliminar că, asemenea Asirianului istoric, el invadează Palestina, apoi

asediază Ierusalimul¹³. La acest fapt, nu ne îndoim, face referire Psalmul nostru în mod deosebit, căci la Ierusalim se află Rămășița atunci când râul care se revarsă, armata Asirianului, caută să o înghită. Obrăznicia, insulta și îndrăzneala sunt trăsături care-l caracterizează în Cuvânt pe acest vrăjmaș al poporului lui Dumnezeu. El este „împăratul neînduplecat la înfățișare”, „care se va înălța în inima lui”, „care se va ridica împotriva Căpeteniilor”, care „îl insultă pe Dumnezeu cel viu” și a cărui obrăznicie s-a ridicat până la urechile lui Dumnezeu. El își găsește pedeapsa, ca odinioară Sanherib, căci, în momentul suprem, Dumnezeu intervine în favoarea poporului Său. Asirianul dispare, își ajunge sfârșitul și nu este nimeni care să-l ajute (Daniel 11.45).

Dar să nu uităm că, în același moment, la Ierusalim sunt alte ape care se revarsă peste Rămășiță. Mândria îi caracterizează în mod deosebit pe acești „răi” care fac parte din poporul necredincios. De aici, credem, vine expresia: „Atunci apele umflate ar fi trecut peste sufletul nostru” (versetul 5). Aceste două părți, una în exterior, cealaltă înăuntru, constituie totalitatea „oamenilor” despre care acest psalm ne vorbește. Ei dispar, ca să zicem așa, în același moment, prin intervenția Domnului, așa cum am văzut în introducere. De aici vine această expresie de recunoștință: „Binecuvântat să fie Domnul, care nu ne-a dat pradă dinților lor!”, când deja gura vrăjmașilor se deschidea pentru a-i sfărâma și a-i înghiți.

„Sufletul nostru a scăpat ca o pasăre din *lațul păsărarilor*: lațul s-a rupt și noi am scăpat” (versetul 7). S-a insistat prea mult asupra acestei expresii ca referindu-se la Sanherib în mod exclusiv, pe baza unui document asirian contemporan asediului Ierusalimului sub Ezechia¹⁴. De fapt, aceste cuvinte se întâlnesc de mai multe ori în Cuvânt, cu referire la alți vrăjmași decât Asirianul. Astfel, în Ieremia 5.26 citim: „*oamenii răi printre poporul Meu*” (la ei se referă în mod obișnuit acest termen în Psalmi, așa cum „cel rău” se referă la Antihrist) pândesc pe cei drepti „cum se pleacă păsărarii, așezând capcane”, ca să prindă oamenii. În Psalmul 64.5, *aceiași răi* se înțeleg împreună ca să ascundă curse pe calea celor drepti. În Psalmul 140, unde *cel rău* și *cei răi* sunt în scenă, se spune la versetul 5: „Cei mândri mi-au ascuns o cursă și lațuri, au întins o plasă pe cale, mi-au pus capcane”, în Psalmul 141.9,19 se spune: „Păzește-mă de cursa pe care mi-au întins-o ei [cei răi] și de capcanele lucrătorilor nelegiurii. Cei răi să cadă în plasele lor, iar eu să trec *pe lângă ele*”. În sfârșit, în Psalmul 91.3 se spune, vorbindu-se despre Hristos, că Dumnezeu îl va salva „din lațurile păsărarului”.

Vedem deci că acest termen, „păsărarul”, se aplică atât lui Antihrist și poporului său, cât și Asirianului, și chiar lui Satan. Este deci normal să concluzionăm că, atâta vreme cât râul care

¹³ Vorbim despre al doilea asediu al Ierusalimului; primul avusese loc înainte, prin intermediul națiunilor.

¹⁴ „Îl voi închide pe el însuși [Ezechia] în Ierusalim, cetatea sa împărătească, ca pe o pasăre într-o colivie.”

acoperă și apele umflate care se revarsă fac referire la Asirian și la cei răi care stăpânesc la Ierusalim, pasărea scăpată din lațul păsărarului este izbăvită în același timp de aceste două puteri. Și, într-adevăr, pasajul nostru vorbește de *păsărari*, adică de doi mari vrăjmași ai Rămășiței, nu de un singur păsărar.

În versetul 8, credincioșii proclamă faptul că „ajutorul lor este în numele Domnului, care a făcut cerurile și pământul”. Acest verset ne amintește de Psalmul 121.2, însă aici ajutorul lor se găsește în *Numele* Domnului. Deși El este foarte aproape de a Se manifesta în glorie, înaintea poporului Său, credincioșii contează încă pe Numele Său. El nu li S-a descoperit încă sub numele Său milenial, ca „Dumnezeul Preaînalt, stăpânitor al cerurilor și al pământului”. În plus, starea sufletească a Rămășiței descrisă în acest psalm nu este încă cea care o va caracteriza sub domnia pașnică a lui Mesia.

Aplicație pentru creștini

Creștinii găsesc în acest psalm multe cuvinte care să le atingă inimile și conștiințele. „Să spună Israel!” Da, tot ce atinge pe un mădular din Trupul lui Hristos, fie în suferință, fie în bucurie, atinge toate măduarele Trupului. Și, în plus, nu este oare important să facem cunoscut, să proclamăm că Domnul este pentru poporul Său? „Ce vom spune deci față de aceste lucruri? Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră? El, care, într-adevăr, nu L-a cruțat pe propriul Său Fiu, ci L-a dat pentru noi toți, cum nu ne va dăruia, de asemenea, toate împreună cu El?” Ajutorul nostru nu vine numai de la Domnul care a făcut cerurile și pământul, ci de la Cel care, fiind ispitit, este în măsură, ca Mare Preot milos și credincios, să îi ajute pe cei ispitiți. El este încă ascuns de ochii noștri; îl vom vedea în curând; dar, în așteptare, ajutorul nostru este în numele Său, iar numele Său este cel care ne permite să realizăm prezența Sa în mijlocul nostru.

Psalmul 125

Să notăm, ca de obicei, parcursul ascendent al acestei Cântări, în comparație cu precedentă. Bucuria exuberantă din momentul în care pasărea a scăpat din lațul păsărarilor nu reprezentau încă liniștea și pacea care urmează după eliberare. Aceste ultime sentimente sunt exprimate în psalmul nostru.

Scena este tot Ierusalimul (versetul 2). Vrăjmașii dinăuntru și din afară au dispărut. „Cei care se încred în Domnul sunt ca muntele Sionului, care nu se clatină; el rămâne pentru totdeauna.” Asistăm la momentul când Ierusalimul, care fusese atât de des distrus până la temelii, călcat în picioare de națiuni, apoi căzut sub puterea lui Antihrist, este restabilit pe o

temelie care nu se clatină. Numele său, „Muntele Sionului” - locul unde regalitatea lui David a fost întemeiată în har, locul unde Hristos, Unsul Domnului, este de acum încolo recunoscut ca împărat (Psalmul 2.6) - ne indică motivul pentru care Ierusalimul va rămâne pentru totdeauna, în timp ce în virtutea responsabilității sale, sub lege, el fusese clătinat ca muntele Sinai, în virtutea harului, ca muntele Sionului, el nu se clatină „ci rămâne pentru totdeauna”, căci „bunătatea Domnului rămâne pentru totdeauna”. Aceasta va fi Cântarea favorită a Rămășiței restabilite; aceasta este deja Cântarea noastră pentru eternitate.

Cântările treptelor, așa cum am spus mai sus, sunt Cântări ale Sionului. Probabil că acestea erau Cântările cerute poporului captiv lângă râurile Babilonului (Psalmul 137.3), pe care ei refuzau să le cânte, pentru că ceasul izbăvirii lor nu sunase încă. Aceste cântece nu puteau fi intonate decât la întoarcerea pe pământul lui Israel și chiar caracterul lor implică această întoarcere. „Ierusalim!” - acest nume pronunțat odinioară de poporul captiv pe un pământ străin, în mijlocul lacrimilor și al apelurilor la răzbunare (Psalmul 137.4-7) - umple acum inima lor de o bucurie liniștită. „Ierusalim! Munții sunt în jurul lui și Domnul este în jurul poporului Său, de acum și pentru totdeauna” (versetul 2).

În Psalmul 121, ei își ridicau ochii spre munți, locul de unde le venea ajutorul; acum ei văd acești munți în jurul lor. Sunt așezați chiar în centrul puterii care i-a eliberat. Munții care îi înconjoară sunt însuși Domnul, iar cei care se încred în El sunt identificați cu Ierusalimul restabilit; ei sunt „ca muntele Sionului”. Doar harul îi face neclintiți, pentru că *în ei înșiși* nu găseau *nimic* care să-i poată întări astfel. Domnul este în jurul poporului Său; El îl înfășoară în întregime, așa cum munții înconjoară Ierusalimul. Acum, în orice parte s-ar întoarce, Israel nu-L vede decât pe Domnul, singurul lui orizont. Domnul este în jurul alor Săi la Ierusalim, ca odinioară la Dotan, în jurul lui Elisei. Asistăm aici la momentul când Domnul Dumnezeu oștirilor a spus: „Nu te teme de Asirian, poporul Meu care locuiești în Sion!” (Isaia 10.24), când ochii Rămășiței nu-l vor mai vedea pe acest „împărat neînduplecat la înfățișare” (Daniel 8.23), nici pe poporul său cel crunt (Isaia 33.19), ci „îl vor vedea pe împărat în frumusețea Lui” (Isaia 33.17).

„Pentru că toiagul răutății nu se va odihni în partea celor drepti.” Aluzia la Asirian este evidentă; el a căutat să pună mâna pe țară, peste care, cum spune Isaia, „va ridica toiagul... în felul Egiptului”, dar, adaugă profetul, „toiagul Domnului” va fi în favoarea poporului Său, ca odinioară la Marea Roșie, iar Dumnezeu va ridica toiagul „în felul Egiptului” împotriva Asirianului însuși (Isaia 10.24-26; 30.31). Domnul nu va permite niciodată ca partea poporului Său să rămână în mâinile celor nelegiuți. „Pentru ca cei drepti să nu-și întindă mâinile spre nelegiuire” (versetul 3). Dacă acest jug ar dura, credincioșii ar fi în pericol să-l accepte pentru

a scoate vreun avantaj din acest lucru, căci „împăratul va face să prospere înșelăciunea în mâna lui” și „prin prosperitate va corupe pe mulți” (Daniel 8.25). Deja poporul necredincios care locuia în țară făcuse, fără folos, legământ cu el (Isaia 33.8), dar cei dreپți vor fi păziți, chiar când poporul „se întoarce spre ei și li se toarnă apă din belșug” (Psalmul 73.10).

Accentuând rolul Asirianului, nu excludem nicidecum celelalte personaje. Se vorbește aici, într-o manieră generală, despre „toiagul *răutății*”. Puterile rivale își dispută posesia asupra țării lui Israel care, în planurile lui Dumnezeu, trebuie să devină „partea celor dreپți”. Antihristul și guvernatorii săi, Fiara romană, națiunile, cu Edom în frunte, au aceleași pretenții ca și Asirianul: să păstreze sau să cucerească moștenirea poporului lui Dumnezeu.

În versetul 4 vedem cine sunt cei dreپți pe care Dumnezeu îi recunoaște: „Doamne, fă bine celor buni și celor dreپți cu inima.”. Acest verset corespunde remarcabilului pasaj din Isaia 33.14-17, care caracterizează împrejurările descrise în psalmul nostru. „Păcătoșii se înfricoșează în Sion, tremurul i-a cuprins pe cei fățarnici. Cine dintre noi va putea locui cu un foc mistuitor? Cine dintre noi va putea locui cu flăcările eterne? Cel care umblă drept și vorbește drept, cel care disprețuiește câștigul din asupra, cel care își scutură mâinile, ca să nu ia mită, cel care își astupă urechile, ca să nu audă vorbindu-se de sânge, și își închide ochii, ca să nu vadă răul: acela va locui pe înălțime, întăriturile stâncilor vor fi scăparea lui, pâinea i se va da, apele îi vor fi asigurate. Ochii tăi îl vor vedea pe împărat în frumusețea Lui; vor privi țara întinzându-se departe.” Nimeni nu poate să locuiască în focul mistuitor, nici în flăcările eterne, decât aceia care poartă trăsăturile adevăratei Rămășițe, menționați aici și în atâtea alte pasaje. Numai Rămășița a fost făcută capabilă să treacă prin focul și prin flăcările necazului cel mare, ca odinioară tovarășii lui Daniel în cuptorul aprins, pentru a ajunge la izbăvire și pentru a se bucura de pace, ca popor al lui Dumnezeu. Acest verset caracterizează deci pe adevăratul Israel, numit atât de des în Psalmi: „cei care sunt dreپți cu inima”.

„Iar pe cei care se abat pe căile lor sucite, Domnul îi va face să meargă cu lucrătorii nelegiurii” (versetul 5). Este vorba aici de aceia din popor care se separă prin căile lor sucite de cei care sunt „dreپți cu inima”. îi vedem, în profeție, acceptând jugul lui Antihrist sau lăsându-se seduși de promisiunile Asirianului. Toți vor fi cuprinși în turma lucrătorilor nelegiurii, care vor fi nimiciți și nu vor avea nicio parte cu poporul lui Dumnezeu.

Psalmul se termină cu aceste cuvinte: „Pacea să fie peste Israel!”. Nu mai este vorba, ca în Psalmul 124, numai de supraviețuitori, ci de tot poporul, stabilit în pace. Vrăjmașul este distrus, moștenirea este eliberată de asupritori și, în sfârșit și înainte de toate, adevăratul Israel este recunoscut ca un popor peste care de acum încolo se odihnește pacea. Seria precedentă se termina prin cererea păcii peste *Ierusalim*; aici ea se întinde peste tot poporul, peste această

rouă a tinereții adevăratului împărat, care iese, ca o floare deschisă, din sânul zorilor.

Aplicație pentru creștini

Aplicația morală a acestui psalm este de o bogăție infinită. Noi ne-am „*apropiat* de muntele Sion și de cetatea Dumnezeului cel viu, Ierusalimul ceresc”. Nu avem de așteptat, precum Rămășița, un timp viitor de glorie pentru a poseda această binecuvântare. Muntele harului, Ierusalimul ceresc, ne aparține în întregime - chiar dacă, deocamdată, doar la nivel de nădejde. Partea noastră, moștenirea noastră, acestea sunt încă viitoare, dar avem deja arvuna, Duhul Sfânt, care ne-a fost dat. Caracterul pe care Dumnezeu îl recunoaște pentru cei care îi aparțin este constituit de dreptatea și de sfințenia practică. Ele decurg, fără îndoială, din cunoașterea lucrării și a Persoanei lui Hristos, însă cunoașterea, fără o viață practică, nu înseamnă nimic; credința, fără fapte, este moartă. Religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu Tatăl constă în dragostea practică - a-i cerceta pe orfani și pe văduve în necazul lor - și în dreptatea și sfințenia practică - a ne păstra neîntinați de lume.

„Pacea să fie peste Israel!” Inimile noastre cunosc pacea. Fiind îndreptățiți prin credință, avem pacea cu Dumnezeu. Harul și pacea sunt peste noi și ne sunt aduse în fiecare zi. Pacea poate să ne păzească inimile, Dumnezeul păcii poate să fie cu noi, când gândurile noastre sunt preocupate cu binele și când inimile noastre sunt drepte înaintea lui Dumnezeu.

Seria a treia: Psalmii 126-128

Psalmul 126

Psalmii 123-125, care au Ierusalimul ca scenă, ne-au purtat de la strigătul: „Îndură-Te de noi” și de la izbăvirea promptă a Rămășiței, care a scăpat precum o pasăre din laț, până la stabilirea definitivă și fermă în Sion, după ce puterea ultimilor vrăjmași a fost nimicită.

Această nouă serie ni-i prezintă, în primul verset din Psalmul 126, pe captivii din Sion deja restabiliți: „Când a întors Domnul pe captivii Sionului, eram ca cei care visează”.

Aici găsim celebrarea izbăvirii Rămășiței captive din Ierusalim. Psalmul 124 descria momentul când această izbăvire avea loc; psalmul nostru o privește ca pe un eveniment trecut. El face referire la momentul când Ierusalimul a fost eliberat de vrăjmașul dinăuntru, de cei răi care îi asupreau pe credincioși și de vrăjmașul din afară: Asirianul care îi asedia. Nu negăm faptul că această „captivitate a Sionului” ar putea să se aplice istoric la asediul Ierusalimului de către Sanherib, însă scopul, adevăratul sens al acestui psalm, ca al oricărui alt psalm, nu trebuie căutat în împrejurările trecutului. Oricare ar fi acestea, lucrul fusese atât de neașteptat,

încât le părea ca un vis, după teribilul lor necaz. De aceea gura lor era „plină de răs și limba de strigăte de bucurie” (versetul 2). Națiunile însele dăduseră mărturie despre lucrurile mari pe care Dumnezeu le făcuse pentru poporul Său (versetul 3).

Găsim aici răspunsul la dorința lui David, exprimată în Psalmul 14.7, „O, de ar veni din Sion mântuirea lui Israel! Când va aduce Domnul înapoi pe cei captivi ai poporului Său, Iacov se va veseli, Israel se va bucura”.

Expresia „va aduce înapoi pe captivi” nu înseamnă întoarcerea captivilor în mod individual, ci restabilirea în binecuvântare din ceea ce se numește „captivitate”. De fapt, nici Rămășița din Ierusalim, nici chiar Rămășița iudaică care trebuise să fugă și care apoi se reîntorsese în Iudeea, nu este o „captivitate” în sensul propriu al cuvântului. Cuvintele „a restabili pe captivi” înseamnă literalmente „a întoarce captivitatea”. Găsim această expresie în Deuteronom 30.3, unde se spune că, atunci când Israel, alungat printre națiuni, se va întoarce la Domnul Dumnezeul Său, Acesta „va întoarce pe cei captivi și Se va îndura de el”. Cu alte cuvinte, El va pune capăt risipirii lui, pentru a aduce restabilirea lui¹⁵.

La fel, în Ieremia 30:18 este scris: „Iată, îi voi întoarce pe captivii corturilor lui Iacov (voi întoarce captivitatea) și voi avea milă de locuințele lui”. Capitolele 30 și 31 din Ieremia ne vorbesc de această restabilire. Ea cuprinde cele două părți ale poporului: „Voi întoarce pe captivii poporului Meu, pe *Israel* și pe *Iuda*” (Ieremia 30.3). Aceste două părți, Israel (sau cele zece seminții) și Iuda, nu vor avea o restabilire identică nici în ceea ce privește împrejurările, nici în ceea ce privește timpul, ci aceste capitole ne vorbesc mai ales de detaliile restabilirii celor zece seminții risipite. Ea va avea ca efect reunirea într-un singur tot a lui Israel și a lui Iuda. Aceasta accentuează în mod deosebit expresia „a întoarce captivitatea”. A se citi și Ezechiel 16.53-55; Ieremia 33.11; Ezechiel 29.14; Țefania 2.7; 3.20; Amos 9.14, unde se întâlnește expresia „a întoarce captivitatea”.

În psalmul nostru, cele două fracțiuni ale Rămășiței sunt distinse, la fel ca în pasajul din Ieremia 30.3. Mai întâi sunt „captivii Sionului”, Iuda deja restabilit, așa cum am văzut în psalmul precedent, și umplut de bucurie și de veselie. Această restabilire nu are loc numai pentru fracțiunea lui Iuda care locuiește la Ierusalim, ci și pentru cea care s-a întors în țară după ce fugise. Ambele s-au reunit cu ocazia nimicirii Asirianului. Apoi, în versetul 4, găsim cererea de restabilire a captivilor: „întoarce, Doamne, pe captivii noștri ca pâraiele din sud!”.

¹⁵ Cândul exprimat de un autor că expresia „a întoarce captivitatea” nu are «*nicio legătură cu vreo captivitate a lui Israel în Babilon sau în altă parte*» este inexact. Dacă în Iov 42.10 aceste cuvinte sînt folosite pentru a indica pur și simplu faptul că Dumnezeu a restabilit vechea stare a lui Iov și a pus capăt încercării sale, alte pasaje ne arată că este vorba aproape întotdeauna de a pune capăt risipirii poporului, pentru a-l restabili. În orice caz, această expresie nu se aplică la captivitatea din Babilon, așa cum mulți au crezut și au construit pe acest pasaj o întreagă interpretare eronată a Cântărilor treptelor.

„Sudul” înseamnă, ca în Geneza 12.9 și 13.1, pustia din sudul lui Iuda. Iuda cere aici restabilirea celor zece seminții, asemănătoare pâraielor restabilite de Dumnezeu în pustia pe care ele îl vor avea de traversat. La fel, în Ieremia 31.7, când Dumnezeu vorbește despre restabilirea lui Israel și despre strigătele de pe muntele lui Efraim, „Ridicați-vă și să ne suim în Sion!”, adaugă apoi: „Cântați cu bucurie pentru Iacov și chiuiți înaintea căpeteniei națiunilor! Strigați, cântați laude și ziceți: «Salvează, Doamne, pe poporul Tău, pe Rămășița lui Israel!»”. Credincioșii care vorbesc în psalmul nostru nu se mulțumesc să se bucure de propria lor eliberare; ei doresc eliberarea „întregului Israel” care va fi mântuit, adică a întregii Rămășițe care va forma noul popor. Acest gând al formării definitive a celor douăsprezece seminții credincioase în unitate devine tot mai evident pe măsură ce avansăm spre concluzia Cântărilor treptelor.

În acest scop este util să amintim aici că, dacă este adevărat că restabilirea lui Iuda și a celor zece seminții va avea loc într-o vreme și într-o conjunctură diferite, majoritatea pasajelor profețiilor prezintă întoarcerea captivilor într-o manieră generală și ca un tot. Pentru a ne convinge de acest lucru, este suficient să recitim pasajele citate deja, apoi pe cele care nu vizează decât întoarcerea celor zece seminții.

Pasajele care vizează întoarcerea Rămășiței lui Iuda, după fuga ei, trebuie căutate mai ales în Psalmi.

„Cei care seamănă cu lacrimi vor secera cu cântec de bucurie” (versetul 5). Acest verset corespunde lui Ieremia 31.15-17: „Așa zice Domnul: «Un glas s-a auzit în Rama, jale și plângeri amare: Rahela, plângându-și fiii, refuză să fie mângaiată pentru fiii ei, pentru că nu mai sunt». Așa zice Domnul: «Oprește-ți glasul de la plâns și ochii de la lacrimi, pentru că este o răsplată pentru lucrarea ta», zice Domnul; «și ei se vor întoarce din țara vrăjmașului. Și este speranță pentru viitorul tău», zice Domnul, «și fiii tăi se vor întoarce în tinutul lor»”. În trecut, cele zece seminții fuseseră în vrăjmășie deschisă împotriva lui Iuda. împăratul lui Israel, Bașa, construisese Rama, la extremitatea frontierei lui Beniamin, pentru a împiedica orice comunicare între Iuda și Israel (1 împărați 15.17). Cu privire la acest loc se poate aplica cuvântul profetului referitor la plânsul Rahelei, mama lui Iosif (Efraim și Manase sau cele zece seminții) și a lui Beniamin (întotdeauna numărat împreună cu Iuda). Copiii săi, duși în captivitate de Asirian, au fost nimiciți. „Ei nu mai sunt”; mamei lor nu-i mai rămâne nimic. Ea plânge și varsă lacrimi amare peste fiii care i-au fost luați. Dar Dumnezeu o mângâie și îi arată că va fi „o răsplată pentru lucrarea ei” și „speranță pentru viitorul ei”, pentru că fiii ei se vor întoarce din țara vrăjmașului, pentru a forma un singur popor împreună cu Iuda. „Vor veni plângând și îi voi conduce cu cereri; îi voi face să umble pe lângă pâraiele de apă, pe o cale dreaptă, pe

care nu se vor poticni. Pentru că Eu îi voi fi tată lui Israel, iar Efraim va fi întâiul Meu născut" (Ieremia 31.9).

Acest pasaj cu privire la Rahela este citat în Matei 2, cu ocazia uciderii copilașilor la Betleem. De ce Betleem și nu Rama? Betleemul reprezenta o imagine a ruinei lui Israel, pentru că era locul unde Rahela fusese îngropată (Geneza 35.19). Copiii ei nu mai erau, dar această profecie primea, în timpul Domnului Isus, o împlinire morală, pentru că Dumnezeu, în mijlocul pustiirii meritate de Israel, reîncepea istoria acestui popor „chemând pe Fiul Său din Egipt”. Doar în virtutea faptului că Hristos, noul Israel, a reluat această istorie când totul era ruinat și a purtat apoi pedeapsa națiunii, cele zece seminții vor putea fi restabilite, ca pâraiele din sud. În plus, după ce necazul a fost traversat și lucrarea în inimă s-a produs, prin lacrimi și implorări, ei vor putea să secere cu bucurie. De aceea, din ambele direcții, Iuda și Israel, cântecele de bucurie vor fi sfârșitul și rezultatul necazului lor.

Versetul 6, „Cel care merge plângând, purtând sămânța de semănat, se va întoarce cu cântec de bucurie, purtându-și snopii”, accentuează rolul lui Hristos în această restabilire. Rămășița este încurajată prin vederea Celui care a precedat-o pe drumul ei. *El* a mers plângând, purtând sămânța care trebuia să producă recolta; *ei* sunt snopii pe care El îi poartă cu cântec de bucurie când Se întoarce. El aduce rod prin înviere, dincolo de moarte. Sămânța este El însuși, bobul de grâu care cade pe pământ. Rodul viitor este Israel, a cărui înviere națională va fi consecința morții și a învierii lui Hristos. O, cât de mult îl vor admira ai Săi atunci! Ce Semănător a fost Hristos, în durerile și în lacrimile Sale, și ce Secerător a fost El, în bucuria Sa! Pâraiele secate ale pustiei au primit ploaia din ultimul anotimp; ele reapar și curg din abundență, ca și cum n-ar fi încetat niciodată să curgă, producând peste tot fertilitate și viață. Așa va fi și cu privire la Rămășiță.

Acest psalm este Cântarea bucuriei. După dureri, lacrimi și necaz, Iuda se bucură cu Hristos. Ei se bucură în comun, căci și unul și celălalt au fost cei care seamănă cu lacrimi. Hristos Se bucură de rodul lucrării Sale și își găsește bucuria - ba mai mult, „cântecul Său de bucurie” - în restabilirea poporului Său.

Aplicație pentru creștini

Ca și ceilalți Psalmi, și acesta este inepuizabil în aplicația sa pentru noi. Nu pretindem nicidecum că o putem urmări în toată bogăția ei, dincolo de propriile noastre experiențe, foarte incomplete și limitate.

Cât de mult ar trebui noi, creștinii, care cunoaștem izbăvirea și bucuria, să dorim ca toți frații noștri să aibă parte și să se bucure de aceleași privilegii prețioase! Toate binecuvântările

noastre depind de moartea lui Hristos. Trebuia ca bobul de grâu să cadă pe pământ, ca să aducă roadă în înviere. Rodul imediat al lucrării Sale este Adunarea formată în unitate la Cincizecime, prin darul Duhului Sfânt trimis din cer; rodul viitor va fi restabilirea lui Israel și formarea sa ca *un singur* popor. Ce scumpă ar trebui să ne fie unitatea Adunării!

Nu este ea scumpă pentru Hristos, Cel care a murit pentru a reuni într-unui pe copiii lui Dumnezeu cei risipiți? Și am putea noi să fim indiferenți față de ceea ce umplea inima Sa, atunci când murea nu numai pentru Israel, ca în Psalmi, ci și pentru Adunare, pentru a o forma ca un singur Trup, vizibil pentru lume și manifestându-L pe Hristos prin mărturia ei? N-ar trebui oare ca lumea să spună despre noi, așa cum națiunile viitoare vor spune despre Israel: „Domnul a făcut lucruri mari pentru ei!”? Ce snopi minunați a purtat Acela care a mers odinioară plângând, purtându-Și sămânța de semănat!

Psalmul 127

Psalmul 127 este al lui Solomon, acest împărat glorios care a zidit casa lui Dumnezeu și care a domnit în pace la Ierusalim, după ce toți vrăjmașii lui David au fost supuși imperiului său. Solomon este imaginea lui Hristos care introduce poporul restabilit (așa cum ni-l prezintă Psalmul 126) sub un sceptru de dreptate și de pace, în odihna împărăției milenale.

Găsim în acest psalm trei lucruri care sunt opera lui Dumnezeu și la care omul nu participă cu nimic: zidirea casei, păzirea cetății și dobândirea unei posterități.

Primul dintre aceste lucruri este *casa*, templul. În Psalmul 122, David se bucurase să se suie acolo, când ea nu era reprezentată la Ierusalim decât prin chivot; Solomon a zidit-o, pe baza planului lui Dumnezeu, și așa o va zidi și Hristos pentru poporul Său. „Dacă nu zidește Domnul casa, în zadar lucrează cei care o zidesc” (versetul 1). Omul încercase de mai multe ori să o zidească. A fost mai întâi templul restabilit după captivitatea din Babilon, apoi templul lui Irod. Despre acesta din urmă, Domnul Isus spune: „Vor veni zile în care nu va fi lăsată piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată” (Luca 21.6), iar această profeție s-a împlinit în mod literal. Apoi va fi templul zidit de Israel, reîntors în Palestina în necredință și unde Antihrist se va face adorat. Domnul nu-l va recunoaște, dar, la începuturi, vedem Rămășița formată la Ierusalim servindu-se provizoriu de el, conform Psalmului 42.4, până când jertfa și darul de mâncare vor înceta, când urâciunea pustiirii se va așeza în locul sfânt. Atunci această casă va fi răsturnată și, prin distrugerea ei, se va dovedi că cei care au zidit-o au lucrat în zadar. În final, Domnul Isus însuși va zidi pentru poporul Său un templu nou (Zaharia 6.12,13), al cărui model și amplasament sunt descrise în profetul Ezechiel.

Al doilea lucru pe care omul nu îl poate face este de a păzi *cetatea*. „Dacă nu păzește

Domnul cetatea, în zadar veghează cel care o păzește. în zadar vă treziți de dimineață, vă culcați târziu și mâncați pâinea durerilor" (versetele 1 și 2). Oamenii de la sfârșit, asemenea iudeilor din timpul lui Nebucadnețar și a iudeilor din timpul lui Titus, vor pretinde că păzesc cetatea, dar ea va deveni prada națiunilor cu ocazia primului asediu al Ierusalimului menționat în profeție. Toate eforturile lui Antihrist și ale poporului necredincios vor eșua în fața acestui atac. în zadar vor veghea ei, în zadar se vor trezi de dimineață și se vor culca târziu, căci vor suferi foametea, iar cetatea va cădea.

Dar psalmistul adaugă: „Astfel, el dă somn preaiubitului Său". Preaiubitul Său, „Iedid", face aluzie fără îndoială la numele dat lui Solomon, Iedidia (2 Samuel 12.25). în mijlocul acestei tulburări, credincioșii de la Ierusalim pot dormi liniștiți. Domnul lor, Preaiubitul, nu dormea El în corabie, înconjurat de valuri furioase? Ei nu vor imita puțină credință a ucenicilor de atunci, predecesorii lor în mărturia iudaică de la sfârșit, ci se vor odihni ca și Stăpânul lor - ei, Rămășița preaiubită, obiect al aceleiași iubiri ca și El. Aceeași Rămășiță de la sfârșit spune în Psalmul 3: „Cu glasul meu voi striga către Domnul și El îmi va răspunde de pe muntele sfințeniei Sale. Eu m-am culcat și am adormit; m-am trezit, pentru că Domnul mă susține. Nu mă voi teme de zecile de mii ale poporului, care s-au ridicat împotriva mea de jur împrejur" (versetele 4-6). în Psalmul 4 citim: „Mă voi culca și voi dormi în pace, pentru că numai Tu, Doamne, mă faci să locuiesc în siguranță" (versetul 8). Ieremia, după ce descrie necazul lui Iacov și binecuvântările care urmează, spune: „La aceasta m-am trezit și m-am uitat; și somnul îmi fusese dulce" (Ieremia 31.26). Profetul doarme în timpul furtunii și se trezește ca să vadă zorile împărăției păcii.

La fel va fi, ba chiar mai pregnant, cu ocazia celui de-al doilea asediu al Ierusalimului, menționat în mod deosebit în acest psalm, când Asirianul va fi distrus prin prezența Domnului. „Inima ta", spune el, „*va cugeta la groază*: unde este scriitorul? unde este cel care cântărește? unde este cel care numără turnurile?" (Isaia 33.18). Toate aceste precauții, toate aceste mijloace omenești de apărare vor fi dispărut în fața Domnului, care păzește cetatea.

Un al treilea lucru, total în afara puterilor omenești, este cel de a avea *urmași* (posteritate): „Iată, fiii sunt o moștenire de la Domnul, rodul pântecelui este o răsplătă" (versetul 3). Astfel, cetatea Sionului, odinioară stearpă, își va vedea fiii alergând spre ea și va spune în inima ei: „Cine mi-a născut pe aceștia, pentru că îmi pierdusem fiii și eram pustie, o deportată, și pribegeam alungată? Și cine i-a crescut pe aceștia? Iată, eu rămăsesem singură; unde au fost aceștia?" (Isaia 49.21). Astfel, ridicându-și ochii, ea îi va vedea și va radia de bucurie: „Toți se adună laolaltă, vin la tine: fiii tăi vor veni de departe și fiicele tale vor fi purtate pe brațe" (Isaia 60.4). Rămășița, odinioară atât de încercată, se va înmulți la infinit, iar aceasta va fi o

„răsplată”, un răspuns pentru dreptatea și pentru credincioșia ei în încercare.

„Ca niște săgeți în mâna unui viteaz, așa sunt fiii tinereții” (versetul 4). Această familie nouă va fi compusă din fiii tineri ai lui Israel, atunci când poporul pare incapabil, ca și Avraam, să dea naștere unor fii la bătrânețe. O nouă eră va începe pentru el. Din sânul aurorei va veni la Domnul „roua tinerilor Lui” (Psalmul 110.3). Ei vor putea să țină piept vrăjmașului, vor fi ca săgețile în mâna lui Hristos (Psalmul 120.4), a Viteazului, care va nimici prin ei toată puterea celor răi.

„Ferice de omul care și-a umplut tolba cu ele; lor nu le va fi rușine când vor vorbi cu vrăjmașii la poartă” (versetul 5). Ei vor putea de acum încolo să le țină piept, iar adversarii vor găsi cu cine să vorbească. Această categorie de oameni, de elită, nu va fi dată de rușine când vrăjmașul va sta la poartă. Astfel, ei „vor zbura pe umărul filistenilor spre apus. împreună îi vor prăda pe fiii Răsăritului; își vor întinde mâna asupra Edomului și a Moabului, iar fiii lui Amon vor asculta de ei” (Isaia 11.14).

Aplicație pentru creștini

Principiile stabilite în acest psalm sunt pentru noi de o mare importanță și toți creștinii ar trebui să fie atenți la ele.

- Toată lucrarea omului aplicată la *casa lui Dumnezeu*, la Adunare, a fost lovită de faliment din momentul când această sarcină a fost încredințată responsabilității sale. Atunci oamenii s-au pus pe construit „biserici”, fiecare grupare după cum i-a convenit. Acestea nu sunt casa lui Dumnezeu. Ce va rămâne din lucrarea lor?

- Lumea își dă multă osteneală pentru a păzi „*cetatea*”, pentru a-și asigura o organizare durabilă, capabilă să reziste la multele cauze de ruinare care o asaltează. Toate eforturile sale vor eșua. Sistemul lumii, politic, civil și religios, organizat de om, fără să țină seama de Dumnezeu, va trebui să cadă. Numai ceea ce a construit Dumnezeu va rămâne și nu va putea fi clătinat.

- Lumea caută *odihna*; dar în lume ea nu există. „Cei răi sunt ca marea tulburată, care nu se poate liniști, și valurile ei aruncă afară noroi și mâl” (Isaia 57.20).

- Lumea caută *prosperitatea*; ea va fi lovită de lipsă de rodire și de neputință. Nu există putere decât în familia lui Dumnezeu, în fiii care sunt o moștenire de la Domnul. Puterea teribilă a lumii și a lui Satan nu poate să le stea împotrivă. În lupta creștină, ei sunt săgețile lui Dumnezeu pentru a nimici puterea întunericului.

Psalmul 128

Psalmul 126 ni-i prezentase pe captivii restabiliți în binecuvântare; Psalmul 127, casa rezidită și cetatea păzită de Dumnezeu, apoi formarea unui nou popor, moștenire a Domnului, în momentul când ruina îi atinge pe cei care se bizuie pe ei înșiși pentru a scăpa de judecată. Psalmul 128 introduce binecuvântarea finală a celor care se tem de Domnul, când Cel care locuiește în Sion va domni.

„*Ferice* de oricine se teme de Domnul și umblă în căile Lui!" Aici, pentru a doua oară (conform cu Psalmul 127.5) în Cântările treptelor, întâlnim cuvântul „*ferice*”¹⁶. Nu este oare remarcabil că în Psalmi - în această carte care exprimă suferințele, încercările, necazul și strâmtorarea Rămășiței - unde cuvântul „*mâhnit*” și expresiile care derivă din el se repetă continuu, nu lipsesc expresii care arată fericirea credinciosului, „*deplina lui satisfacție*”, pentru că acesta este înțelesul acestui cuvânt?

Punctul de plecare al acestei fericiri este cunoașterea răscumpărării (Psalmul 32.1,2). De atunci îl găsim pe cel credincios în sfințenia practică (separarea de rău) și în căutarea binelui (Psalmul 1.1); în dreptatea practică (absența păcatului în căile noastre) (Psalmul 106.3); în integritate și în ascultarea de Cuvânt (119.1,2); în umblarea cu credincioșie (Psalmii 84.5; 128.1), în temerea de Domnul (Psalmii 112.1; 128.1,2), în încrederea în El, trăsătură prin excelență a Omului Hristos, asupra căreia psalmii insistă (Psalmii 2.12; 34.8; 40.4; 84.12); în certitudinea de a-L avea ca ajutor, atunci când nădăjduiești în El (Psalmul 146.5); în înțelegerea a ceea ce este un Hristos umilit (Psalmul 41.1); în apropierea de Dumnezeu (Psalmul 65.4); în închinare și în lauda în comun (Psalmii 84.4; 89.15); în bucuria binecuvântărilor Sale (Psalmul 144.15); în aceea de a fi al Lui, ca popor al Său (Psalmii 144.15; 33.12), de a vedea pe urmașii credincioșilor că îi aparțin (Psalmul 127.5); în a fi supus disciplinei paternale (Psalmul 94.12); în exterminarea finală a tuturor celor răi (Psalmul 137.8,9).

Toate aceste pasaje ne dovedesc cu claritate că omul nu-și găsește niciodată fericirea în el însuși și nici în jurul lui, pentru că inima sa este întinată de păcat și pentru că lumea zace în cel Rău. Ceea ce îl face nefericit este răul, iar viața omenească oferă oare altceva? Un filosof ateu scrie că „*adevărul despre viață este deznădejdea*”. Unde este deci fericirea? Tocmai am văzut, ea stă în cunoașterea lui Dumnezeu și a dragostei Sale, în cunoașterea lui Hristos și a lucrării

¹⁶ Acest cuvânt, „*așeri*”, apare de douăzeci și șase de ori în Psalmi, în timp ce nu se găsește decât de nouă ori în tot restul Vechiului Testament, dacă exceptăm cartea Proverbe, unde se găsește de opt ori. Cuvântul corespondent din greacă, *makarios*, apare de cincizeci de ori în Noul Testament, dar în douăzeci și opt de cazuri este folosit cu referire la Rămășiță.

Sale, în posesia unei vieți noi și a Duhului Sfânt, care ne face capabili să stăm înaintea lui Dumnezeu, să îl adorăm, să avem comuniune cu El și să umblăm în căile Sale, cu încrederea umilă care trebuie să-i caracterizeze pe toți cei care îi aparțin.

În primul verset al acestui psalm, Dumnezeu vorbește credincioșilor: „Ferice de oricine se teme de Domnul și umblă în căile Lui”. În virtutea acestui caracter, binecuvântarea deplină le aparține. Expresia „a se teme” nu implică nicidecum ideea de groază, ci sentimentul profund al *demnității* lui Dumnezeu, care a binevoit să ne introducă în intimitatea prezenței Sale. O fericire infinită este asociată acestei temeri. Aici, depășind limitele iudaice, profetul o extinde națiunilor, de aceea este folosit cuvântul „oricine”. Ea cuprinde pe toți aceia care se tem de Domnul, după cum în Romani 10.11-13 și în Ioan 3.15,16 simt cuprinși toți cei care cheamă Numele Său sau care cred în El.

În versetul 2, El spune celor care se tem de El și care umblă în căile Lui: „Pentru că vei mânca din munca mâinilor tale, vei fi fericit¹⁷ și-ți va merge bine”. Cei care poartă trăsăturile din versetul 1 sunt fericiți în mod practic, nu doar declarați astfel, precum în versetul 1. Adesea, condiția credinciosului este aceea de a fi un om fericit *fără să se îndoiască de lucrul acesta*, fiindcă, de exemplu, poți fi bogat fără să știi aceasta, însă partea lui aici este să se bucure de fericirea lui și de faptul că îi merge bine sau, mai bine zis, că „*prosperă*”. În Psalmul 122.6 găsim că prosperitatea însoțește pe cei care iubesc Ierusalimul; aici, ea aparține celor care se tem de Domnul și care urmează căile Sale.

„Soția ta va fi ca o vită roditoare înăuntrul casei tale; fiii tăi, ca niște ramuri de măslin în jurul mesei tale” (versetul 3). Aici vedem că apar vița și măslinul, simboluri ale Israelului lui Dumnezeu și ale poporului promisiunilor. Ca viță, poporul nu adusese ca rod decât struguri sălbatici și atrăsese blestemul divin (Isaia 5; Ieremia 2.2); ca măslin, ramurile sale fuseseră tăiate din cauza necredinței sale (Ieremia 11.16), pentru a face loc națiunilor (Romani 11). Dar Dumnezeu plantase un butuc în locul lui Israel, pe Hristos, „omul dreptei Sale, fiul omului pe care Și l-a întărit”, care a făcut pe poporul Său să trăiască din nou în Persoana Sa (Psalmul 80). El era, de asemenea, măslinul verde din casa lui Dumnezeu (Psalmul 52.8); în El se însumau și se îplineau toate promisiunile divine; numai pe El putea fi altoit noul Israel. Această binecuvântare se va realiza pentru acest popor: soția sa va fi ca o vită roditoare înăuntrul casei sale. Dumnezeu va face „ca femeia steapă să locuiască într-o casă, ca o mamă veselă în mijlocul copiilor ei” (Psalmul 113.9). Fiii săi vor sta la masa de sărbătoare care reprezintă pacea, abundența spirituală, uniunea întregii familii într-o bucurie comună. Frumos tablou al binecuvântărilor mileniale, în aspectul lor *intim*, și înfățișate ca o consecință a evlaviei

¹⁷ Este același cuvânt ca în versetul 1.

poporului credincios: „Iată, așa va fi binecuvântat omul care se teme de Domnul!” (versetul 4).

„Domnul să te binecuvânteze din Sion! Și să vezi binele Ierusalimului în toate zilele vieții tale și să vezi pe fiii fiilor tăi!” (versetele 5 și 6). Din Sion, muntele harului împărătesc, Domnul va continua să-l binecuvânteze pe acest popor, deja binecuvântat. Găsim acum binecuvântările mileniale în caracterul lor *național*, în contrast cu binecuvântările intime, menționate mai sus. Ierusalimul a devenit centrul poporului, centrul prosperității sale, de care va depinde orice binecuvântare, punct de plecare al fluviului de har care va uda cu apele sale întregul Israel și care va curge cu mult peste aceste limite. În Psalmul 122.6, credincioșii cereau pacea Ierusalimului. Aici ei o *văd*. În toate zilele vieții lor, în timpul împărăției glorioase a lui Hristos, înmulțindu-se din generație în generație, ei vor vedea binele cetății alese.

„Pacea [să fie] peste Israel!” (versetul 6). În Psalmul 122, dorința păcii era restrânsă la Ierusalim; Psalmul 125 exprimă certitudinea că ea *se va odihni* peste Israel; în Psalmul nostru, ea *este acolo* și rămâne *acolo*, pentru că se spune, în mod literal, „Pacea peste Israel!”. De fapt, binecuvântarea nu poate să se extindă mai departe, iar acest Psalm 128 încheie ceea ce se poate numi prima *secțiune* a Cântărilor treptelor, unde vedem o ascensiune constantă, din treaptă în treaptă, ca să spunem așa, plecând de la nefericirea din Meșec, pentru a ajunge la deplina pace a Ierusalimului și la pacea eternă a poporului lui Dumnezeu! Și totuși noi binecuvântări, încă nemenționate, îl așteaptă.

Aplicație pentru creștini

Aceste binecuvântări intime și generale pot fi și ale noastre. Dacă avem pe inimă Adunarea lui Dumnezeu și dacă umblăm în ascultare, cu siguranță vom prospera din punct de vedere spiritual.

Seria a patra: Psalmii 129-131

Psalmul 129

Ultimele două serii din Cântările treptelor simt de cea mai mare frumusețe. Până aici, Psalmii 120 la 128 ne-au prezentat mai degrabă enumerarea împrejurărilor celui drept în timpul sfârșitului și felul cum Dumnezeu a condus toate lucrurile pentru a ajunge la gloria Sionului și la pacea poporului Său. Psalmii 129 la 131, care compun seria următoare, au un caracter aparte. Ei întrerup, ca să spunem așa, gradația obișnuită, pentru a ne face să asistăm la *exercițiile gradate de conștiință* pe care încercările le produc în inima Rămășiței. Aceste

exerciții au ca punct de plecare, în Psalmul 129, suferința lui Israel, asuprit din tinerețe, în timp ce Psalmul 130 ne arată ceea ce încercarea a produs în conștiința și în inima poporului.

Acest fenomen nu este deloc rar în Psalmi; el apare, de exemplu, într-o manieră foarte remarcabilă în Psalmul 139, care face parte din seria care începe cu Psalmul 137 și care continuă până la Psalmul 145. Acest psalm descrie exercițiile de inimă prin care credinciosul este format, pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu și pentru a umbla în căile Lui. La fel sunt și Psalmii 32, 51, 88. Aceasta ne arată că o *restabilire autentică* nu poate să aibă loc fără o *lucrare interioară*, fie că este vorba de Israel, fie de orice suflet în general.

În cazul nostru, această lucrare lasă în mod necesar în plan secundar Sionul și Ierusalimul, pentru că sufletul este preocupat în mod esențial să se pună în regulă cu Dumnezeu. Omiterea aproape completă a Ierusalimului, cu excepția Psalmului 129.5, este cu atât mai frapantă, cu cât Sionul formează cadrul în toate celelalte serii și va apărea în toată strălucirea lui în seria care urmează acesteia. Binecuvântările atât de înalte din Psalmii 132-134 nu vor putea avea loc decât atunci când lucrarea de pocăință și de smerire își va fi urmat cursul; acest adevăr este prezentat într-o manieră frapantă în Zaharia 12.10-14, unde, după eliberarea Rămășiței, o smerire generală precedă reluarea relațiilor ei cu Mesia.

În ceea ce privește condiția *exterioară* a Rămășiței și relațiile ei cu Sionul, acestea nu pot depăși ceea ce ni se spune în Psalmul 128, pentru că acolo vedem binecuvântarea, prosperitatea și pacea stabilite la Ierusalim și peste tot Israelul, pentru toate zilele vieții Rămășiței, adică pentru Mileniu. Cea de-a patra serie ne va enumera binecuvântările *individuale*, care sunt rezultatul lucrării de conștiință produse de asuprirea lui Israel. În seria a cincea (Psalmii 132-134) vom găsi, ca urmare a acestei lucrări de inimă, binecuvântări *comune*, care au înainte de toate un caracter *interior și moral*.

Așa cum am spus, asuprirea este punctul de plecare al Cântării 129: „Adesea m-au asuprit, din tinerețea mea - s-o spună Israel". Strâmtorarea (Psalmul 120), disprețul și insultele (Psalmul 123), lacrimile (Psalmul 126) caracterizaseră primul psalm al fiecăreia dintre seriile precedente. „S-o spună Israel": Israel în întregime este invitat să-și amintească de istoria sa trecută și să o povestească, așa cum în Psalmul 124 era chemat să spună ceea ce Domnul făcuse în har pentru el.

Psalmul nostru este deci o recapitulare a evenimentelor care au avut loc de la începutul istoriei poporului, *din tinerețea lui*. Astfel, Israel fusese rob și asuprit în Egipt. Poporul își amintește de această împrejurare, fără să menționeze neascultarea din cauza căreia necazurile continuaseră să-l apese, așa cum vedem pentru Efraim, în Ieremia 31.19. Aici avem tinerețea celor douăsprezece seminții din țara Egiptului, sub asuprirea lui Faraon, asuprire care nu este

prezentată ca rezultat al credincioșiei sau al necredincioșiei poporului. Acest lucru sugerează că aceste cuvinte, „*m-au asuprit*”, ne arată că Israel are ochii fixați spre un alt personaj decât el însuși, imagine a tot ceea ce el a îndurat. Atunci când este vorba de acest altul, de Fiul, de Pruncul născut în iesle, urmărit de Irod, chemat să iasă din Egipt, avea oare vreo cauză justă toată ura oamenilor împotriva Lui? Prin urmare, de ce consimțise Domnul gloriei să devină robul omului „din tinerețea Lui”? (Zaharia 13.5). Nu era oare pentru că, împins de o dragoste divină, El venise ca să Se substituie acestei națiuni vinovate, să poarte jugul care apăsa asupra ei, fiind hotărât să o salveze, oricât de mare ar fi fost prețul?

„Adesea m-au asuprit, din tinerețea mea, dar nu m-au învins” (versetul 2). Israel nu va putea să spună aceste cuvinte decât la sfârșitul timpurilor. Până la acea zi, asupritorii săi au fost biruitori asupra lui, iar el a fost călcat în picioare de către națiuni (Plângeri 3.27). Dar personajul misterios, care în acest psalm pare să-l personifice pe Israel, poate să rostească aceste cuvinte, pentru că a ieșit înviat de sub jugul vrăjmașilor Săi, iar toată puterea lui Satan nu a putut să-L împiedice să Se așeze la dreapta lui Dumnezeu. Când Israel îl va vedea și va fi martor al biruinței pe care a câștigat-o, numai atunci va putea să se exprime în același fel.

„Plugarii au arat pe spatele meu, au tras brazdele lor lungi” (versetul 3). Plugul națiunilor a săpat în acest popor însemnele lui dureroase. Va regreta el toate necazurile sale trecute? Aceste cicatrici vor avea oare ca rezultat, așa cum voia vrăjmașul, tinerea lui Israel pentru totdeauna la galere? Nicidecum! În mâinile marelui Semănător care trece peste acest câmp arat, toate aceste suferințe sunt destinate să producă un seceriș abundent.

„Domnul este drept; El a tăiat funiile celor răi” (versetul 4). Domnul este drept față de poporul Său, pentru că El este drept față de Hristos. La momentul potrivit, El însuși va pune capăt robiei lor. Națiunile și popoarele care se ridicaseră împotriva Domnului și a Unsului Său, spunând: „Să Le rupem legăturile și să aruncăm departe de noi funiile Lor”, vor fi atunci un subiect de batjocură pentru Dumnezeu. Domnul își va bate joc de ele (Psalmul 2). Mai mult, El va rupe funiile cu care ei, cei răi, căutau să lege Rămășița întristată - aluzie, credem, la poporul lui Antihrist.

„Să fie acoperiți de rușine și să dea înapoi toți cei care urăsc Sionul!” (versetul 5). Sionul este centrul asalturilor vrăjmașului, așa cum el este obiectul spre care converg speranțele credincioșilor. Asirianul este din nou avut în vedere în mod deosebit în acest pasaj. Potrivit cu Isaia 37.22, profetul trimite cuvânt împotriva lui Sanherib, împăratul Asiriei: „Fecioara, fiica Sionului, te disprețuiește, râde de tine în batjocură; fiica Ierusalimului clatină din cap la tine”. Apoi adaugă că, la porunca Domnului, locuitorii cetăților întărite din Israel au fost acoperiți de rușine, au fost ca „iarba câmpului, ca verdeața, ca iarba de pe acoperișuri și ca grâul pârlit

înainte de a crește" (versetul 27; 2 împărați 19:26; Isaia 33.16). A venit acum ziua plății. Asirianul, împreună cu acoliții lui, va primi ceea ce el a făcut altora, atunci când era instrumentul pedepselor divine asupra poporului. „Să fie ca iarba de pe acoperișuri, care se usucă înainte de a fi smulsă, cu care secerătorul nu-și umple mâna, nici legătorul de snopi, brațul" (versetele 6 și 7). Cei care, precum Asirianul, urăsc Sionul vor fi asemenea ierbii de pe acoperișuri, care nu are rădăcină, asemenea buruienii, care nu este semănată în câmpul lui Dumnezeu, care nu poate să înflorească, nici să facă sămânță; asemenea ierbii care scapă din mâna secerătorului, când acesta vine să-și lege snopii, pentru a-i pune în grânarele sale. Ce contrast față de Psalmul 126.6, unde secerătorul care semăna plângând revine cu cântec de bucurie, purtându-și snopii! La seceriș găsim neghina amestecată cu grâul bun; prima este mai întâi legată în snopi ca să fie arsă; este trierea celor răi de cei buni. Dar găsim și iarba de pe acoperișuri, pe cei care, deși urăsc Sionul, pretind să-și facă locuința acolo. Ei vor fi dezamăgiți; primul venit îi va smulge, fără să păstreze nimic în mână. Nu va fi niciun loc pentru ei, nici măcar printre spicele rămase în urma secerișului.

„Și trecătorii nu spun: «Binecuvântarea Domnului să fie peste voi! Vă binecuvântăm în Numele Domnului!»" (versetul 8). Când străinii dintre națiuni vor vedea snopii minunați ai Domnului, vor rosti binecuvântarea lui Dumnezeu peste Israel, așa cum spusese mai înainte: „Domnul a făcut lucruri mari pentru ei!" (Psalmul 126.2).

În rezumat, Israel îi are în vedere aici mai degrabă pe asupritori, pe cei răi, în special Asirianul, vrăjmaș al Sionului, precum și soarta lor. El evocă propria sa istorie, începând din tinerețea sa. În fiecare perioadă din această istorie, asuprirea continuă. Dar el vede și un om, pe adevăratul Israel, nevinovat, pe care națiunile se gândeau să-l jefuiască fără să fie pedepsite, oaia mută în mâinile celor care o tundeau, Israelul care a suferit pe nedrept, în timp ce nicio mențiune nu se face aici despre Israel suferind pentru nelegiuirile sale. Dar „Domnul este drept". Nu vedem aici, ca în Psalmul 124.7, că „lațul s-a rupt", ci îl vedem pe Domnul intervenind direct: „El a tăiat funiile celor răi". Planurile lor sunt nimicite; Israel este eliberat; robia a luat sfârșit; cei nedrepți își suferă soarta.

Aplicație pentru creștini

În ce privește aprecierea morală a acestui psalm, ne vom limita să observăm că oricare ar fi diversele scopuri ale lui Dumnezeu atunci când El îngăduie încercarea poporului Său, fie că este vorba de judecată, de pedeapsă sau de disciplină, există un scop final. Acest scop final nu este niciodată pierdut din vedere de către Marele Secerător atunci când El permite ca plugul greu al încercării să treacă în mod repetat peste spatele celor ai Săi. Sămânța bună nu poate să

crească decât într-un pământ arat și întors. Deci Domnul ne încearcă pentru ca noi să putem aduce din ce în ce mai multă roadă. Cine ar mai vrea să se plângă de încercare, atunci când înțelege că ea l-a învățat răbdarea, că i-a oferit experiență și că i-a format inima în vederea nădejdi? Astfel, Hristos este glorificat, căci Dumnezeu nu are alt scop atunci când ne încearcă decât să „împlinească orice bună plăcere a bunătății Sale și lucrarea credinței cu putere, astfel încât Numele Domnului nostru Isus să fie glorificat" în noi, și noi în El, „după harul Dumnezeului nostru și al Domnului Isus Hristos" (2 Tesaloniceni 1.11,12).

Psalmul 130

Psalmii 130 și 131 ne prezintă felul cum ajungem să ne cunoaștem pe noi înșine, ca rezultat al necazurilor noastre, după care arată schimbarea morală pe care încercarea o produce în inimile noastre. În seria următoare (Psalmii 132- 134) vom găsi rezultatul final și complet al tuturor necazurilor lui Hristos; planul lui Dumnezeu cu privire la Hristos este să reunească toate lucrurile în El, adevăratul David, adevăratul Aaron, adevăratul Melhisedec, și să facă orice binecuvântare dependentă de El. Vom avea ocazia să revenim în detaliu asupra acestui ultim subiect.

În prezența asupririi din Psalmul 129, ce vor face cei drepti? Vor apela la asupritori, ca să obțină de la ei o oarecare ușurare? Mulți ar fi tentați să o facă (Psalmul 73.10; 125.3); credinciosul, dimpotrivă, se întoarce spre Dumnezeu: „Din adâncuri Te chem, Doamne!" (versetul 1). Este un strigăt mult mai dureros decât cel din Psalmii 120.1 și 123.1. Sufletul este în abisul durerii, în strâmtorarea morală, ca și culcat printre morți. Nu avem aici spectacolul unui păcătos care s-a îndepărtat de Dumnezeu și care a fost adus la viață prin har, ci pe cel al unui sfânt viu, înghițit, precum Iona, de apele mari (Iona 2.3-6; Psalmul 69.2,14; Plângeri 3.55), care se trezește și își dă seama de poziția lui. Strigătul lui arată că posedă viața. El îi cheamă pe Dumnezeul lui Israel și cuvintele lui ajung până la El (Iona 2.8). Psalmul 107, prefață a cărții noastre, pune în lumină acest adevăr, anume că, în orice împrejurare, cel care strigă la Domnul când este în primejdie este izbăvit de necazurile lui. Un singur Om, Cel care a murit pe cruce, nu a primit răspuns; însă toți cei care au strigat la Dumnezeu au fost auziți.

„Adâncurile" pot avea caractere foarte diferite: ele vor fi pentru Israel necazul lui Iacov, moartea iminentă sub Antihrist și Fiară, atacul Asirianului, dar, în orice caz, ele sunt expresia unei situații disperate, când suntem pe punctul de a fi înghițiți și când nimeni în afara lui Dumnezeu nu este capabil să ne scoată. El este singurul ajutor care ne rămâne; noi strigăm: „Doamne, ascultă glasul meu! Urechile Tale să fie atente la glasul cererilor mele" (versetul 2). Dumnezeu tace! Dacă El nu dă un răspuns imediat, ca în Psalmul 127, este pentru că vrea ca prin șederea noastră în adâncuri să producă un rezultat în conștiința noastră.

Versetul 3 ne arată acest rezultat: „Doamne, dacă vei lua aminte la nelegiuiri, Doamne, cine va rămâne?”. Sufletul își dă seama bine că cere ajutor Dumnezeuului pe care L-a ofensat prin nelegiuirile sale; și cine va putea să reziste înaintea unui astfel de Judecător? Înaintea Lui, eu, un păcătos - ce se va alege de mine? Omul judecă deci aici starea sa, ca păcătos, înlăturând orice posibilitate de a se prezenta înaintea lui Dumnezeu și de a intra în relație cu El.

„Dar la Tine este iertare, ca să fii de temut” (versetul 4). O, ce descoperire face sufletul în acel moment! *Dumnezeul Judecător* este Dumnezeuul care *iartă*! Dacă dreptatea Sa condamnă păcatul, ea îl îndreptățește pe păcătos, pentru că ea s-a pus în slujba harului. Sărmane suflet mâhnit, acum știi! Dacă starea ta te condamnă, poți să te încrezi pe deplin în dragostea Lui. Dar dacă te iartă, o face pentru a fi *de temut*. El nu trece buretele cu ușurătate peste păcatele tale, iar sufletul tău este umplut de o teamă sfântă atunci când vezi cât de mult L-a costat acest lucru și în ce fel a putut El să te ierte (Romani 3.24-26; Efeseni 1.7; Coloseni 1.14).

Primele patru versete din acest psalm sunt deci caracterizate de sentimentul păcatului, unit cu cunoștința harului. Această cunoștință dă lucrării de conștiință adevărata ei profunzime, pentru că noi nu măsurăm grozăvia situației noastre decât cu realizarea efortului desfășurat de Mântuitorul nostru pentru a ne scoate de acolo. Ea produce în același timp teamă, pentru că Dumnezeu ne iartă nu fiindcă nu Li pasă dacă păcătuim din nou; dimpotrivă, scopul Lui, atunci când ne-a răscumpărat cu un preț așa de mare, a fost ca noi să umblăm în temere în timpul călătoriei noastre aici jos (1 Petru 1.17-21).

Prețioasele experiențe de la începutul acestui psalm conduc, în versetele 5-8, la *speranță* (Romani 5.3,4). Sufletul îl așteaptă pe Domnul și este condus să experimenteze efectele acestei așteptări: „Eu îl aștept pe Domnul, sufletul meu așteaptă și sper în Cuvântul Său” (versetul 5) - pentru că a primit cu mult mai mult decât o eliberare exterioară, ca atunci când Domnul „tăiase funiile celor răi”; el a primit o eliberare morală prin iertarea păcatelor, iar Cuvântul lui Dumnezeu i-a adus convingerea acestei eliberări.

„Sufletul meu îl așteaptă pe Domnul mai mult decât așteaptă străjerii dimineața; da, decât străjerii, dimineața” (versetul 6). Acum el îl așteaptă pe Domnul însuși. Este ceea ce i se va întâmpla Rămășiței. Bucuria lui nu va fi deplină decât atunci când Domnul, a Căruia lucrare făcută în favoarea lui îi va fi deja cunoscută, când El i Se va arăta personal în gloria Lui și când îl va vedea cu ochii lui. La fel este și pentru noi astăzi: cunoașterea lucrării Sale are ca urmare cunoașterea persoanei Sale. Un lucru ne lipsește încă, acela de a-L vedea. De aici dorința și așteptarea venirii Lui. Cu cât îl așteptăm mai mult, cu atât mai mult speranța noastră crește în intensitate; dorința devine o nevoie presantă și constantă: „mai mult decât așteaptă străjerii dimineața; da, decât străjerii, dimineața”. Sufletul nostru nu mai este copleșit de

întunericul profund care apasă asupra lumii; știm că noaptea este foarte avansată și că ziua este gata să se arate. Toate dorințele noastre se îndreaptă spre El, pentru că răsăritul soarelui este Domnul însuși.

„Israele, pune-ți speranța în Domnul; pentru că la Domnul este bunătațe și la El este belșug de răscumpărare! Și El va răscumpăra pe Israel din toate nelegiuirile lui" (versetele 7 și 8). Credinciosul cheamă acum pe tot poporul să facă aceleași experiențe ca el, să înceapă de unde a început el. Niciun pasaj din Vechiul Testament nu corespunde atât de mult evangheliei harului pe care o predicăm astăzi. Această evanghelie se rezumă astfel: *Dumnezeu este dragoste*: „la Domnul este bunătațe"; *El este un Dumnezeu mântuitor*: „la El este belșug de răscumpărare"; *El este un Dumnezeu puternic*: „El va răscumpăra pe Israel din toate nelegiuirile Lui".

Într-un sens, găsim în acest psalm expresia sufletului lui Hristos. El a strigat din adâncuri și L-a așteptat cu răbdare pe Dumnezeu; El a purtat nelegiuirile noastre sub ochii Dumnezeului cel drept și sfânt; dar aici Rămășița proclamă aceste lucruri cu sentimentul umilitor al propriilor sale păcate, pe când nicio nelegiuire nu s-a găsit în Hristos, atunci când purta păcatele noastre. De aceea El a fost izbăvit „din pricina evlaviei Sale", pe când Rămășița, oricât de evlavioasă și de integră ar fi, este obligată să spună: „dacă vei lua aminte la nelegiuri, Doamne, cine va rămâne?", singura ei resursă fiind răscumpărarea înfăptuită de Hristos.

Aplicație pentru creștini

Într-un psalm ca acesta, experiențele lui Israel și ale noastre se contopesc în mod necesar. Deși împrejurările noastre diferă în totalitate, lucrarea interioară care ne aduce la deplina cunoștință a mântuirii și la așteptarea Domnului trebuie să fie la fel cu a lor, iar acest lucru face ca psalmul acesta să fie deosebit de prețios pentru orice inimă creștină.

Psalmul 131

În Psalmul 131 găsim încă alte progrese. Când te simți judecat în prezența Dumnezeului cel sfânt și în lumina Sa (Psalmul 130), inima este smerită. „Doamne, inima mea nu este mândră și ochii mei nu se înalță și nu umblu în lucruri prea mari și prea minunate pentru mine" (versetul 1). Așa fusese fără îndoială experiența lui David, autorul acestui psalm, după ce el a avut de-a face cu Dumnezeu (vedeți Psalmii 35 și 51). Dar acest pasaj reamintește în mod deosebit de Psalmul 139, compus de asemenea de împăratul profet. Sufletul său, convins că nu poate să se ascundă de Dumnezeu, renunță odată pentru totdeauna la pretenția obișnuită a celor înțelepți dintre oameni, de a căuta să se cunoască pe sine: „O cunoștință prea minunată pentru

mine!", spune el la versetul 6; „este atât de înaltă, că n-o pot ajunge”. Dumnezeu singur mă cunoaște și mă iubește necondiționat; mă raportează la cunoașterea Lui, pentru că a mea este întotdeauna incompletă și ar lăsa în inima mea zone necercetate, unde orgoliul meu natural și-ar găsi satisfacția. Așa cum sunt, eu nu pot fi judecat cu adevărat decât de Dumnezeu însuși.

În versetul 2 vedem cum inima acceptă voia lui Dumnezeu fără să se plângă: „Dar nu mi-am liniștit și nu mi-am potolit eu sufletul ca un copil înțărcat lângă mama lui? Sufletul meu este în mine ca un copil înțărcat”. Este o voie a dragostei, asemănătoare dragostei unei mame pentru pruncul ei; chiar dacă este dureroasă în exterior, ea este plăcută inimii, pentru că provine de la un Dumnezeu care ne iubește. Dacă El ne *înțarcă*, lipsindu-ne de bucuria relațiilor naturale, așa cum un copil se bucură de laptele mamei sale, o face pentru a ne da o hrană mai solidă, o hrană spirituală, un Hristos ceresc, un aliment care face să crească ființele înțarcate până la statura de oameni maturi.

În ceea ce-l privește pe Israel, progresul în acest pasaj este evident. Relațiile lui cu Mesia vor rămâne, dar nu acelea pe care ucenicii iudei le avuseseră altădată cu un Hristos în trup. Este un Hristos înviat, care Se va prezenta ca Mântuitorul și împăratul poporului Său. Dacă El îl privează de vechile lui relații cu El, Israel nu va avea decât de câștigat, stând lângă Mesia al său glorios. Psalmul 130 ne-a făcut cunoscut un Hristos răscumpărător, gata să revină, ca obiect al speranței poporului Său; în psalmul nostru El devine hrana sa. Israel își va găsi satisfacția în aceste relații noi, deși va fi lipsit de cele mai dulci relații pe care pământul le putea oferi în trecut. Când laptele lipsește, hrana solidă îl înlocuiește, dar, mai mult, mama rămâne. Copilul înțărcat este „*lângă mama lui*”. Dragostea lui Dumnezeu (mama) este și mai bine cunoscută și apreciată; bucuria și prosperitatea poporului cresc și mai mult.

„Israele, pune-ți speranța în Domnul, de acum și pentru totdeauna!” (versetul 3). Rezultatul tuturor acestor experiențe este că Israel își va pune speranța în El pentru nevoile sufletului, așa cum în Psalmul 130 își punea speranța în El pentru răscumpărare. În încercările ei, inima credinciosului a fost întărită, a dobândit o siguranță deplină cu privire la dragostea lui Dumnezeu. Ea spune: „Israele, pune-ți speranța în Domnul, de acum și pentru *totdeauna*”. Ea îi îndeamnă pe ceilalți, pentru că ea însăși se întemeiază, pentru viitor, pe o dragoste nepieritoare, ale cărei dovezi absolute le deține în prezent.

Aplicație pentru creștini

Aceste trei versete ne prezintă un frumos tablou al creșterii sufletului, după izbăvirea lui din adâncuri: smerenia, supunerea, eliberarea de legăturile naturale, devenite o servitute, și, în sfârșit, dependența totală de Dumnezeu. Aceasta să fie partea noastră a tuturor!

Aici se termină descrierea stării morale produse în inima lui Israel, prin toate căile lui Dumnezeu cu privire la el.

Seria a cincea: Psalmii 132-134

Psalmul 132

O parte din acest psalm a fost rostită de Solomon cu ocazia sfințirii templului. Împăratul își termină rugăciunea cu aceste cuvinte: „Și acum, ridică-Te, Doamne, Dumnezeule, vino la locul Tău de odihnă, Tu și chivotul puterii Tale! Preoții Tăi, Doamne Dumnezeule, să fie îmbrăcați cu mântuire și sfinții Tăi să se bucure în bunătatea Ta. Doamne, Dumnezeule, nu întoarce fața unsului Tău: amintește-Ți de îndurările Tale către David, robul Tău" (2 Cronici 6.41,42). Totuși, Cuvântul păstrează tăcerea în ceea ce privește numele autorului acestei Cântări. Putem considera prima parte a acesteia ca fiind rostită de David, a doua de Solomon, iar a treia de Dumnezeu însuși, caro ni-L prezintă pe Hristos, adevăratul David și adevăratul Solomon, ca răspuns la toate cererile și la toate dorințele inimii alor Săi. Persoana Sa este plasată pe primul loc în psalmii care formează această ultimă serie și sunt coroana Cântărilor treptelor. În psalmul de care ne ocupăm, Hristos este Unsul, adevăratul împărat, în timp ce în Psalmul 133, cum vom vedea, El este adevăratul Aaron, Marele Preot, iar în Psalmul 134, adevăratul Melhisedec, împăratul dreptății și al păcii, reunind în persoana Sa regalitatea în plenitudinea ei și preoția intransmisibilă. Astfel, întreaga colecție a Cântărilor treptelor se termină cu deplina manifestare a lui Hristos în gloria împărăției Sale mileniale.

„Doamne, amintește-Ți de David, de toate necazurile lui! Cum I-a jurat el Domnului, a făcut un jurământ Puternicului lui Iacov: Nu voi intra în cortul casei mele, nu mă voi sui pe așternutul patului meu, nu voi îngădui ochilor mei să doarmă, pleoapelor mele să dormiteze, până nu voi găsi un loc pentru Domnul, lăcașuri pentru Puternicul lui Iacov" (versetele 1-5). Toate necazurile lui David aveau ca scop să găsească o locuință pentru tronul lui Dumnezeu. El a adus acest tron, chivotul, la Ierusalim, dar nu a putut să construiască casa, deși pregătise toate materialele pentru ea. El a putut spune la sfârșitul vieții sale: „Iată, *din truda mea*, am pregătit toate aceste lucruri pentru casa Domnului" (1 Cronici 22.14).

În versetele 6 și 7, David povestește ce a făcut el pentru chivot. Auzind vorbindu-se despre el la Efrata (probabil Efraim, unde se afla cortul de la Șilo), el îl găsisese în câmpiile Iaar (Chiriat Iearim, 1 Cronici 13.5) și îl adusese la Ierusalim. Tronul lui Dumnezeu avea de acum încolo o locuință, dar numai „sub covoare" și poporul venea să se închine înaintea lui, ca înaintea așternutului picioarelor Domnului (Psalmul 99.5; Plângeri 2.1; 1 Cronici 28.2).

În versetul 8, Solomon ia cuvântul, cu ocazia sfințirii templului: „Ridică-Te, Doamne, la odihna Ta, Tu și chivotul puterii Tale!”. Odihna menționată de Solomon este o imagine imperfectă a unei odihne încă viitoare, pentru că atunci chivotul nu se va mai regăsi acolo. „Și va fi așa”, spune Ieremia, „când vă veți înmulți și veți fi rodnici în țară, în zilele acelea, zice Domnul, nu vor mai zice: Chivotul legământului Domnului!, nici nu le va veni în gând, nici nu-și vor aduce aminte de el, nici nu-l vor cerceta, nici nu va mai fi făcut” (Ieremia 3.16). Vom vedea mai jos cec.» ce îl va înlocui, dar acest pasaj ne prezintă, în starea de imperfecțiune, dorințele lui Solomon în momentul când părea că a găsit o locuință definitivă pentru Puternicul lui Iacov, pentru Dumnezeuul patriarhilor, care îl izbăvise pe David din toate necazurile lui, așa cum odinioară îl izbăvise pe Iosif (Fapte 7.10; Geneza 49.24), așa cum îl va izbăvi mai târziu pe Israel (Isaia 60.16).

Solomon își prezintă cererea înaintea lui Dumnezeu: 1. cu privire la casă: „Ridică-Te, Doamne, la odihna Ta, Tu și chivotul puterii Tale!”; 2. cu privire la preoție: „Preoții Tăi să se îmbrace cu dreptate”; 3. cu privire la sfinți: „Sfinții Tăi să cânte de bucurie”; 4. cu privire la el însuși: „Pentru David, slujitorul Tău, nu întoarce fața de la unsul Tău!” (versetele 8-10).

În versetul 11, Domnul răspunde mai întâi la ultima cerere a împăratului cu privire la el însuși: „Domnul i-a jurat lui David în adevăr, nu Se va întoarce de la aceasta: din rodul trupului tău voi pune pe tronul tău. Dacă fiii tăi vor păzi legământul Meu și mărturiile Mele, în care îi voi învăța, fiii lor vor ședea pentru totdeauna pe tronul tău”. Prima parte a acestui răspuns este *necondiționată*: Domnul a jurat și nu Se va întoarce. Pentru a sublinia statornicia sfatului Său, El a intervenit la David printr-un jurământ, ca odinioară la Avraam. Descendența lui David va ocupa tronul său, pentru că Dumnezeu L-a avut în vedere pe Hristosul Său, posteritatea lui David. Cea de-a doua parte a răspunsului este *condiționată*: dacă descendența lui David, după trup, va păzi legământul legii și rânduielile lui, ea va fi așezată pentru totdeauna pe tronul său, începând cu însuși Solomon. Istoria regalității lui Iuda este o mărturie despre felul cum a fost împlinită această condiție.

În versetele 13-18 găsim răspunsul complet și definitiv al lui Dumnezeu la aspirațiile inimii lui Solomon. Aici intrăm în scena deplină a binecuvântărilor mileniale, dar să reamintim, în primul rând, că aceste binecuvântări sunt bazate pe faptul că Dumnezeu își aduce aminte *de toate necazurile adevăratului David*. Acesta este punctul Său de plecare, singura temelie pe care El poate zidi gloria viitoare de care poporul Său se va bucura. Fără aceste necazuri nu ar fi niciun pic de odihnă în gloria viitoare, chiar pământească. Hristos a căutat, cu prețul suferințelor Sale, o odihnă pentru Domnul, Dumnezeuul lui Israel, și pentru Puternicul lui Iacov, Dumnezeuul patriarhilor, și I-a jurat lui Dumnezeu că I-o va procura. Jurământul adevăratului

David se va împlini la fel de deplin ca și cel al lui Dumnezeu față de David. Spunem „adevăratul David” pentru că, din nefericire, David, fiul lui Isai, a dat un epilog trist jurământului său. Abia fusese adus chivotul la Ierusalim, că David, căutând odihnă pentru el însuși, s-a ridicat din patul său (2 Samuel 11.2), inaugurând astfel căderea sa. Nu la fel este cu Hristos; ca și Tatăl Său, El lucrează până acum, „neîngăduind ochilor Săi să doarmă” și nu „Se va odihni în dragostea Lui” (Țefania 3.17), decât atunci când își va fi atins scopul.

Una dintre trăsăturile odihnei chivotului era aceea de a fi inaugurat după ce vrăjmașii lui Israel fuseseră risipiți (Numeri 10.35,36), iar aceasta este și ceea ce caracterizează psalmul nostru. Odihna este introdusă; poporul - împărat, preoți și sfinți - exprimă înaintea lui Dumnezeu dorințele care umplu sufletul său și Domnul răspunde la acestea prin perfecțiunea milenială.

La cererea lui Solomon, „Ridică-Te, Doamne, la odihna Ta, Tu și chivotul puterii Tale!”, Dumnezeu răspunde prezentând *Sionul*, marele subiect al Cântărilor treptelor, ca loc al odihnei Sale. Așa cum am văzut, poporul nu va regăsi chivotul, iar Sionul îl va înlocui. Domnul însuși va locui acolo; tronul Său va fi de o mie de ori mai sus decât cel pe care îl ocupa între heruvimi. „Pentru că Domnul a ales Sionul, l-a dorit ca locuință a Lui” (versetul 13); așa este libera alegere a dragostei Lui. Desigur, nu era nimic în caracterul Sionului care să fi putut atrage dorințele lui Dumnezeu, dar ceea ce L-a făcut să-l aleagă era faptul că el era locul unde *harul* Său a întemeiat regalitatea. De aceea, ochii lui Dumnezeu nu s-au întors niciodată de la el. Pe muntele harului Și-a zidii El sfaturile Sale eterne. Sionul le reprezintă pe toate pentru El. Pe acest munte a fost ridicată crucea, altarul de pe Moria, unde harul s-a glorificat față de judecată. El rămâne pentru totdeauna locul bunătății Sale; acolo El „va sătura cu pâine pe săracii săi” (versetul 15). Sionul este locul puterii și al biruinței, cel al păcii și al dreptății, al mântuirii și al gloriei, locul preoției și al regalității, locul laudei și al bucuriei; acolo Dumnezeu a manifestat toate perfecțiunile Sale, acolo va locui și Se va odihni pentru totdeauna!

Cât de inferioară era cererea lui Solomon față de aceste răspunsuri! Privirea sa putea să îmbrățișeze curtea acestui templu, unde chivotul își găsisese în sfârșit locul; ochii Domnului însă Se odihnesc nu numai peste templu, ci peste acest Sion, ale cărui porți Domnul le iubește mai mult decât pe toate locuințele lui Iacov. Da, desigur, „lucruri glorioase se spun despre tine, cetate a lui Dumnezeu!” (Psalmul 87.2,3).

„Preoții Tăi să se îmbrace cu dreptate și sfinții Tăi să cânte de bucurie!”, spunea Solomon. Dumnezeu răspunde: „Voi îmbrăca pe preoții săi cu mântuire”. Este chiar mai mult decât dreptatea - este mântuirea milenială pe care ei o vor moșteni înaintea tuturor națiunilor (Isaia

61.10). Ii adaugă apoi: „Sfinții săi vor izbucni în cântări de bucurie" (versetul 16), o bucurie care va depăși toate limitele dorințelor unei inimi credincioase (Ieremia 31.12). Va fi adevărata sărbătoare a corturilor despre care se spusese: „și să ai bucurie deplină" (Deuteronom 16.15). Această mântuire și această bucurie sunt intim legate de gloria Sionului, unde ei vor fi sfinții și preoții.

„Pentru David, slujitorul Tău", spunea Solomon, „nu întoarce fața de la unsul Tău!". În 2 Cronici 6.42, el se exprimă puțin diferit: „Doamne Dumnezeule, nu întoarce fața unsului Tău: amintește-Ți de *îndurările* Tale către David, robul Tău". Sensul acestei expresii este: «Amintește-Ți de bunătățile care sunt *în Tine* față de David, pentru că astfel nu-mi vei respinge fața, fața unsului Tău». El cerea ca Dumnezeu să-l primească pe el, unsul Său, nu pe baza responsabilității sale, ci pe baza bunătății care este în El. Dumnezeu îi răspunde nu cu privire la David, nici la Solomon, ci cu privire la *Hristos*. În Sion, Dumnezeu va „face să înmugurească puterea lui David", în Sion El a pregătit „o lumină pentru unsul Său". Vrajmașii Săi vor rămâne de rușine înaintea Lui; ei vor fi „îmbrăcați cu rușine", așa cum preoții Săi vor fi „îmbrăcați cu mântuire". Cu privire la Mesia nu va fi cum a fost cu privire la familia lui David, despre care se spune: „Tu l-ai respins și l-ai disprețuit, Te-ai mâniat împotriva unsului Tău. Ai nesocotit legământul slujitorului Tău, i-ai profanat coroana până la pământ" (Psalmul 89.38,39); nu, deoarece „cununa Lui va înflori peste El" pentru totdeauna!

Să rezumăm această Cântare admirabilă. Găsim aici un ansamblu de binecuvântări care va caracteriza mileniul. Sionul, muntele unde Dumnezeu a întemeiat în har regalitatea lui David, va deveni centrul binecuvântat al împărăției. Hristos, împăratul, Unsul Domnului, va stăpâni aici în putere și coroana Lui va înflori peste El, martoră minunată a primăverii eterne pe care El o va inaugura. Rămășița care a suferit, acești săraci ai turmei, odinioară disprețuiți, marginalizați de lume, vor primi hrană din abundență și vor fi săturați chiar de mâna împăratului lor. Sfinții, acest popor care de acum încolo va împărtăși caracterul lui Hristos¹⁸, se vor bucura cu o bucurie autentică, iar preoții, eliberați de păcat și de toate consecințele lui, vor putea să-L slujească pe Domnul și să îl adore în Sion în timpul incomparabilei perioade a împărăției dreptății și a păcii pe pământ.

Aplicație pentru creștini

Mutați această scenă în cer și veți putea, potrivit acestui psalm, să enumerați toate binecuvântările Adunării în prezența Mielului care Se află în mijlocul tronului.

¹⁸ Cuvântul „*khasid*" („sfânt" sau „pios") este aplicat atât lui Hristos (Psalmii 16.10; 89.19), cât și sfinților.

Psalmul 133

Scopul final al lui Dumnezeu este, așa cum am văzut mai înainte, să reunească *Într-Unul*, în Hristos, toate lucrurile. Psalmii 132-134, coroana Cântărilor treptelor, ne prezintă acest adevăr într-o manieră remarcabilă.

Psalmul 133 celebrează unitatea regăsită a celor douăsprezece triburi ale lui Israel, unul dintre marile subiecte ale Cărții a cincea a Psalmilor. Acum a luat sfârșit perioada când „toiagul «legături» fusese frânt, pentru a rupe legăturile de fraternitate dintre Iuda și Israel”. Întoarcerea lui Iuda și a lui Israel convertiți, în țara lor, a inaugurat adunarea poporului, despre care vorbește profetul Ezechiel (37.16-22).

Acum David, autor al acestui psalm, poate să spună: „Iată ce bine și ce plăcut este să locuiască frații uniți împreună!” (versetul 1). Împăratul profet s-ar putea să fi gustat, în avans, ceva din această binecuvântare, după reunirea semințiilor la Hebron, dar ochiul său profetic nu se mulțumește cu atât și privește această uniune la vremea când ea va fi realizată pentru totdeauna și când nu va mai fi pândită de pericolul de a se destrăma, după ce abia se formase.

Dar găsim aici un lucru cu mult mai prețios decât simpla unire a semințiilor: ele formează o *unitate* asemănătoare relațiilor exterioare ale capului marelui preot cu *veșmintele* sale. Oricât de prețioasă ar fi, această unitate nu este, fără îndoială, identică cu cea a Adunării, unită prin același Duh, într-un singur *trup*, cu Capul său glorios în cer. Aici avem mai degrabă unitatea morală a semințiilor restabilite și comuniunea lor cu Hristos. „Este ca untdelemnul prețios pe cap, care curge pe barbă, pe barba lui Aaron, care curge pe marginea veșmintelor lui” (versetul 2). Duhul Sfânt, reprezentat de untdelemnul prețios, care slujea la ungerea lui Aaron, va fi sursa unității lui Israel. Numai Aaron, în virtutea caracterului său, era vrednic să primească acest untdelemn, cu ocazia consacrării sale, fără să fie însoțit de sânge, simbol al ispășirii. La fel a fost și în cazul lui Hristos când, cu ocazia botezului lui Ioan, Duhul a coborât ca un porumbel și S-a așezat peste El. Pe de altă parte, atunci când preoții, fiii lui Aaron, erau stropiți cu untdelemn și cu sânge, cu ocazia consacrării lor (Exod 29.21), Aaron se plasa în mijlocul lor și era stropit în același fel, Duhul Sfânt indicând astfel că unirea cu capul familiei sacerdotale nu putea să aibă loc decât în virtutea ispășirii.

Aici, lucrarea fiind împlinită, untdelemnul turnat pe capul lui Aaron se scurge pe marginea veșmintelor lui, făcând legătura cu partea cea mai îndepărtată de cap.

Pentru a avea parte de acest untdelemn prețios trebuia să fii preot. El era în mod esențial destinat casei lui Aaron și uneltelor de la cort; acesta nu putea să fie turnat „pe trupul vreunui om” (Exod 30.32,33); era un untdelemn sfânt, care nu putea să intre în contact decât cu ceva

care aparținea Domnului. Cineva străin de preoție nu avea niciun drept la acest untdelemn. El pune în întregime deoparte pe Aaron și familia lui. În acest pasaj, poporul, adevăratul Israel, Rămășița, este considerat ca făcând *în întregime* parte din preoție (Isaia 61.6). Astfel se va realiza acest cuvânt, promis poporului în Sinai, cu condiția ascultării, cu privire la care el a eșuat în totalitate: „îmi veți fi o împărăție de preoți și o națiune sfântă” (Exod 19.6; 1 Petru 2.9).

Pe marginea veșmântului marelui preot erau clopoței care alternau cu rodii din fir albastru, purpură și stacojiu (Exod 28.33-35). Sunetul clopoțelilor se auzea la intrarea și la ieșirea marelui preot și îi slujeau de mărturie când acesta își făcea slujba în locul sfânt. Într-un sens, credincioșii înșiși sunt cei care slujesc de mărturie, fie că ei aparțin lui Israel sau Adunării. Atunci când Domnul Isus Se va arăta în glorie, ieșind din sanctuarul ceresc, ca Mare Preot potrivit imaginii lui Aaron, Israel va fi martor la acest lucru și îl va vesti pe Domnul prin Duhul; în același fel, Hristos a intrat în locurile sfinte pentru a merge să Se așeze la dreapta lui Dumnezeu, iar Adunarea L-a vestit și mărturisește încă despre aceasta, prin același Duh trimis din cer.

Rodiile din fir albastru, purpură și stacojiu reprezintă rodul adus de preoție, fie în raport cu cerul, pe care culoarea albastră îl reprezintă întotdeauna - și acest rod este în mod deosebit partea creștinului - fie în raport cu demnitatea lui Hristos ca Mesia și cu împărăția (purpură și stacojiu), iar acest rod privește în mod deosebit pe poporul evreu.

Untdelemnul pentru ungerea Marelui Preot va curge până la marginea veșmintelor Sale, adică Duhul Sfânt le va da unitatea și puterea în mărturia și în lucrarea sfinților de atunci, ca și în mărturia și lucrarea sfinților de astăzi.

„Ca roua Hermonului, care coboară pe munții Sionului” (versetul 3). Binecuvântarea din versetul 2, untdelemnul prețios, era pentru frați; roua Hermonului este pentru țara întreagă. Acest munte, situat la extremitatea de nord a țării lui Israel, domină de la înălțimea lui de 3000 de metri peste toată țara și este singurul munte din această regiune al cărui vârf, care străpunge cerul, își păstrează zăpada în tot timpul anului. Hermonul atrage, prin poziția sa, roua cerului, care coboară până la munții Sionului. Ce sunt acești munți în comparație cu Hermonul? Ei depind numai de el ca să primească ploaia binecuvântărilor cerești. În același fel va fi atunci când prezența glorioasă a lui Hristos va răspândi această rouă răcoritoare peste poporul Său și peste cetatea preaiubită.

Aplicație pentru creștini

Vedem deci în acest psalm unitatea preoției, unitatea familiei lui Israel și a națiunii sfinte,

restabilite. Mai este oare nevoie să adăugăm că noi, creștinii, avem deja parte, la un nivel mult mai înalt, de toate aceste haruri? A se vedea 1 Petru 2.9.

Sionul a devenit de acum încolo centrul regalității și al gloriei mileniale, „pentru că acolo a poruncit Domnul binecuvântarea, viața pentru totdeauna” (versetul 3). Aici nu mai este vorba, ca în trecut, de un popor în relație cu Dumnezeu sub aspect trupesc, relație care nu i-a folosit la nimic, ci de unirea vie a unui Israel nou cu Hristos, stabilită pentru eternitate. Acest pasaj și cel din Daniel 12.2 sunt singurele din Vechiul Testament care vorbesc de viața eternă. Totuși nu este vorba propriu-zis decât de „vecii vecilor”, de împărăția de o mie de ani, cu toate că, bineînțeles, poporul de credincioși pământești, departe de a muri după mileniu, va avea parte de pământul cel nou unde locuiește dreptatea.

Psalmul 134

Toată seria Cântărilor Sionului se termină cu binecuvântarea milenială, având Sionul ca sediu și casa Domnului ca centru mai intim. Vedem la sfârșitul cărții Ezechiel ce loc important ocupă templul la reînnoirea lui Israel. „Iată, binecuvântați pe Domnul, toți slujitorii Domnului, care stați nopțile în casa Domnului!” (versetul 1). Ce imagine a frumuseții sugerează această scenă pământească! Binecuvântarea creștină, fiind cerească, îi este totuși mult superioară. Găsim încă aici nopțile alternând cu zilele, cu toate că până și nopțile sunt folosite pentru a sta în casa Domnului pentru a-L binecuvânta. Noul Ierusalim, cetate cerească, nu va mai avea templu și nu va mai avea noapte (Apocalipsa 21.22; 22.5).

„Ridicați-vă mâinile spre sfântul lăcaș și binecuvântați pe Domnul!” (versetul 2). Nu rămâne aici decât un popor de preoți și de leviți care-L slujesc pe Domnul și îl binecuvântează în casa Lui. Acest psalm, ca și cel precedent, amintesc de relațiile lui Dumnezeu cu Israel descrise în Deuteronom: un popor reunit în jurul Domnului, în legătură directă cu El, în locul unde El a făcut să locuiască Numele Lui; preoții și leviții nu mai slujesc ca intermediari între popor și Dumnezeu, ci sunt folosiți pentru slujba casei și pentru laudă. Doar caracterul acestei laude corespunde aici celei din *preoția lui Melhisedec*. El, Domnul, al Căruia nume apare de cinci ori în cele trei versete ale acestui psalm, este Cel care conduce lauda, iar binecuvântarea urcă spre El din gura alor Săi în templu, apoi coboară din Sion, sediul tronului Său, peste tot poporul Său, pentru că El este „preot pe tronul Său” (Zaharia 6.13). „Domnul, care a făcut cerurile și pământul, să te binecuvânteze din Sion!” (versetul 3). El este Cel care a făcut cerurile și pământul - acest nume revine de trei ori în Cântările treptelor. Este numele singurului Dumnezeu, în legătură cu creația, titlu milenial, proclamat astfel în contrast cu dumnezeii națiunilor (2 împărați 19.15; Isaia 37.16; Ieremia 51.15); nume asemănător celui cu

care Melhisedec îl binecuvântează pe Avraam (Geneza 14.19), nume sub care Hiram, împărat al națiunilor, îl recunoaște pe Dumnezeu lui Israel în timpul domniei glorioase a lui Solomon.

Dar binecuvântarea poporului pleacă din Sion, pentru că acolo, pe muntele harului, care rămâne pentru totdeauna, Domnul Și-a găsit odihna pentru eternitate.

Anexă: Psalmii 135 și 136

Acești doi psalmi formează completarea indispensabilă a Cântărilor treptelor. Până aici, lauda așteptase „în tăcere, în Sion” (Psalmul 65.1); acum ea izbucnește sau, mai exact, îi găsim exprimarea („cuvintele”) în gura slujitorilor Domnului pe care i-am văzut în Psalmul 134, ridicându-și mâinile în locul sfânt. „Lăudați pe Domnul! Lăudați Numele Domnului; lăudați-L, slujitori ai Domnului, care stați în casa Domnului, în curțile casei Dumnezeului nostru!” (versetele 1 și 2). Astfel vorbește psalmul nostru, cu aceleași expresii ca în cel precedent.

„Lăudați pe Domnul, pentru că Domnul este bun; cântați Psalmi Numelui Său, pentru că este plăcut” (versetul 3). În Psalmul 147.1, aceste laude sunt bune și plăcute; în Psalmul 133.1, unitatea Israelului restabilit este bună și plăcută. Să nu uităm că unitatea sfinților este la fel de prețioasă în ochii lui Dumnezeu ca și lauda; dar aici, în psalmul nostru, El însuși și gloria Numelui Său sunt un lucru bun și plăcut. Aceste tîvi laturi ale binecuvântării vor constitui bucuria pămîntească milenială, dar, sub un aspect încă și mai prețios, vor constitui bucuria noastră cerească, pentru că strângerea noastră în jurul Domnului pentru a-L adora și comuniunea neîntreruptă cu Tatăl și cu Fiul vor fi partea noastră pentru eternitate.

Versetele de la 5 la 12 reiau minunile făcute de El în creație până la cele împlinite pentru Israel. Acest gând este foarte prețios. Dumnezeu suveran, creator și păstrător al tuturor lucrurilor, a intervenit la un moment dat în favoarea poporului Său. El a făcut, nu din creația Sa, ci din Israel, scopul tuturor căilor Sale. Niciun obiect nu avea pentru El o importanță asemănătoare, iar acest gând ne este prezentat aici ca și cum nimic notabil nu s-a petrecut între momentul creației și momentul izbăvirii din Egipt. De ce? Pentru că harul Său suveran îl alesese pe Iacov, „pe Israel, ca o comoară deosebită a Lui” (versetul 4). Acest nume al lui Iacov conține întotdeauna cele douăsprezece seminții considerate în ansamblul lor și în unitatea lor. Dar acest Iacov, nume al slăbiciunii patriarhului, este „comoara deosebită” a Domnului; este Rămășița, odinioară umilită și disprețuită, din Maleahi 3.17. Dumnezeu conduce acest popor preaiubit până la moștenirea din Canaan, dar numai în această zi de laudă și de izbăvire înfăptuiește El intrarea lui în posesia acestei moșteniri. Canaanul de altădată fusese scena multor nenorociri, căderi și idolatrii groaznice; în Canaanul cel nou, toți idoli sunt judecați și socotiți ca nimic, ca și cum idolatria n-ar fi făcut niciodată parte din istoria lui

Israel (versetele 15-18), pentru că noul Israel poate să spună: „Doamne, Numele Tău este pentru totdeauna, Doamne, amintirea Ta este din generație în generație” (versetul 13). „Amintirea” Sa înseamnă Numele Său, Cel pe care îl revelase altădată patriarhilor, Numele Dumnezeului harului, al Dumnezeului puternic și credincios tuturor promisiunilor Sale. Astfel Se face El cunoscut mai târziu, prin Moise, poporului Său asuprit în Egipt: „Domnul Dumnezeul părinților voștri, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov. Acesta este Numele Meu pentru totdeauna și aceasta este amintirea Mea în toate generațiile” (Exod 3.15).

Și chiar acest nou Israel poate să spună acum: „Domnul va judeca pe poporul Său [îi va face dreptate] și Se va întoarce cu bunăvoință spre slujitorii Săi” (versetul 14), pentru că sub acest caracter li se face El cunoscut în Deuteronom 32.36, după ce aceste judecăți și-au urmat cursul lor.

În versetele 19 și 20, casa lui Israel, cele douăsprezece seminții restabilite, formează un tot împreună cu preoția și cu casa lui Levi, pentru a-L binecuvânta pe Domnul. Nu mai este, ca în Zaharia 12.11-14, smerirea și pocăința de la Ierusalim, când fiecare familie va boci *în parte*. Această smerire a precedat momentul fericit și binecuvântat despre care vorbește psalmul nostru și dacă am vrea să o căutăm în Cântările treptelor am găsi-o în Psalmul 130.1-3.

Privilegiul de a-L binecuvânta pe Domnul se extinde de acum încolo la toate națiunile convertite prin Evanghelia împărăției: „Voi, care vă temeți de Domnul, binecuvântați pe Domnul!” (versetul 20). La versetul 21, Domnul, Mesia, locuiește acum la Ierusalim și, dacă la începutul psalmului binecuvântarea se ridică spre Dumnezeu *din templul Său*, ea urcă aici *din Sion* spre Domnul, împăratul care locuiește la Ierusalim.

În Psalmul 136 regăsim același curent de idei și de expresii, dar aici se adaugă un gând, care domină întregul psalm: „Pentru că bunătatea Lui rămâne pentru totdeauna”. Am remarcat de mai multe ori că această expresie este lauda rostită în zorii mileniului¹⁹. Toate căile lui Dumnezeu față de poporul Său și față de creația Sa sunt acum recunoscute ca provenind dintr-un izvor unic, din bunătatea Lui, care rămâne pentru totdeauna. într-adevăr, bunătatea Sa nu se schimbese niciodată, dar, ceea ce poporul nu putea să recunoască sub judecățile lui Dumnezeu, el poate să constate în ziua care urmează izbăvirii sale. Israel se schimbese, dar Dumnezeu rămâne neschimbat și El dovedește aceasta dând în sfârșit moștenirea lui Israel, *slujitorului Său* (versetul 22). Israel nu intră acolo numai ca popor (vedeți Psalmul 135.12), ci și ca slujitor al Domnului.

¹⁹ Ca dovadă a ceea ce spunem aici, a se citi Psalmii 52.8; 89.2; 100.5; 103.17; 106.1; 107.1; 118:1-4,29; 138.8; Ieremia 33.11 și, din punct de vedere simbolic, 1 Cronici 16.34,41; 2 Cronici 5.13; 7.3,6; 20.21; Ezra 3.11.

În versetul 25, El dă hrană nu doar *săracilor* din turmă, ca în Psalmul 132.15, ci la *orice făptură*. Mai mult, El satură în binecuvântarea milenială nu numai pe poporul Său, ci și națiunile, până la capătul pământului, și de asemenea animalele. În versetul 26, Israel ridică ochii de pe pământ spre El și-L celebrează pe *Dumnezeul cerurilor*.

Astfel se încheie toate căile lui Dumnezeu. El nu întemeiază tronul Său veșnic pe judecată (cu toate că judecata este mijlocul prin care El îl întemeiază), ci pe bunătatea Sa (Proverbe 20.28; Isaia 16.5). Ansamblul răscumpăraților Săi proclamă această bunătate, o vede la originea a tot ceea ce El a făcut, fie ca Judecător, Creator sau Conducător al poporului Său. Ei nu văd această bunătate numai în general, ci o detaliază în laudele lor, pentru că fiecare fragment din lucrările sau din căile Sale o proclamă. Astfel, de exemplu, ei celebrează nu numai faptul că El a făcut marii luminători în general, ci specifică: soarele, luna și stelele. Astfel, bunătatea Lui este cauza nu numai a exterminării împăraților puternici, ci și a lui Sihon, împăratul amoriților, și a lui Og, împăratul Basanului. În versetul 23, în legătură cu vrăjmașii, lauda se înalță pentru faptul că, în *înjosirea* lor, Dumnezeu Și-a adus aminte de ei. Așa se înalță bunătatea Lui care rămâne pentru totdeauna! Cu cât au fost mai adânci locurile unde ei zăceau, cu atât mai mare a fost dragostea care i-a scos de acolo. Astfel Se glorifică Dumnezeu. El nu Se ocupă de îngeri (ființe create care au rămas demne de El), ci de sămânța lui Avraam (acele sărmăne ființe degradate și pierdute), pe care El o salvează prin credință.

Cântărilor Sionului se termină aici. Fie ca ele să ne fie folositoare, ridicându-ne ochii către speranța gloriei lui Dumnezeu și alipindu-ne inimile de Hristos, Centrul acestei glorii depline!